POROČILO

AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR

ZA LETO 2012

AZN
Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency

AGENCIJA ZA ZAVAROVALNI NADZOR

POROČILO O STANJU NA PODROČJU ZAVAROVALNIŠTVA ZA LETO 2012

UVODNA BESEDA DIREKTORJA AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR

I. POROČILO O STANJU NA PODROČJU ZAVAROVALNIŠTVA ZA LETO 2012

II. LETNO POROČILO AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR ZA LETO 2012

AZN
Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency

Uvodna beseda direktorja Agencije za zavarovalni nadzor

Sergej Simoniti, direktor

Leto 2012 je bilo za finančni trg v Republiki Sloveniji ponovno zahtevno leto, ki še ni napovedalo jasnega izhoda iz gospodarske krize, s katero se Slovenija sooča že nekaj časa. Zahtevne razmere v gospodarstvu, merjene predvsem z rastjo oziroma padcem bruto domačega proizvoda ter vedno večjo stopnjo nezaposlenosti, so opazne tudi na zavarovalniškem trgu. Zavarovalni produkti so večinoma dobrina, ki se ji potrošniki razmeroma hitro odpovejo. Ne glede na to lahko zaključim, da je zavarovalniški trg v letu 2012 posloval uspešno. Skoraj vse zavarovalnice in pokojninske družbe, ki jih na slovenskem zavarovalniškem trgu nadzira Agencija za zavarovalni nadzor, so poslovale pozitivno, vse družbe so kapitalsko ustrezne in ne izkazujejo pomembnejših težav v poslovanju.

Agencija za zavarovalni nadzor je v letu 2012 nadzirala 15 zavarovalnic, 2 pozavarovalnici, 3 pokojninske družbe, Jedrski pool ter v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja Škodni sklad in Odškodninski urad. Število subjektov nadzora, tj. zavarovalnic, se je v letu 2012 v primerjavi z letom 2011 zmanjšalo, in sicer za eno zavarovalnico, ki se je iz delniške družbe, registrirane v Sloveniji, preoblikovala v podružnico tuje zavarovalnice in je tako nič več neposredno ne nadzoruje Agencija za zavarovalni nadzor. Poleg navedenih družb je 31. 12. 2012 na slovenskem zavarovalniškem trgu delovalo še pet podružnic zavarovalnic s sedežem v državah članicah Evropske unije, 632 zavarovalnic pa ima dovoljenje, da na slovenskem zavarovalniškem trgu opravljajo posle neposredno. Agencija za zavarovalni nadzor nad temi družbami nima neposrednega nadzora, na podlagi podatkov, s katerimi razpolagamo, pa gre za razmeroma majhen obseg poslov. Tako je pet podružnic v letu 2012 na slovenskem zavarovalnem trgu ustvarilo za 24,4 milijona EUR kosmate obračunane premije, tuje zavarovalnice, ki posle opravljajo neposredno, pa so v letu 2011 (Agencija še ne razpolaga s podatki za leto 2012) zbrale za približno 19,7 milijona EUR kosmatih obračunanih premij.

Podatki o poslovanju zavarovalnic, za nadzor katerih je pristojna Agencija za zavarovalni nadzor, kažejo, da so zavarovalnice v letu 2012 zbrale 1.956,1 milijona EUR kosmate obračunane premije in tako dosegle raven kosmate obračunane premije iz poslovnega leta 2011. V skupnem znesku se je znesek obračunane kosmate premije v primerjavi z letom 2011 zmanjšal za 3 milijone EUR oziroma nominalno za 0,15 odstotka. To pomeni, da se zbrana kosmata premija zavarovalnic, ki jih nadzira Agencija za zavarovalni nadzor, realno znižuje že tretje leto zaporedoma. Ocenjujemo, da je to posledica na začetku na kratko obrazloženih gospodarskih razmer v Sloveniji, delno pa tudi posledica povečane konkurenčnosti na zavarovalniškem trgu, predvsem na področju premoženjskih zavarovanj.

Največji delež v skupni premiji zavarovalniškega trga, ki ga nadzira Agencija za zavarovalni nadzor, obsegajo premoženjska zavarovanja, brez zdravstvenih zavarovanj, in sicer so ta zavarovanja 31. 12. 2012 obsegala 49,9 odstotka celotne zbrane premije. V tem segmentu poslovanja opažamo v letu 2012 tudi največji padec kosmate obračunane premije, in sicer se je premija v primerjavi z letom 2011 znižala za 4,2 odstotka. V segmentu življenjskih zavarovanj smo v letu 2012 beležili celo minimalno povečanje kosmate obračunane premije,

in sicer se je ta v primerjavi z letom 2011 povečala za 0,02 odstotka, kar glede na padec kosmate obračunane premije v letu 2011 (v primerjavi z letom 2010) za 0,7 odstotka lahko ocenimo kot dober znak. Delno se je spremenila sestava življenjskih zavarovanj. V letu 2012 se je pomembneje povišala kosmata obračunana premija klasičnih življenjskih zavarovanj, in sicer se je v primerjavi z letom 2011 povišala za 7,1 odstotka, na drugi strani pa so se zmanjšala vplačila oziroma kosmate obračunane premije pri produktih življenjskih zavarovanj, vezanih na enote investicijskih skladov, in sicer se je kosmata obračunana premija v tem delu segmenta življenjskih zavarovanj v primerjavi z letom 2011 znižala za 5,4 odstotka. V letu 2012 prav tako beležimo pomembnejšo rast v segmentu oziroma v zavarovalni skupini zdravstvenih zavarovanj, saj se je premija v letu 2012 v primerjavi z letom 2011 povišala za 9,3 odstotka. To je predvsem posledica povišanja premije na trgu zaradi spremembe zavarovalnih kritij, ki jih je na trg prinesel Zakon o uravnoteženju javnih financ.

Leto 2012 je bilo za slovenski zavarovalniški trg razmeroma mirno škodno leto, brez večjih naravnih katastrof, ki bi pomembno vplivale na škodne rezultate zavarovalnic. V novembru 2012 je sicer prišlo do jesenskih poplav, ki so prizadele večinoma severovzhodni del Slovenije, kar je vplivalo na manjše poslabšanje škodnega rezultata pred koncem poslovnega leta, vendar zavarovane škode niso dosegle razsežnosti, ki bi jih lahko ocenili kot pomembnejšo naravno katastrofo. Velik del zavarovanih škod je bil pokrit iz pozavarovanj.

Vse zavarovalnice skupaj so v letu 2012 izkazale pozitivni zavarovalno-tehnični rezultat in pozitivni izid iz poslovanja. Pozitivni so bili vsi trije zgoraj navedeni segmentni poslovanja, ki so se v primerjavi s poslovnim letom 2011 tudi izboljšali. Pomemben vpliv na izboljšanje v poslovanju zavarovalnic so v letu 2012 imeli tudi prihodki iz naložb, ki so se v primerjavi z letom 2011 izboljšali. Ne glede na navedeno Agencija za zavarovalni nadzor veliko pozornosti namenja ravno temu delu poslovanja zavarovalnic; posebej spremljamo izpostavljenost posameznih zavarovalnic do slovenskega finančnega trga in do posamičnih izdajateljev vrednostnih papirjev. Agencija za zavarovalni nadzor na podlagi podrobnega spremljanja naložbenega portfelja ugotavlja, da se zavarovalnice zavedajo tveganj, ki so jim izpostavljene, in povečujejo razpršenost naložbenega portfelja.

Zavarovalnice so v letu 2012 dosegle skupni čisti poslovni izid v višini 117,5 milijona EUR (99,4 milijona EUR v letu 2011).

Tako kot zavarovalnice sta v letu 2012 pozitivno poslovali obe pozavarovalnici. Obe sta v letu 2012 dosegli večje prihodke iz čistih prihodkov od zavarovalnih premij, in sicer so se ti povečali za 11,5 milijona EUR in so konec leta 2012 znašali 197,3 milijona EUR. Obe pozavarovalnici sta povečevali predvsem premijo, ki jo zbereta na tujih trgih in tako izboljšali razpršenost pozavarovalnega portfelja oziroma zmanjšali izpostavljenost do slovenskega zavarovalnega trga. Tudi pozavarovalnici sta pomembno povečali prihodke iz naložb in dosegli skupni čisti poslovni izid obračunskega obdobja v višini 15,4 milijona EUR (v letu 2011 11,6 milijona EUR).

Slovenski zavarovalniški trg je tudi v letu 2012 med evropskimi državami opredeljen kot srednje razvit trg, predvsem se razvitost trga izkazuje pri premoženjskih zavarovanjih, Slovenija pa zaostaja za primerljivimi državami pri življenjskih zavarovanjih, in sicer kosmata obračunana premija življenjskih zavarovanj konec leta 2012 obsega le 26,2 odstotka celotne kosmate obračunane premije, medtem ko ta delež na razvitih trgih življenjskih zavarovanj dosega in presega 50-odstotni delež. Slovenski zavarovalniški trg v primerjavi z drugimi trgi Evropske unije ravno v tem segmentu izkazuje največji potencial, povečane stopnje rasti predvsem pri klasičnih življenjskih zavarovanjih pa lahko nakazujejo, da se bo ta delež v prihodnje povečeval.

Tako kot zavarovalnice in pozavarovalnici so v letu 2012 pozitivno poslovale tudi vse tri pokojninske družbe, ki jih nadzira Agencija za zavarovalni nadzor. Enako kot pri drugih subjektih nadzora se je tudi pri pokojninskih družbah pomembno izboljšalo poslovanje pri naložbenju. Pomemben pri pokojninskih družbah je iztek desetletnega obdobja od uvedbe pokojninskih družb, ki posameznim zavarovancem omogoča odkup privarčevanih sredstev. Prvim sklenjenim pogodbam se je desetletno obdobje izteklo že v letu 2011, kar je pomembno vplivalo na odkupe. V letu 2012 so kritni skladi pokojninskih družb tako izkazali za 163,2 milijona EUR odhodkov iz izplačil zavarovalnih vsot oziroma odkupne vrednosti (ta znesek je v letu 2011 znašal 97,9 milijona EUR, v letu 2010 pa le 1,8 milijona EUR). Agencija je bila pri poslovanju pokojninskih družb pozorna predvsem na likvidnost, na katero bi lahko pomembno vplivali povečani odkupi, vendar pa so vse pokojninske družbe ustrezno obvladovale tveganja pričakovanih povečanih odhodkov iz odkupnih vrednosti.

Podrobnejši podatki o poslovanju na zavarovalniškem trgu v delu, ki ga nadzira Agencija za zavarovalni nadzor, so predstavljeni v Poročilu o stanju na področju zavarovalništva za leto 2012, vsekakor pa v tem delu lahko zaključim, da smo s poslovanjem zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb v letu 2012 zadovoljni, izboljšali so se rezultati poslovanja, predvsem pa se je povečala tudi kapitalska ustreznost na trgu.

Poleg zgoraj navedenega je Agencija za zavarovalni nadzor v letu 2012 nadzirala tudi tri zavarovalne skupine, in sicer zavarovalno skupino Zavarovalnice Triglav, zavarovalno skupino Pozavarovalnice Sava in Skupino Prva, ki ji je podrejena Prva osebna zavarovalnica. Pomembno je, da so vse zavarovalne skupine, katerih vodilni nadzornik je Agencija za zavarovalni nadzor, prisotne tudi na drugih trgih, predvsem na trgih držav, ki niso države članice Evropske unije. To dejstvo pri vseh treh skupinah pomeni določena tveganja. Na posamičnih trgih tretjih držav gre za razmeroma majhne operacije, ki posamične odvisne družbe, tj. članice skupin, še dodatno izpostavljajo različnim tveganjem. Agencija je pri nadzoru skupin v letu 2012 povečala svoje aktivnosti. Tako smo v letu 2012 za skupino Zavarovalnice Triglav organizirali drugi nadzorniški kolegij, za skupino Pozavarovalnice Sava pa prvi nadzorniški kolegij. Agencija za zavarovalni nadzor tako pridobiva potrebne informacije o poslovanju posameznih članic skupin tudi na trgih, kjer nima neposrednega nadzora, svoje aktivnosti pa usklajuje z lokalnimi nadzornimi organi. Pomembno pri organizaciji nadzorniških kolegijev je, da pri njih sodelujejo nadzorne ustanove z vseh trgov, na katerih poslujeta navedeni skupini.

Agencija za zavarovalni nadzor je v letu 2012 nadzirala tudi dva finančna konglomerata, in sicer finančni konglomerat Skupina Triglav (katere pomembni sestavni del so bančne operacije A banke Vipa, d.d.) in finančni konglomerat KD – AS (katerega pomembni sestavni del so bančne operacije Deželne banke Slovenije, d.d.). Pri tem je Agencija v letu 2012 ugotovila primanjkljaj v kapitalu finančnega konglomerata in na tej podlagi začela ustrezne postopke. Finančni konglomerat KD – AS mora svoje poslovanje uskladiti z zahtevami Agencije za zavarovalni nadzor do 14. 1. 2014, pri čemer bi želel v tem delu izpostaviti dejstvo, da ne glede na to, da finančni konglomerat KD – AS izkazuje primanjkljaj kapitala, vse finančne ustanove znotraj finančnega konglomerata izkazujejo presežek nad zahtevanim minimalnim kapitalom.

Poleg osnovne dejavnosti nadzora nad poslovanjem subjektov nadzora je Agencija za zavarovalni nadzor v letu 2012 opravljala tudi številne druge naloge, ki izhajajo iz njenega poslovanja. Tako smo v letu 2012 spremenili in dopolnili štiri podzakonske predpise, za izdajo katerih je zadolžena Agencija za zavarovalni nadzor, sodelovali smo pri pripravi sprememb obstoječega Zakona o zavarovalništvu (sprememba ZZavar-I) ter pri pripravi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je začel veljati 1. 1. 2013. Izdali smo 791 različ-

nih dovoljenj, soglasij in drugih odločb, od tega 762 dovoljenj za opravljanje poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja/posredovanja. Agencija za zavarovalni nadzor je dejavno sodelovala z drugimi domačimi in tujimi nadzornimi organi, z Evropskim organom za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIOPA) ter Mednarodnim združenjem zavarovalnih nadzornikov (IAIS).

V tem delu naj posebej izpostavim sodelovanje v Programu ocene finančnega sektorja Republike Slovenije pri t. i. projektu FSAP, ki ga je izvajal Mednarodni denarni sklad.

Mednarodni denarni sklad je pri Agenciji za zavarovalni nadzor v letu 2012 preveril osem od 26 temeljnih zavarovalnih načel (angl. Insurance Core Principles) ter v svojem poročilu ugotovil, da je nadzor nad zavarovalno dejavnostjo večinoma ustrezen, predložil pa je tudi nekaj priporočil, ki jih Agencija za zavarovalni nadzor že izvaja oziroma jih je že vpeljala v organizacijo nadzora.

V uvodni besedi naj omenim tudi postopek uvajanja Solventnosti II v slovenski pravni red. Agencija za zavarovalni nadzor je v letu 2012 dejavno sodelovala pri pripravi novega zakona o zavarovalništvu, ki naj bi bil po prvotnih načrtih objavljen najpozneje do 1. 7. 2013 ter bi začel veljati 1. 1. 2014. Ob zaključku tega poročila je že jasno, da je uvedba Solventnosti II na ravni Evropske unije odložena, novi pričakovani datum, ko naj bi začela veljati, pa je prestavljen na 1. 1. 2016. Evropski nadzorniki smo v okviru svoje krovne ustanove EIOPE ugotovili, da bi bilo treba v vmesnem času zagotoviti čim boljšo pripravljenost posameznih zavarovalnic in nadzornih institucij na nova pravila, saj gre pri Solventnosti II za popolnoma nov pristop k obvladovanju, merjenju in nadziranju tveganj, ki so jim izpostavljeni posamezni subjekti nadzora. Zato so trenutno v pripravi t i. pripravljalne smernice, ki bodo predstavljale usmeritve, ki sicer ne bodo pravno zavezujoče, kako naj se na ravni držav članic postopno in po enotnih načelih začne uvajati t. i. nadzor na podlagi tveganj (angl. risk based supervision). Agencija bo v prihodnje dejavno delovala v postopkih prilagajanja, saj menimo, da je osredotočenje na tveganja, torej prihodnost, ključno z vidika poslovanja in tudi nadzora ter zagotavlja transparentno in varno poslovanje zavarovalnic.

Na podlagi navedenega lahko zaključim, da je bilo poslovanje slovenskega zavarovalništva v letu 2012 uspešno, da je finančno stanje slovenskih zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb stabilno, da se kapitalska ustreznost zavarovalniške sektorja povečuje, kar je, kot sem ugotavljal že pred letom dni, tudi posledica zrelosti trga in njegovega zavedanja pomena obvladovanja tveganj, pri čemer gre za visoko stopnjo zavedanja obvladovanja tveganj pri subjektih nadzora in tudi pri nadzoru zavarovalnega sektorja.

Sergej Simoniti, direktor

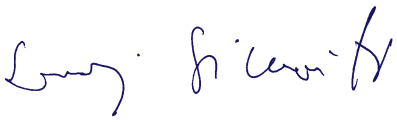

Ljubljana, 27. junij 2013

I. POROČILO O STANJU NA PODROČJU ZAVAROVALNIŠTVA ZA LETO 2012

Poročilu o stanju na področju zavarovalništva za leto 2012 se nanaša na poslovanje tistih subjektov zavarovalniškega sektorja, ki jih nadzoruje Agencija za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija), razen če je to v besedilu posebej navedeno drugače. Poročilo temelji na podatkih in informacijah, razpoložljivih do začetka junija 2013.

VSEBINA

1. UVOD 10

2. ZAKONODAJNI OKVIR 12
2.1. Zakon o zavarovalništvu (ZZavar) in podzakonski predpisi, ki izhajajo iz njega 12
2.2. Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP) 13
2.3. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ) 14
2.4. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-1) 14
2.5. Zakon o finančnih konglomeratih (ZFK) 15
2.6. Zakon o preoblikovanju Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter o naložbeni politiki Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja in Slovenske odškodninske družbe (ZPKDPIZ) 16
2.7. Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma 16

3. ZAVAROVALNICE 17
3.1. Struktura slovenskega zavarovalnega trga 17
3.1.1. Struktura zavarovalnega trga glede na vrste in osnovne oblike zavarovanj 17
3.1.2. Struktura zavarovalnega trga glede na tržne deleže zavarovalnic 21
3.2. Pozavarovanje 23
3.3. Zavarovalnice iz držav članic EU, ki v Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle, in primerjava z drugimi državami 25
3.4. Izidi poslovanja zavarovalnic in pozavarovalnic 27
3.4.1. Izidi poslovanja zavarovalnic 27
3.4.2. Izidi poslovanja pozavarovalnic 31
3.5. Bilance stanja 33
3.5.1. Bilance stanja zavarovalnic 33
3.5.2. Bilance stanja pozavarovalnic 35
3.6. Kazalniki poslovanja 37
3.7. Zavarovalno-tehnične rezervacije 38
3.8. Naložbe kritnega premoženja in kritnih skladov 40
3.9. Kapitalska ustreznost 48

4. POKOJNINSKE DRUŽBE 50
4.1. Struktura zavarovalnega trga glede na tržne deleže pokojninskih družb 50
4.2. Poslovanje pokojninskih družb 51
4.3. Bilanca stanja pokojninskih družb 53
4.4. Kazalniki poslovanja pokojninskih družb 54
4.5. Matematične rezervacije in obveznosti iz finančnih pogodb 55
4.6. Naložbe 55
4.7. Kapitalska ustreznost pokojninskih družb 57

5. DRUGE DRUŽBE, KI SE UKVARJAJO Z ZAVAROVALNIMI POSLI 58

1. UVOD

Konec leta 2012 je na slovenskem zavarovalniškem trgu med subjekti, ki jih nadzoruje Agencija, poslovalo:

- 15 zavarovalnic, in sicer Adriatic Slovenica zavarovalna družba d. d. (v nadaljevanju: Adriatic Slovenica), Ergo Življenjska zavarovalnica d. d. (v nadaljevanju: Ergo zavarovalnica), Generali zavarovalnica d. d. Ljubljana (v nadaljevanju: Generali zavarovalnica), Grawe Zavarovalnica d. d. (v nadaljevanju: Grawe zavarovalnica), KD Življenje, zavarovalnica, d. d. (v nadaljevanju: KD Življenje), Merkur zavarovalnica d. d., Ljubljana (v nadaljevanju: Merkur zavarovalnica), Modra zavarovalnica, d. d. (v nadaljevanju: Modra zavarovalnica), NLB Vita, življenjska zavarovalnica d. d. Ljubljana (v nadaljevanju: NLB Vita), Prva osebna zavarovalnica, d. d. (v nadaljevanju: Prva osebna zavarovalnica), SID – Prva kreditna zavarovalnica d. d., Ljubljana (v nadaljevanju: SID – Prva kreditna zavarovalnica), Triglav, Zdravstvena zavarovalnica, d. d. (v nadaljevanju: Triglav zdravstvena zavarovalnica), Zavarovalnica Maribor d. d. (v nadaljevanju: Zavarovalnica Maribor), Zavarovalnica Tilia, d. d., Novo mesto (v nadaljevanju: Zavarovalnica Tilia), Zavarovalnica Triglav, d. d. (v nadaljevanju: Zavarovalnica Triglav) in Vzajemna zdravstvena zavarovalnica, d. v. z. (v nadaljevanju: Vzajemna);
- dve pozavarovalnici, in sicer Pozavarovalnica Triglav Re, d. d. (v nadaljevanju: Triglav Re) ter Pozavarovalnica Sava, d. d. (v nadaljevanju: Pozavarovalnica Sava);
- tri pokojninske družbe, in sicer Moja naložba pokojninska družba d. d. – Skupina Nove KBM (v nadaljevanju: Moja naložba), Pokojninska družba A, d. d. (v nadaljevanju: Pokojninska družba A) in Skupna pokojninska družba, d. d., Ljubljana (v nadaljevanju: Skupna pokojninska družba);
- Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ in
- v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja Škodni sklad in Odškodninski urad.

Izmed 15 zavarovalnic so tri zavarovalnice specializirane izključno za premoženjska zavarovanja, in sicer za omejeno število zavarovalnih vrst, po ena zavarovalnica je specializirana za zdravstvena zavarovanja, za zdravstvena in nezgodna zavarovanja ter za kreditna in kavcijska zavarovanja.

Samo dve zavarovalnici sta specializirani za sklepanje izključno življenjskih zavarovanj. Od preostalih 10 kompozitnih zavarovalnic dve zavarovalnici sklepata pretežno življenjska zavarovanja, poleg tega pa še zavarovanja iz zavarovalne vrste nezgodnih zavarovanj, ena zavarovalnica sklepa prav tako pretežno življenjska zavarovanja, poleg njih pa še zavarovanja iz zavarovalne vrste nezgodnih in zdravstvenih zavarovanj, sedem zavarovalnic pa je klasičnih kompozitnih zavarovalnic, ki sklepajo zavarovanja v skoraj vseh zavarovalnih vrstah.

Pokojninske družbe opravljajo izključno dejavnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, saj jim zakon ne dovoljuje opravljanja poslov iz naslova drugih zavarovanj.

Poleg navedenih subjektov Agencija nadzira tudi Prvi pokojninski sklad RS in njegov kritni sklad, ki ga je do ustanovitve Modre zavarovalnice upravljala Kapitalska družba, d. d. Modra zavarovalnica je bila ustanovljena s postopkom oddelitve iz Kapitalske družbe, d. d., poslovati je začela oktobra 2011. Z ustanovitvijo je prevzela v upravljanje Zaprti vzajemni pokojninski sklad za javne uslužbence, Kapitalski vzajemni pokojninski sklad, Prvi pokojninski sklad RS in njegov kritni sklad.

Poleg navedenih subjektov je v preteklem letu na slovenskem zavarovalniškem trgu delovalo še pet podružnic tujih zavarovalnic in 632[1] tujih zavarovalnic, ki so zavarovalne posle opravljale neposredno. Agencija nima neposrednega nadzora nad poslovanjem podružnic in tujih zavarovalnic, ki na slovenskem zavarovalniškem trgu opravljajo zavarovalne posle neposredno.

Na slovenskem zavarovalniškem trgu so v letu 2012 delovale tri zavarovalniške skupine, katerih nadrejena družba je registrirana v Sloveniji. Prvo skupino sestavljajo nadrejena družba Zavarovalnica Triglav in njej podrejene družbe Triglav Re, Triglav zdravstvena zavarovalnica in pridružena družba Skupna pokojninska družba. Zavarovalnica Triglav je imela poleg navedenih odvisnih družb, ki so registrirane v Sloveniji, na dan 31. 12. 2012 v skupini še sedem odvisnih družb – zavarovalnic, registriranih na petih trgih tretjih držav, in eno odvisno družbo – zavarovalnico, registrirano na trgu države članice Evropske unije. Drugi skupini je

[1] Podatek je po stanju na dan 31. 12. 2012.

nadrejena Pozavarovalnica Sava, ki na slovenskem zavarovalniškem trgu obvladuje Zavarovalnico Tilia ter je bila na dan 31. 12. 2012 udeležena v Zavarovalnici Maribor in v pokojninski družbi Moja naložba. Pozavarovalnica Sava je imela poleg navedenih odvisnih družb, registriranih v Sloveniji, na dan 31. 12. 2012 v skupini še osem odvisnih družb – zavarovalnic, registriranih na petih trgih tretjih držav. Tretjo zavarovalniško skupino pa predstavlja Prva osebna zavarovalnica, ki ji je nadrejena družba Skupina Prva, d. d.

Poleg navedenega sta v letu 2012 na slovenskem trgu delovala dva finančna konglomerata, in sicer finančni konglomerat KD AS in finančni konglomerat Skupina Triglav.

2. ZAKONODAJNI OKVIR

Zakoni, pomembni za poslovanje zavarovalnic oziroma pokojninskih družb v Republiki Sloveniji, so:

- Zakon o zavarovalništvu, ki ureja poslovanje zavarovalnic;
- Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu, ki med drugim ureja obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti oziroma zavarovanje lastnika motornega vozila proti odgovornosti za škodo, povzročeno tretjim osebam;
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki zavarovalnicam omogoča izvajanje dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja;
- Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki ureja tudi področje prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja;
- Zakon o finančnih konglomeratih, ki ureja dopolnilni nadzor oseb iz finančnega sektorja, če so zavarovalnice oziroma pokojninske družbe del finančnega konglomerata;
- Zakon o preoblikovanju Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter o naložbeni politiki Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja in Slovenske odškodninske družbe;
- Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma.

Področje poslovanja Prvega pokojninskega sklada ureja Zakon o prvem pokojninskem skladu RS in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb.

2.1. Zakon o zavarovalništvu (ZZavar) in podzakonski predpisi, ki izhajajo iz njega

Zakon o zavarovalništvu (ZZavar, Uradni list RS, št. 99/2010-UPB7, 90/2012 in 102/2012) je osnovni zakon, ki ureja vprašanja v zvezi z ustanavljanjem, poslovanjem, nadzorom in prenehanjem zavarovalnic. Ta zavarovalnicam kot pomembni skupini nedenarnih finančnih institucij prinaša posebna pravila, poleg tega pa morajo te kot gospodarske družbe poslovati tudi v okviru zakonodaje, ki se uporablja za poslovanje gospodarskih družb na splošno.

Skladno z ZZavar je Agencija pooblaščena za pripravo in sprejetje podzakonskih predpisov na področju zavarovalništva. Po vsebini lahko podzakonske predpise razdelimo v štiri glavne skupine:

- Prvo skupino sestavljajo podzakonski predpisi, ki določajo zelo natančna pravila za izpolnjevanje standardov glede previdnostnega poslovanja. Opredeljujejo podrobnejša pravila za izračun minimalnega kapitala zavarovalnic, vrste in lastnosti kritnega premoženja, podrobnejša pravila in minimalne standarde za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij, vrednotenje postavk sredstev in obveznosti zavarovalnice, način izračuna likvidnostnih količnikov, zahteve glede izračuna prilagojenih kapitalskih zahtev za nadrejene zavarovalnice ter metodologijo za izračun lastnih deležev zavarovalnice v tabelah maksimalnega kritja.
- Druga skupina podzakonskih predpisov določa podrobna pravila za poročanje. Pogostost poročanja je odvisna od vrste poročila. Zavarovalnica mora vsako četrtletje izračunavati, spremljati in poročati Agenciji podatke o višini kapitala, izpolnjevanju kapitalskih zahtev, kapitalski ustreznosti, višini zavarovalno-tehničnih rezervacij, vrednosti, vrsti in razpršenosti kritnega premoženja in naložb, ki niso financirane iz zavarovalno-tehničnih rezervacij, zavarovalno statističnih podatkih, bilančnih podatkih in podatkih poslovnega izida.
- Podzakonski predpisi, ki določajo pogoje za pridobitev in preizkus strokovnih znanj, potrebnih za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja, sestavljajo tretjo skupino.
- Četrto skupino sestavljajo podzakonski predpisi, ki določajo podrobnejše pogoje za pridobitev in preizkus strokovnih znanj, potrebnih za pridobitev dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnih zastopnikov oziroma posrednikov.

V letu 2012 je prišlo do dveh sprememb ZZavar.

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o zavarovalništvu (ZZavar-I, Uradni list RS, št. 90/2012) je dne 30. 11. 2012 med drugim implementiral sodbo Sodišča Evropske unije (C-236/09), s katero je bilo zavarovalnicam naloženo, da do 21. 12. 2012 spremenijo svoje politike oblikovanja cen, da bodo posamezne stranke, ne glede na spol, enako obravnavane v smislu zavarovalnih premij in dajatev. Tako je bilo z ZZa-

var-I določeno, da lahko zavarovalnice v zvezi z zavarovanji iz zavarovalne skupine življenjskih zavarovanj in zavarovalne vrste nezgodnega zavarovanja upoštevajo osebno okoliščino spola pri izračunavanju premij in določanju obveznosti zavarovalnice na skupni ravni, če to ne vodi v razlikovanje na individualni ravni. Zavarovalnice lahko upoštevajo dejavnik spola za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij in za interno določanje cen, za določanje cen pozavarovanja, za trženje in oglaševanje ter za oceno tveganja iz zavarovalne skupine življenjskih zavarovanj in zavarovalne vrste nezgodno in zdravstveno zavarovanje. Druga skupina novosti ZZavar se nanaša na omejitve posameznih vrst naložb kritnega premoženja, in sicer da skupna vrednost naložb zavarovalnice v vrednostne papirje istega izdajatelja in z njim povezanih oseb ne sme presegati 10 odstotkov zavarovalno-tehničnih rezervacij ter da, kadar so upravičenja, ki gredo zavarovalcu na podlagi zavarovalne pogodbe, neposredno povezana s spremembo indeksa vrednostnega papirja, morajo naložbe v največji možni meri obsegati enote, za katere se šteje, da predstavljajo indeks vrednostnih papirjev ali drugo referenčno vrednost, ki temelji na naložbah ustrezne varnosti in tržnosti. Tretja skupina sprememb ZZavar se nanaša na identifikacijo zavarovalnega zastopnika oziroma posrednika, ki morata v razmerjih nasproti zavarovalnici in zavarovalcu poslovati tako, da je v vsakem trenutku mogoča njegova enolična identifikacija. Za enolično identifikacijo zavarovalnega zastopnika oziroma posrednika se uporablja številka dovoljenja za opravljanje poslov. Četrta novost se nanaša na zavarovalno pogodbo, in sicer da Agencija predpiše podrobnejšo vsebino določb zavarovalne pogodbe za življenjska zavarovanja, pri katerih zavarovanec prevzema naložbeno tveganje, da predpiše vsebino obrazca, ki je sestavni del zavarovalne pogodbe, na katerem so zbrani vsi stroški in druge ključne informacije o lastnostih zavarovanja. Zadnja skupina novosti se nanaša na položaj direktorja.

ZZavar v enajstem odstavku 110. člena določa, da, ko Evropska komisija v Uradnem listu Evropske skupnosti objavi spremembe zneskov iz člena 1(3) Direktive 2002/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. marca 2002 o spremembi Direktive Sveta 73/239/EGS o zahtevani kapitalski ustreznosti zavarovalnic, ki opravljajo posle neživljenjskega zavarovanja (Direktiva 2002/13/ES), Vlada Republike Slovenije v Uradnem listu Republike Slovenije objavi tako spremenjene zneske, ki se uporabljajo pri izračunu kapitalskih zahtev. Peti odstavek 112. člena ZZavar nadalje določa, da, ko Evropska komisija v Uradnem listu Evropske skupnosti objavi spremembe zneskov iz člena 1(4) Direktive 2002/13/ES ali zneska iz člena 29 Direktive 2002/83/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. novembra 2002 o življenjskem zavarovanju ali zneskov iz člena 40(2) Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/68/ES z dne 16. novembra 2005 o pozavarovanju in o spremembi direktiv Sveta 73/239/EGS in 92/49/EGS ter direktiv 98/78/ES in 2002/83/ES, Vlada Republike Slovenije v Uradnem listu Republike Slovenije objavi tako spremenjene zneske zajamčenega kapitala. Na podlagi navedenih določb je bil v Uradnem listu RS, št. 102/2012, dne 21. 12. 2012 objavljen Sklep o spremembi zneskov za izračun minimalnega kapitala in zneskov zajamčenega kapitala zavarovalnic, ki je spremenil zneske minimalnega kapitala in zneske zajamčenega kapitala zavarovalnic, določene v 110. in 112. členu ZZavar, ter jih tako uskladil z direktivo o življenjskih in direktivo o neživljenjskih zavarovanjih, kar predstavlja tudi spremembo ZZavar. Agencija je v letu 2012 na podlagi zakonskega pooblastila spremenila, dopolnila in na novo sprejela naslednje podzakonske predpise, ki so bili objavljeni v uradnih listih:

- Sklep o pogojih za pridobitev in preizkus strokovnih znanj, potrebnih za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja, objavljen v št. 7/2012;
- Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o podrobnejših pravilih naložb, ki niso financirane iz zavarovalno-tehničnih rezervacij, objavljen v št. 99/2012;
- Navodilo o načinu elektronskega poročanja zavarovalnice o naložbah kritnega premoženja in premoženja kritnega sklada ter o naložbah, ki niso financirane iz zavarovalno-tehničnih rezervacij, objavljeno v št. 99/2012, in
- Sklep o podrobnejših pravilih in merilih upoštevanja osebne okoliščine spola, objavljen v št. 97/2012.

2.2. Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP)

Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP, Uradni list RS, št. 70/1994 in nasl.) ureja obvezna zavarovanja v prometu, in sicer zavarovanje potnikov v javnem prometu (razen potnikov v zračnem prometu) proti posledicam nesreče, zavarovanje avtomobilske odgovornosti oziroma zavarovanje lastnika vozila, zavarovanje lastnika čolna in zavarovanje lastnika zrakoplova proti odgovornosti za škodo, povzročeno tretjim osebam, ter zavarovanje lastnika zrakoplova proti odgovornosti za škodo, povzročeno potnikom, prtljagi in tovoru. Obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti je v EU urejeno s posebnim sklopom direktiv, ki jim sledi tudi slovenski ZOZP.

ZOZP je bil večkrat spremenjen. V letu 2012 je Zakon za uravnoteženje javnih financ (Uradni list RS, št. 40/2012) spremenil peti odstavek 18. člena ZOZP tako, da vnaprejšnja pavšalna odškodnina (ki so jo zavarovalnice dolžne plačati Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije) znaša 8,5 odstotka od obračunane kosmate zavarovalne premije za obvezno avtomobilsko zavarovanje (prej 6,5 odstotka).

2.3. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ)

Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ, Uradni list RS, št. 9/1992 in nasl.) ureja področje zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, obseg pravic in obveznosti zavarovancev ter določa nosilce družbene skrbi za zdravje in njihove naloge, ureja odnose med izvajalcem obveznega zdravstvenega zavarovanja, izvajalci zdravstvenih storitev in zavarovanci.

Zdravstveno zavarovanje je obvezno in prostovoljno. Nosilec obveznega zdravstvenega zavarovanja je Zavod za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije, prostovoljno zdravstveno zavarovanje pa izvajajo zavarovalnice, ki imajo za to ustrezno dovoljenje. ZZVZZ omogoča zavarovalnicam izvajanje štirih tipov prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj, in sicer dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, nadomestnega zdravstvenega zavarovanja, dodatnega zdravstvenega zavarovanja in vzporednega zdravstvenega zavarovanja.

2.4. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-1)

V letu 2012 je veljal še Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-1, Uradni list RS, št. 106/1999 in nasl.), ki je na način, opredeljen v nadaljevanju, urejal sistem obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja na podlagi medgeneracijske solidarnosti ter dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje oseb, vključenih v obvezno zavarovanje v Republiki Sloveniji.

Nosilec obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja je Zavod RS za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Zakon pri dodatnem pokojninskem in invalidskem zavarovanju ureja obvezno dodatno zavarovanje, ki ga izvaja Sklad obveznega dodatnega zavarovanja, katerega upravlja Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Poleg tega je ZPIZ-1 leta 2000 uvedel tudi prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje z davčnimi spodbudami. Prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje predstavlja zbiranje denarnih sredstev na osebnih računih zavarovancev, da se jim ob dopolnitvi določene starosti ali v drugih primerih, določenih v pokojninskem načrtu (pravica do dodatne invalidske pokojnine, pravica do dodatne družinske pokojnine), zagotovijo dodatne pokojnine ali druge pravice. Izvajalci pokojninskih načrtov so lahko pokojninski skladi ali zavarovalnice, ki imajo dovoljenje za opravljanje poslov življenjskega zavarovanja po zakonu, ki ureja zavarovalništvo. Pokojninski sklad je lahko ustanovljen kot vzajemni pokojninski sklad ali kot pokojninska družba. ZPIZ-1 je zelo pomemben tudi za zavarovalnice, saj se na njegovi podlagi lahko zavarovalnice pojavljajo v vlogi izvajalk pokojninskih načrtov, v vlogi ustanoviteljic odprtih in zaprtih vzajemnih pokojninskih skladov ter v vlogi upravljavk premoženja vzajemnih pokojninskih skladov.

Agencija je v letu 2012 intenzivno sodelovala z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pri pripravi novega pokojninskega zakona, ki se je načrtoval že daljše časovno obdobje. Decembra 2012 je bil v uradnem listu objavljen nov zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2, Uradni list RS, št. 96/2012 in 39/2013), ki je začel veljati 1. 1. 2013 in je na področju prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja uvedel vrsto novosti.

Prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje je ZPIZ-2 preimenoval v dodatno zavarovanje, ki se izvaja prek pokojninskega sklada, ki ima po novem lahko tri oblike: vzajemni pokojninski sklad, krovni pokojninski sklad in kritni sklad. ZPIZ-2 uvaja novosti, in sicer poleg naložbene strategije zagotavljanja zajamčene donosnosti na vplačano čisto premijo uvaja še naložbeno politiko življenjskega cikla člana. Nadalje mora imeti v skladu z ZPIZ-2 vsak pokojninski sklad in skupina kritnih skladov, na podlagi katerih se izvaja naložbena politika življenjskega cikla, za kolektivno zavarovanje, odbor pokojninskega sklada, sestavljen iz petih članov, od tega tri predstavnike članov pokojninskega sklada in dva predstavnika delodajalcev.

Naslednja pomembna novost vključuje uvedbo posebnega pokojninskega načrta za rente in registra teh pokojninskih načrtov ter zahtevo, da se rente ne smejo razlikovati po spolu zavarovanca. Zavarovancem je

bila odvzeta možnost dviga privarčevanih sredstev, ki jih je financiral delodajalec, kajti ZPIZ-2 določa, da je izplačilo odkupne vrednosti kolektivnega zavarovanja mogoče le ob redni upokojitvi, če je višina odkupne vrednosti manjša od 5.000 EUR. Izvajalci pokojninskih načrtov imajo dve leti časa, da uskladijo določbe pokojninskih načrtov z veljavnimi zakonskimi zahtevami.

Zaradi sprejetja ZPIZ-2 je Agencija že v letu 2012 začela pripravljalna dela za izdajo novih podzakonskih aktov, ki jih je predpisal ZPIZ-2. Agencija jih mora izdati v roku 12 mesecev od uveljavitve ZPIZ-2, in sicer za naslednja področja:

- podrobnejšo vsebino obvestila izvajalca članom pokojninskega sklada o vključitvi v pokojninski načrt in izjave o izbiri kritnega sklada glede na naložbeno politiko;
- podrobnejšo vsebino pristopne izjave članom pokojninskega sklada in izjave o izbiri kritnega sklada;
- način in roke predložitve načrta upravljanja tveganj pokojninskega sklada;
- podrobnejši način in roke poročanja o izvedenih finančnih instrumentih, kadar je pokojninski sklad oblikovan kot kritni sklad ali skupina kritnih skladov;
- podrobnejšo vsebino izjave o naložbeni politiki ter način in roke poročanja;
- podrobnejšo vsebino povzetka revidiranega letnega poročila kritnega sklada ali skupine kritnih skladov, na podlagi katerih se izvaja naložbena politika življenjskega cikla;
- sheme računovodskih izkazov kritnih skladov;
- podrobnejši način vrednotenja knjigovodskih postavk kritnih skladov in analitični kontni načrt;
- podrobnejšo vsebino letnega poročila kritnega sklada in skupine kritnih skladov;
- vsebino priloge s pojasnili k računovodskim izkazom kritnega sklada in skupine kritnih skladov;
- podrobnejšo vsebino in najmanjši obseg revizijskega pregleda letnega poročila kritnega sklada in skupine kritnih skladov;
- vsebino revizorjevega poročila;
- podrobnejšo vsebino, način in roke poročanja upravljavca: o višini kapitala upravljavca, o višini rezervacij za nedoseganje zajamčene donosnosti in strukturi naložb iz naslova teh rezervacij;
- najmanjše število delavcev, ki jih zaposluje pokojninska družba, njihova znanja in izkušnje ter pogoje, ki jih morajo izpolnjevati, in način preverjanja teh pogojev;
- upravljavec mora v zvezi z vsakim pokojninskim skladom, ki ga upravlja, redno poročati, podrobnejšo vsebino poročanja, način in roke, pa predpiše Agencija.

2.5. Zakon o finančnih konglomeratih (ZFK)

V letu 2006 je bil sprejet Zakon o finančnih konglomeratih (ZFK, Uradni list RS, št. 43/2006), ki je v slovensko zakonodajo implementiral Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2002/87/ES z dne 16. decembra 2002 o dopolnilnem nadzoru kreditnih institucij, zavarovalnic in investicijskih družb v finančnem konglomeratu (UL L, št. 35, 11. 2. 2003) ter uredil nadzor nad nadzorovanimi osebami iz finančnega sektorja (banke, zavarovalnice, pokojninske družbe, borznoposredniške družbe, družbe za upravljanje), kadar so te del finančnega konglomerata.

Konec leta 2011 je bil sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnih konglomeratih (Uradni list RS, št. 87/2011), katerega namen je bil v slovenski pravni red delno prenesti Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2010/78/EU z dne 24. novembra 2010 o spremembi direktiv 98/26/ES, 2002/87/ES, 2003/6/ES, 2003/41/ES, 2003/71/ES, 2004/39/ES, 2004/109/ES, 2005/60/ES, 2006/48/ES, 2006/49/ES in 2009/65/ES glede pristojnosti Evropskih nadzornih organov za bančništvo (ESA), za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIOPA) ter za vrednostne papirje in trge (ESMA) v delu, ki se nanaša na spremembo Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2002/87/ES z dne 16. decembra 2002 o dopolnilnem nadzoru kreditnih institucij, zavarovalnic in investicijskih družb v finančnem konglomeratu, ki spreminja direktive Sveta 73/239/EGS, 79/267/EGS, 92/49/EGS, 92/96/EGS, 93/6/EGS in 93/22/EGS ter direktivi Evropskega parlamenta in Sveta 98/78/ES in 2000/12/ES. Najpomembnejša novost, ki jo je prinesla sprememba zakona, je izboljšanje sodelovanja med nacionalnimi nadzornimi organi in organi Evropske unije.

V letu 2007 so bili na podlagi ZFK sprejeti štirje podzakonski akti oziroma pravilniki, in sicer:

- Pravilnik za izračun dopolnilnih kapitalskih zahtev nadzorovanih oseb in za izračun prilagojenih kapitalskih zahtev nenadzorovanih oseb v finančnem konglomeratu (Uradni list RS, št. 8/2007);
- Pravilnik o pomembnejših koncentracijah tveganj nadzorovanih oseb v finančnem konglomeratu (Uradni list RS, št. 32/2007);

- Pravilnik o pomembnih poslih nadzorovanih oseb v finančnem konglomeratu (Uradni list RS, št. 36/2007) in
- Pravilnik o registru finančnih konglomeratov (Uradni list RS, št. 45/2007).

Podrobnejšo vsebino in način medsebojnega sodelovanja med nadzornimi organi določa Pravilnik o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov (Uradni list RS, št. 23/2011).

2.6. Zakon o preoblikovanju Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter o naložbeni politiki Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja in Slovenske odškodninske družbe (ZPKDPIZ)

Zakon o preoblikovanju Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter o naložbeni politiki Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja in Slovenske odškodninske družbe (ZPKDPIZ, Uradni list RS, št. 79/2010 in 26/2011) ureja preoblikovanje Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. d., ustanovljene na podlagi zakona, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ter ureditev pravnega subjekta, nastalega na podlagi preoblikovanja. Tako je bila v septembru 2011 z oddelitvijo iz Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja d. d. ustanovljena Modra zavarovalnica.

Z uveljavitvijo Zakona o Slovenskem državnem holdingu konec decembra 2012 je prenehala veljati večina členov ZPKDPIZ.

2.7. Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma

Agencija na podlagi določb Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT, Uradni list RS, št. 60/2007, 19/2010, 77/2011) opravlja v okviru svojih pristojnosti nadzor nad izvajanjem določb nad zavarovalnicami, ki imajo dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v skupini življenjskih zavarovanj, podružnicami zavarovalnic tretjih držav, ki imajo dovoljenje za opravljanje poslov življenjskega zavarovanja, nad zavarovalnicami držav članic, ki ustanovijo podružnico v Republiki Sloveniji, oziroma so pooblaščene neposredno opravljati posle življenjskega zavarovanja v Republiki Sloveniji in nad ustanovitelji ter upravljavci vzajemnih pokojninskih skladov in nad pokojninskimi družbami. Prav tako Agencija opravlja nadzor na podlagi ZPPDFT pri pravnih in fizičnih osebah, ki opravljajo posle v zvezi z dejavnostjo zavarovalnega zastopstva pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju in zavarovalnega posredništva pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju.

Agencija sodeluje pri izdelavi seznama indikatorjev za prepoznavanje strank in transakcij, v zvezi s katerimi obstajajo razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma.

V letu 2012 je Agencija sodelovala pri Stalni koordinacijski skupini za preprečevanje, odkrivanja ter pregon pranja denarja in financiranja terorizma, ki je delovala pri Uradu RS za preprečevanje pranja denarja.

3. ZAVAROVALNICE

3.1. Struktura slovenskega zavarovalnega trga

3.1.1. Struktura zavarovalnega trga glede na vrste in osnovne oblike zavarovanj

Zavarovalnice so v letu 2012 skupaj obračunale 1.956,1 mio EUR kosmate premije, od tega je bilo obračunanih 975,4 mio EUR oziroma 49,9 odstotka kosmatih obračunanih premij v skupini premoženjskih zavarovanj (brez prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj), 512,3 mio EUR oziroma 26,2 odstotka v skupini življenjskih zavarovanj in 468,4 mio EUR oziroma 23,9 odstotka v zavarovalni vrsti zdravstvenih zavarovanj.

V skupnem znesku je bil obseg poslovanja, izražen z obračunano kosmato premijo, ki so ga zavarovalnice izkazale za leto 2012, za 3 mio EUR oziroma za 0,15 odstotka nižji kot v letu 2011. Ob upoštevanju povprečne letne stopnje rasti cen življenjskih potrebščin, merjeno s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin (HICP), ki se je v letu 2012 povečala za 2,9 odstotka, se je obračunana kosmata zavarovalna premija realno znižala za 3,1 odstotka. V bruto domačem proizvodu (BDP) za leto 2012 je delež zbrane zavarovalne premije obsegal 5,5 odstotka, kar je enako kot v letu 2011.

V obračunani kosmati zavarovalni premiji je zajet tudi znesek, ki ga zavarovalnice oddajo v pozavarovanje oziroma sozavarovanje. V letu 2012 so zavarovalnice oddale v pozavarovanje 229,9 mio EUR oziroma 11,8 odstotka obračunane kosmate premije in v sozavarovanje 2,8 mio EUR oziroma 0,1 odstotka.

Obračunana kosmata premija je bila v letu 2012 v skupini premoženjskih zavarovanj nižja kot pred letom dni, v skupini življenjskih in prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj pa višja kot v letu 2011. Obračunana kosmata premija se je v skupini premoženjskih zavarovanj v primerjavi s predhodnim letom znižala za 4,2 odstotka, v skupini življenjskih zavarovanj se je zvišala minimalno za 0,02 odstotka (v letu 2011 je upadla), v skupini prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj pa se je zvišala za 9,3 odstotka.

Delež obračunane premije premoženjskih zavarovanj v skupni premiji se je v letu 2012 v primerjavi z letom 2011 zmanjšal za 2,1 odstotne točke, medtem ko se je delež obračunane premije življenjskih zavarovanj povečal za 0,1 odstotne točke in delež premije prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj za 2,1 odstotne točke.

Slika 1:
Gibanje obračunane kosmate zavarovalne premije zavarovalnic v obdobju med letoma 2010 in 2012 po osnovnih oblikah zavarovanj (v mio EUR)

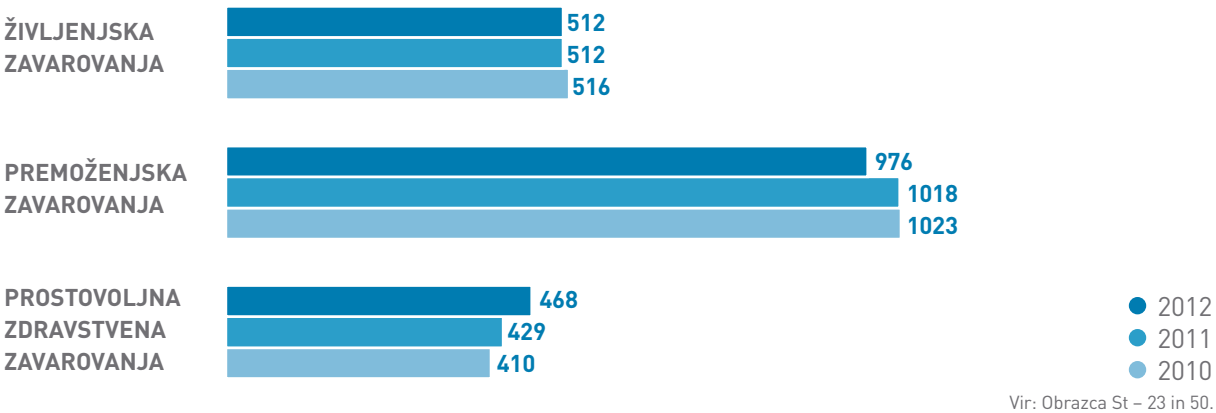

Vir: Obrazca St – 23 in 50.

Slika 1 kaže gibanje obračunane kosmate zavarovalne premije za zadnja tri leta po osnovnih oblikah zavarovanj. Zavarovalnice so do vključno leta 2008 izkazovale nepretrgano rast obračunane kosmate premije, v letu 2009 so prvič beležile upad obračunane kosmate premije, in sicer pri življenjskih zavarovanjih. V letu 2010 se je obračunana kosmata premija pri življenjskih zavarovanjih v primerjavi s predhodnim letom nekoliko povečala, vendar je ta v letu 2011 znova nekoliko padla in v letu 2012 ostala skoraj nespremenjena. Prav tako se je obračunana kosmata premija pri premoženjskih zavarovanjih v letu 2012 še naprej zniževala, nadaljuje pa se trend zviševanja obračunane kosmate premije pri prostovoljnih zdravstvenih zavarovanjih.

Primerjava obračunane kosmate premije po posameznih vrstah **premoženjskih zavarovanj** kaže, da so zavarovalnice kar 85,5 odstotka premije premoženjskih zavarovanj dosegle v petih zavarovalnih vrstah, in sicer v zavarovalnih vrstah zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil, zavarovanje kopenskih motornih vozil, drugo škodno zavarovanje, nezgodno zavarovanje ter zavarovanje požara in elementarnih nesreč. Od teh sta se v obravnavanem obdobju malenkostno povečala le deleža v zavarovalni vrsti zavarovanje požara in elementarnih nesreč (za 1,7 odstotne točke, rast premije v primerjavi s predhodnim letom je bila 12,2-odstotna) in delež nezgodnega zavarovanja za 0,2 odstotni točki (kljub znižanju premije za 2,5 odstotka v primerjavi s predhodnim letom). Deleži drugih pomembnejših zavarovalnih vrst so manjši kot v letu 2011, in sicer se je delež zavarovanja odgovornosti pri uporabi motornih vozil zmanjšal za 0,8 odstotne točke (obračunana kosmata premija za to vrsto zavarovanja je bila za 6,9 odstotka nižja kot v letu 2011), delež zavarovanja kopenskih motornih vozil za 0,5 odstotne točke (obračunana kosmata premija je bila 6,2 odstotka nižja kot v letu 2011) in drugo škodno zavarovanje za 1,3 odstotne točke (obračunana kosmata premija je bila za 13,6 odstotka nižja kot v letu 2011). Na padec premij zavarovanj sta vplivala naraščajoča brezposelnost in slab položaj slovenskega gospodarstva.

Medtem ko so v prejšnjih letih zavarovalnice z avtomobilskimi zavarovanji dosegale skoraj 55 odstotkov celotne zavarovalne premije premoženjskih zavarovanj, je ta delež že v letu 2011 padel pod 53 odstotkov in se v letu 2012 dodatno zmanjšal na 51,5 odstotka. Na zmanjšanje vplivajo povečana konkurenca na trgu avtomobilskih zavarovanj in posledično zniževanje premije, pa tudi zmanjšana kupna moč prebivalstva. Glede na obračunano kosmato zavarovalno premijo sta pomembni tudi zavarovalni vrsti drugo škodno zavarovanje, ki v premiji premoženjskih zavarovanj obsega 12,4 odstotka (13,7 odstotka v letu 2011), ter zavarovanje požara in elementarnih nesreč z 11,3 odstotka (9,6 odstotka v letu 2011), sledi nezgodno zavarovanje, ki obsega 10,4 odstotka (10,2 odstotka v letu 2011) celotne obračunane kosmate premije premoženjskih zavarovanj.

Po rasti obračunane kosmate zavarovalne premije je med premoženjskimi zavarovanji najbolj izstopala zavarovalna vrsta zavarovanje tirnih vozil (165-odstotna rast), sledi zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov (143,3-odstotna rast) in zavarovanje plovil (57-odstotna rast), vendar pa te tri vrste po obsegu zavarovalne premije ne pomenijo pomembnega deleža v premiji premoženjskih zavarovanj (vse tri vrste skupaj dosegajo skupaj le 0,6-odstotni delež obračunane kosmate zavarovalne premije).

Slika 2:
Obračunana kosmata zavarovalna premija po zavarovalnih vrstah premoženjskih zavarovanj v obdobju med letoma 2010 in 2012, razen zdravstvenih zavarovanj (v mio EUR)

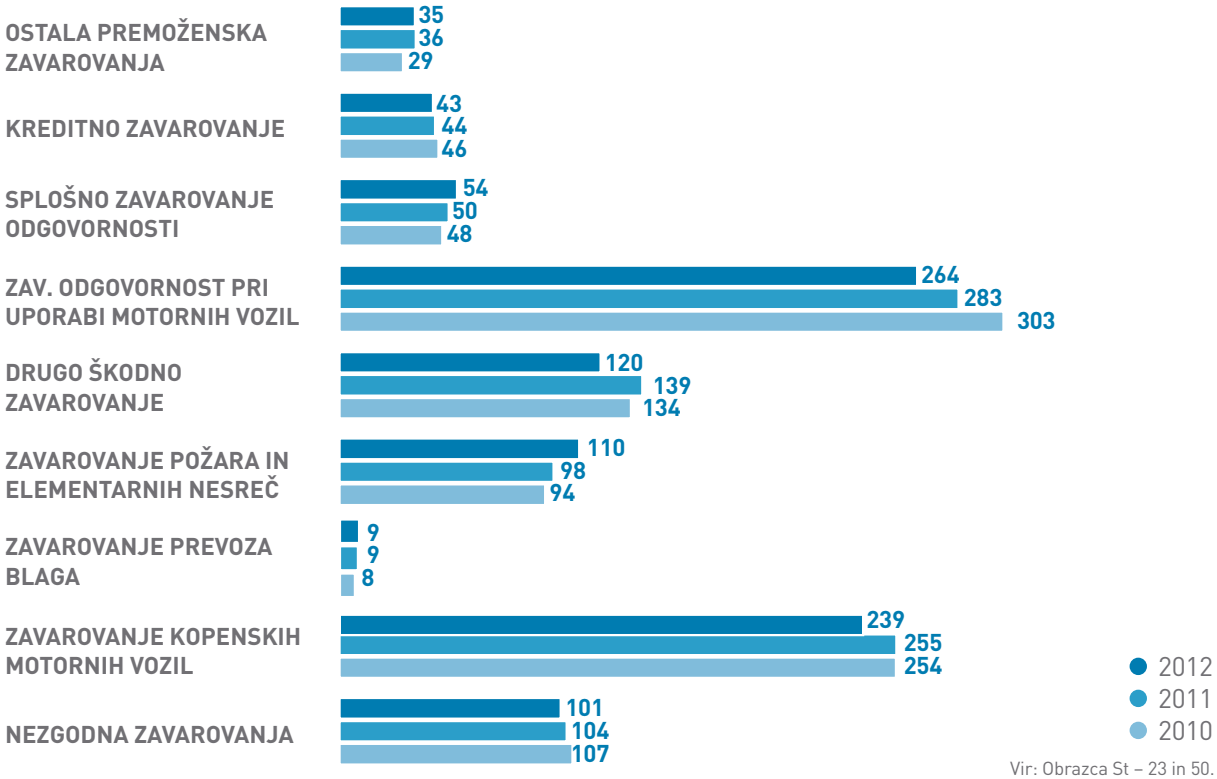

Vir: Obrazca St – 23 in 50.

Tabela 1:
Primerjava kosmatih zavarovalnih premij in odškodnin v letih 2011 in 2012 po pomembnejših zavarovalnih vrstah
(v mio EUR)

	Leto 2011			Leto 2012		
Zavarovalna vrsta	Obračunane kosmate zavarovalne premije (1)	Obračunane kosmate odškodnine* (2)	Enostavni škodni rezultat (2/1)	Obračunane kosmate zavarovalne premije (1)	Obračunane kosmate odškodnine* (2)	Enostavni škodni rezultat (2/1)
Nezgodna zavarovanja	103,6	37,7	0,36	101,0	35,1	0,35
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	254,7	178,9	0,70	238,8	175,0	0,73
Zavarovanje prevoza blaga	8,5	2,8	0,33	9,0	2,7	0,30
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	98,0	39,2	0,40	110,0	46,3	0,42
Drugo škodno zavarovanje	139,4	72,0	0,52	120,5	73,3	0,61
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	283,5	155,2	0,55	263,8	143,8	0,55
Splošno zavarovanje odgovornosti	49,8	27,0	0,54	54,2	25,4	0,47
Kreditno zavarovanje	44,4	38,1	0,86	42,8	31,7	0,74
Ostala premoženjska zavarovanja	36,5	15,7	0,43	35,3	18,3	0,52
SKUPAJ	**1.018,4**	**566,6**	**0,55**	**975,4**	**551,6**	**0,57**
Prostovoljna zdravstvena zavarovanja	428,5	375,4	0,88	468,4	400,4	0,85
Življenjska zavarovanja	512,2	287,8	0,59	512,3	348,6	0,68
VSE SKUPAJ	**1.959,1**	**1.229,8**	**0,64**	**1.956,1**	**1.300,6**	**0,66**

* Ne vsebuje cenilnih stroškov.
Vir: Obrazca St – 23 in 27.

Tabela 1 prikazuje obračunane kosmate zavarovalne premije, obračunane kosmate zneske škod in enostavni škodni rezultat oziroma delež kosmatih obračunanih zneskov škod v kosmatih obračunanih premijah življenjskih, zdravstvenih in premoženjskih zavarovanj oziroma po posameznih zavarovalnih vrstah. Primerjava kosmatih zavarovalnih premij in kosmatih obračunanih zneskov škod kaže, da se je v letu 2012 škodni rezultat za vsa zavarovanja skupaj v primerjavi s predhodnim letom poslabšal za 2 odstotni točki. Izboljšanje škodnega rezultata dosega le prostovoljno zdravstveno zavarovanje (za 3 odstotne točke), medtem ko se je ta poslabšal pri premoženjskem zavarovanju (za 2 odstotni točki) in pri življenjskem zavarovanju kar za 9 odstotnih točk.

Na poslabšanje enostavnega škodnega rezultata v skupini premoženjskih zavarovanj je vplivalo predvsem več naravnih nesreč v primerjavi s preteklim letom. Na poslabšanje enostavnega škodnega rezultata v skupini življenjskih zavarovanj pa so vplivale razmere na finančnih trgih, povečalo se je število brezposelnih, povečala se je plačilna nesposobnost, stagnirali sta kupna moč in naklonjenost prebivalstva k varčevanju; navedeno je vplivalo na nizko rast obračunane kosmate premije na eni strani, na drugi strani pa so se pojavili veliki pritiski na predčasno prenehanje zavarovanj. Pri prostovoljnih zdravstvenih zavarovanjih je bil zaradi dviga zavarovalne premije v vseh treh zavarovalnicah, ki izvajajo to vrsto zavarovanja, kljub relativnemu povečanju odhodkov za škode, enostavni škodni rezultat za 3 odstotne točke nižji kot pred letom.

Ob pregledu in primerjavi podatkov o obračunanih kosmatih zavarovalnih premijah in obračunanih kosmatih zneskih škod po posameznih pomembnejših zavarovalnih vrstah premoženjskih zavarovanj za leti 2011 in 2012 ugotavljamo, da se je pri polovici zavarovalnih vrst enostavni škodni rezultat v primerjavi s predhodnim letom izboljšal. Najbolj se je enostavni škodni rezultat izboljšal pri kreditnem zavarovanju, in sicer za 12 odstotnih točk, pri splošnem zavarovanju odgovornosti za 7 odstotnih točk in pri zavarovanju prevoza blaga za 3 odstotne točke.

V skupini premoženjskih zavarovanj se je enostavni škodni rezultat v primerjavi s predhodnim letom poslabšal pri drugem škodnem zavarovanju in pri ostalih premoženjskih zavarovanjih za 9 odstotnih točk,

pri zavarovanju kopenskih motornih vozil za 3 odstotne točke ter pri zavarovanju požara in elementarnih nesreč za 2 odstotni točki, medtem ko je enostavni škodni rezultat ostal nespremenjen pri zavarovanju odgovornosti pri uporabi motornih vozil.

Slika 3:
Primerjava kosmatih zavarovalnih premij in odškodnin v letu 2012 po zavarovalnih vrstah (v mio EUR)

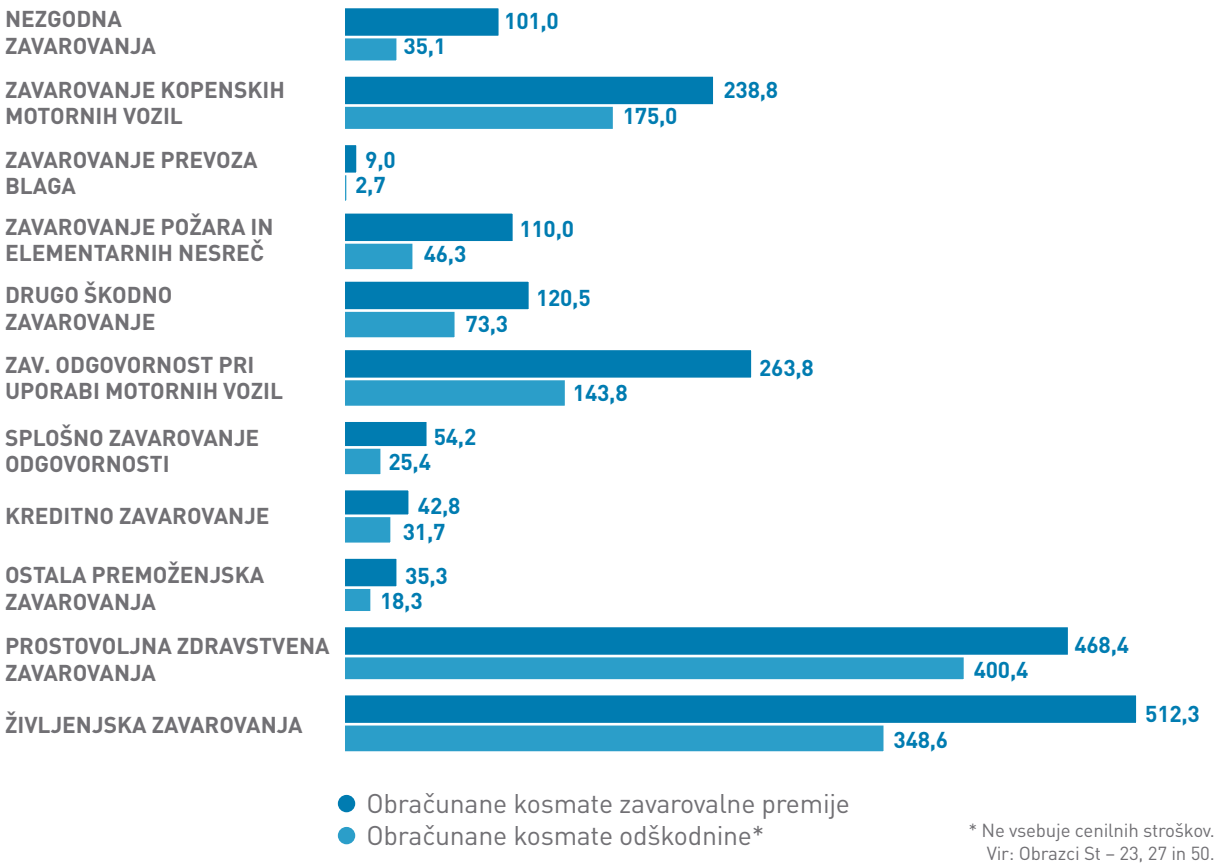

* Ne vsebuje cenilnih stroškov.
Vir: Obrazci St – 23, 27 in 50.

Tabela 2:
Primerjava kosmatih obračunanih zavarovalnih premij, števila zavarovancev in zavarovalnih polic v letih 2011 in 2012 po zavarovalnih vrstah življenjskih zavarovanj

	Leto 2011			Leto 2012		
	Število polic	Število zavarovancev	Obračunana kosmata zavarovalna premija	Število polic	Število zavarovancev	Obračunana kosmata zavarovalna premija
Življenjsko zavarovanje (razen ostalih zavarovalnih vrst iz skupine življenjskih zavarovanj)	573.720	663.492	233,4	594.618	685.158	249,9
Zavarovanje za primer poroke oziroma rojstva	1.499	1.499	0,5	1.314	1.314	0,5
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov oziroma na enote kritnega premoženja	546.200	523.211	233,2	543.905	518.837	220,6
Zavarovanje s kapitalizacijo izplačil	83.737	83.737	45,1	79.361	79.361	41,3
SKUPAJ	**1.205.156**	**1.271.939**	**512,2**	**1.219.198**	**1.284.670**	**512,3**

Vir: Obrazci St – 19, 21 in 23.

Zavarovalnice so v skupini **življenjskih zavarovanj** do leta 2008 dosegale visoke poraste obračunanih kosmatih premij, predvsem izrazita je bila visoka rast pri vrsti življenjskih zavarovanj, vezanih na enote investicijskih skladov. Že v letu 2008 so se začeli kazati znaki gospodarske krize, kar je že vplivalo na nižjo rast

glede na prejšnja leta, v letu 2009 se je obračunana kosmata premija življenjskih zavarovanj prvič znižala, v letu 2010 se je rahlo povišala obračunana kosmata premija navedenih zavarovanj, v letu 2011 so zavarovalnice pri življenjskih zavarovanjih ponovno izkazale nekoliko nižjo obračunano kosmato premijo kot v letu 2010, ki pa se je v letu 2012 spet malenkostno povišala.

Konec leta 2012 so imele zavarovalnice sklenjenih 1.219.198 polic življenjskih zavarovanj, s katerimi so zavarovale 1.284.670 zavarovancev. Število polic življenjskih zavarovanj se je v letu 2012 glede na predhodno leto povečalo za 14.042 oziroma za 1,2 odstotka, število življenjskih zavarovancev pa za 12.731 oziroma za 1,0 odstotka. Obračunana kosmata zavarovalna premija življenjskih zavarovanj se je v istem obdobju povečala le za 0,2 odstotka oziroma za 0,1 mio EUR.

Največji delež v skupini življenjskih zavarovanj, merjen po velikosti obračunane kosmate zavarovalne premije, je med letoma 2007 in 2011 pripadal zavarovalni vrsti življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov, vendar je v letu 2012 prišlo do spremembe, in sicer je največji delež v skupini življenjskih zavarovanj po velikosti obračunane kosmate zavarovalne premije obsegala zavarovalna vrsta življenjsko zavarovanje z 48,8 odstotka celotne premije (kar je v primerjavi z letom 2011 povečanje za 3,2 odstotne točke) in s 53,3 odstotka vseh zavarovancev (52,2 odstotkov v letu 2011) v zavarovalni skupini življenjskih zavarovanj. Pri navedeni zavarovalni vrsti je v zadnjem letu mogoče opaziti povečanje števila zavarovancev (za 21.666 ali 3,3 odstotka) in števila zavarovalnih polic (za 20.898 ali 3,6 odstotka), pa tudi rast obračunane kosmate zavarovalne premije, ki je za 7,1 odstotka višja kot v predhodnem letu.

Na drugem mestu po velikosti obračunane kosmate zavarovalne premije v skupini življenjskih zavarovanj je bila zavarovalna vrsta življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov s 43,1-odstotnim deležem, kar je v primerjavi z letom 2011 znižanje za 2,4 odstotne točke. Pri tej vrsti zavarovanja so upadli število polic (za 2.295 ali 0,4 odstotka), število zavarovancev (za 4.374 ali 0,8 odstotka) in tudi obračunana kosmata premija, ki je bila v letu 2012 za 5,4 odstotka nižja kot v predhodnem letu.

Na tretjem mestu po velikosti zavarovalne premije je bila zavarovalna vrsta zavarovanje s kapitalizacijo izplačil, ki je dosegla 8,1 odstotka (8,8 odstotka v letu 2011) celotne obračunane kosmate zavarovalne premije življenjskih zavarovanj in 6,2 odstotka (6,6 odstotka v letu 2011) vseh zavarovancev življenjskih zavarovanj.

3.1.2. Struktura zavarovalnega trga glede na tržne deleže zavarovalnic

Tržni deleži zavarovalnic se v zadnjih letih počasi spreminjajo, pri čemer se vrstni red zavarovalnic po velikosti tržnega deleža bistveno ne spreminja. Zavarovalnica, ki izkazuje razmeroma veliko upadanje tržnega deleža, je Zavarovalnica Triglav, na račun katere manjši ponudniki na zavarovalniškem trgu pridobivajo tržni delež. V letu 2012 so se v primerjavi z letom 2011 najbolj povečali tržni deleži Vzajemni, in sicer za 1,2 odstotne točke, Triglav zdravstveni zavarovalnici in Modri zavarovalnici za 0,6 odstotne točke, NLB Viti za 0,3 odstotne točke, za 0,2 odstotni točki se je povečal tržni delež Adriatic Slovenici in Zavarovalnici Tilia, sledita Generali zavarovalnica in Prva osebna zavarovalnica s povečanjem za 0,1 odstotne točke.

Zavarovalnica Arag zavarovanje pravne zaščite d. d., ki je imela konec leta 2011 0,1-odstotni delež celotne obračunane kosmate premije na slovenskem zavarovalnem trgu, se je s skupnim načrtom čezmejne pripojitve s prvim januarjem 2012 pripojila k družbi Arag SE, Nemčija. Arag SE, Nemčija, sicer še vedno ponuja zavarovanje pravne zaščite na slovenskem zavarovalnem trgu prek podružnice, pri kateri ima Agencija zelo omejen obseg nadzora.

Največji padec tržnega deleža je v letu 2012 ponovno imela Zavarovalnica Triglav, in sicer za 2,5 odstotne točke. Sledi KD Življenje, pri kateri se je tržni delež zmanjšal za 0,6 odstotne točke, za 0,1 odstotne točke pa se je zmanjšal tržni delež Grawe zavarovalnice. Druge zavarovalnice (Ergo zavarovalnica, Merkur zavarovalnica, SID – Prva kreditna zavarovalnica in Zavarovalnica Maribor) so v letu 2012 obdržale enake tržne deleže kot v letu 2011.

Čeprav tržni delež Zavarovalnice Triglav, izražen v obračunani kosmati premiji, v zadnjih letih upada, ima na slovenskem zavarovalnem trgu še vedno največji tržni delež (33,1 odstotka). Drugo mesto zasedata Adriatic Slovenica in Vzajemna (13,8 odstotka), sledi Zavarovalnica Maribor (13,5 odstotka). Navedene štiri največje zavarovalnice so v letu 2012 skupaj dosegle 74,2-odstotni tržni delež zavarovalnega trga, kar pomeni, da je slovenski zavarovalni trg precej koncentriran. Štiri največje zavarovalnice obvladujejo dobrih 74 odstotkov vsega trga, kar je za 1,1 odstotne točke manj kot v primerjalnem letu.

Tabela 3:
Obračunane kosmate premije in tržni deleži zavarovalnic v letu 2012 (v mio EUR in %)

	Leto 2012							
Naziv	Premoženjska zavarovanja	%	Zdravstvena zavarovanja	%	Življenjska zavarovanja	%	Skupaj	%
Adriatic Slovenica	149,4	15,3	107,5	23,0	12,3	2,4	269,2	13,8
Ergo zavarovalnica	/	/	/	/	3,2	0,6	3,2	0,2
Generali zavarovalnica	66,1	6,8	0,0	0,0	22,1	4,3	88,2	4,5
Grawe zavarovalnica	13,3	1,4	/	/	20,4	4,0	33,7	1,7
KD Življenje	/	/	/	/	51,4	10,0	51,4	2,6
Merkur zavarovalnica	7,1	0,7	0,2	0,0	39,9	7,8	47,2	2,4
Modra zavarovalnica	0,0	0,0	/	/	17,6	3,4	17,6	0,9
NLB Vita	1,5	0,2	/	/	35,6	7,0	37,1	1,9
Prva osebna zavarovalnica	0,3	0,0	0,0	0,0	30,9	6,0	31,2	1,6
SID – Prva kreditna zavarovalnica	20,4	2,1	/	/	/	/	20,4	1,1
Triglav zdravstvena zavarovalnica	0,2	0,0	91,2	19,5	/	/	91,4	4,7
Zavarovalnica Maribor	187,3	19,2	/	/	77,0	15,0	264,3	13,5
Zavarovalnica Tilia	72,8	7,5	/	/	10,0	2,0	82,8	4,2
Zavarovalnica Triglav	455,7	46,7	/	/	191,9	37,5	647,6	33,1
Vzajemna	1,3	0,1	269,5	57,5	/	/	270,8	13,8
SKUPAJ	**975,4**	**100,0**	**468,4**	**100,0**	**512,3**	**100,0**	**1.956,1**	**100,0**

Vir: Obrazec St – 23.

Na področju **premoženjskih zavarovanj,** razen zdravstvenih, je v letu 2012 največji tržni delež, tako kot v skupnem tržnem deležu, dosegala Zavarovalnica Triglav, in sicer v višini 46,7 odstotka (v letu 2011 je ta delež znašal 48,7 odstotka). Sledili sta ji Zavarovalnica Maribor z 19,2-odstotnim tržnim deležem (povečanje v primerjavi s predhodnim letom za 0,7 odstotne točke) in Adriatic Slovenica s 15,3-odstotnim deležem, kar je za 0,3 odstotne točke več kot v predhodnem letu. Pri premoženjskih zavarovanjih so se tržni deleži glede na predhodno leto povečali Zavarovalnici Tilia (za 0,7 odstotne točke), Generali zavarovalnici (za 0,3 odstotne točke) ter Grawe zavarovalnici in SID – Prvi kreditni zavarovalnici za 0,1 odstotno točko.

Tudi na področju **življenjskih zavarovanj** je pripadal največji tržni delež Zavarovalnici Triglav s 37,5-odstotnim deležem (v letu 2011 je bil ta delež 39,3 odstotka). Na drugem mestu je s 15-odstotnim deležem Zavarovalnica Maribor (v letu 2011 je bil delež 14,7 odstotka), sledi KD Življenje z 10-odstotnim deležem (v letu 2011 je bil njen delež 12,2 odstotka). Četrto mesto zaseda Merkur zavarovalnica s 7,8-odstotnim deležem (7,9 odstotka v letu 2011), NLB Vita s 7-odstotnim tržnim deležem (5,9 odstotka v letu 2011) in Prva osebna zavarovalnica s 6-odstotnim deležem, ki je za 0,3 odstotne točke višji kot pred letom. Povečanje tržnega deleža na navedenem področju so poleg Zavarovalnice Maribor, NLB Vite in Prve osebne zavarovalnice izkazali še Generali zavarovalnica (za 0,5 odstotne točke) in Modra zavarovalnica. Padec tržnega deleža sta poleg Zavarovalnice Triglav, KD Življenja in Merkur zavarovalnice beležili še Grawe zavarovalnica za 0,2 odstotne točke ter Adriatic Slovenica in Ergo zavarovalnica, vsaka za 0,1 odstotne točke. Zavarovalnica Tilia je imela enak tržni delež kot v predhodnem letu.

Modra zavarovalnica, ki je začela poslovati na področju življenjskih zavarovanj v zadnjem četrtletju leta 2011, je v obračunani kosmati premiji življenjskih zavarovanj v letu 2011 dosegla 1,1-odstotni delež, v letu 2012 pa se ji je delež povečal za 2,3 odstotne točke in dosega 3,4 odstotka.

Na področju **prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj** je bila v letu 2012 še vedno vodilna Vzajemna s 57,5-odstotnim tržnim deležem, njen delež pa se je v primerjavi s predhodnim letom zmanjšal za 0,4 odstotne točke. Sledi ji Adriatic Slovenica s 23-odstotnim tržnim deležem, ki se je v primerjavi s predhodnim letom zmanjšal za 0,4 odstotne točke, in Triglav zdravstvena zavarovalnica z 19,5-odstotnim tržnim deležem, kar je za 0,8 odstotne točke več kot v predhodnem letu.

3.2. Pozavarovanje

Zavarovalnice v skladu s 134. členom ZZavar s pozavarovanjem krijejo tisti del v zavarovanje prevzetih nevarnosti, ki po tabelah maksimalnega kritja presegajo lastne deleže v izravnavanju nevarnosti. Zato morajo zavarovalnice za vsako poslovno leto sprejeti program načrtovanega pozavarovanja, katerega vsebina je predpisana v 135. členu ZZavar.

Iz programov načrtovanega pozavarovanja izhaja, da večina zavarovalnic maksimalne lastne deleže določa izkustveno. Tako dobljene lastne deleže nato preverjajo oziroma primerjajo s priporočili pozavarovalnic oziroma z izračuni, ki temeljijo na teoretičnih modelih. Ustreznost določenih maksimalnih lastnih deležev so imenovani pooblaščeni aktuarji potrdili pri vseh zavarovalnicah.

Tabela 5 prikazuje kosmate in čiste obračunane zavarovalne premije zavarovalnic po posameznih zavarovalnih vrstah. Razlika med njimi je znesek pozavarovanja, ki ga zavarovalnice plačujejo po programu načrtovanega pozavarovanja za vsako leto oziroma ki ga za potrebe lastnega kritja oddajo v pozavarovanje (cesija).

Pri premoženjskih zavarovanjih (brez prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja) je delež pozavarovanja odvisen od zavarovalne vrste ter se praviloma giblje med 10 in 50 odstotki. Pri najpomembnejših zavarovalnih vrstah (zavarovanje kopenskih motornih vozil in zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil) je delež pozavarovateljev v kosmati obračunani premiji med 17 in 20 odstotki ter v zneskih kosmatih obračunanih škod v razponu med 14 in 15 odstotki.

Iz tabele 4 je razvidno, da je premija, ki jo zavarovalnice plačujejo za pozavarovanje prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj in za življenjska zavarovanja, majhna, saj obsega pri prostovoljnem zdravstvenem zavarovanju le 0,3 odstotka in pri življenjskem zavarovanju 2,4 odstotka obračunane kosmate premije. Razlog je v tem, da je delež premije za nevarnosti, kot so smrt, obolevnost za katero od kritičnih bolezni, smrt kot posledica nezgode, popolna in trajna invalidnost kot posledica nezgode, majhen glede na celotno kosmato obračunano premijo za ta zavarovanja. Prav zaradi tega je tudi delež pozavarovateljev v kosmatih obračunanih odškodninah le 0,2 odstotka pri prostovoljnem zdravstvenem zavarovanju in 5,5 odstotka pri življenjskem zavarovanju.

Tabela 4:
Primerjava obračunanih kosmatih in obračunanih čistih zavarovalnih premij ter obračunanih kosmatih odškodnin in obračunanih čistih odškodnin zavarovalnic v letu 2012 po pomembnejših zavarovalnih vrstah (v mio EUR)

Zavarovalne vrste	Obračunane kosmate zavarovalne premije (1)	Obračunane čiste zavarovalne premije (2)	Obračunane kosmate odškodnine* (3)	Obračunane čiste odškodnine* (4)
Nezgodna zavarovanja	101,0	88,1	35,1	31,7
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	238,8	190,2	175,0	148,3
Zavarovanje prevoza blaga	9,0	6,3	2,7	2,3
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	110,0	67,3	46,3	36,2
Drugo škodno zavarovanja	120,5	92,4	73,3	63,0
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	263,8	218,1	143,8	123,3
Splošno zavarovanje odgovornosti	54,2	43,3	25,4	21,1
Kreditno zavarovanje	42,8	27,2	31,7	23,7
Ostala premoženjska zavarovanja	35,3	23,4	18,3	14,7
SKUPAJ	**975,4**	**756,3**	**551,6**	**464,3**
Prostovoljna zdravstvena zavarovanja	468,4	467,0	400,4	400,2
Življenjska zavarovanja	512,3	500,1	348,6	343,4
VSE SKUPAJ	**1.956,1**	**1.723,4**	**1.300,6**	**1.207,9**

* Ne vsebuje cenilnih stroškov.
Vir: Obrazca St – 23 in 27.

Obe slovenski pozavarovalnici sta v letu 2012 skupaj obračunali 269,2 mio EUR kosmate pozavarovalne premije, od tega 166,8 mio EUR (62 odstotkov) od sprejetih cesij (pozavarovanje zavarovalnic) in 102,4 mio EUR od sprejetih retrocesij (pozavarovanje drugih pozavarovalnic). Večina celotne kosmate pozavarovalne premije (266,5 mio EUR oziroma 99 odstotkov) se nanaša na skupino premoženjskih zavarovanj (brez prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj). V skupnem znesku je bila obračunana kosmata pozavarovalna premija, ki sta jo obračunali obe slovenski pozavarovalnici v letu 2012, za 7,0 mio EUR oziroma za 2,7 odstotka višja kot v letu 2011.

Podobno kot zavarovalnice morajo tudi pozavarovalnice določiti maksimalne lastne deleže. Zaradi specifičnosti pozavarovalnih pogodb je izračun porazdelitvene funkcije agregatnih škod zelo kompleksen, zato imenovani pooblaščeni aktuarji preverjajo ustreznost celotnega pozavarovalnega programa in tako ugotavljajo ustreznost maksimalnih lastnih deležev pozavarovalnic po posameznih zavarovalnih vrstah.

Pri pozavarovalnicah največji delež v strukturi premije predstavlja zavarovalna vrsta zavarovanje požara in elementarnih nesreč s 44 odstotki celotne obračunane kosmate pozavarovalne premije (v letu 2011 37 odstotkov), sledi drugo škodno zavarovanje z 18 odstotki obračunane kosmate pozavarovalne premije (22 odstotkov v letu 2011) in zavarovanje kopenskih motornih vozil z 11 odstotki obračunane kosmate pozavarovalne premije (13 odstotkov v letu 2011).

Delež v retrocesijo oddane premije pri premoženjskih zavarovanjih se lahko giblje med 0 odstotki (na primer zavarovanja stroškov postopka) in 99 odstotki (npr. pri zavarovanju odgovornosti pri uporabi zrakoplovov). Delež premije, oddane v retrocesijo, je odvisen od kapacitet oziroma sposobnosti posamezne pozavarovalnice izravnavati rizike v okviru lastne izravnave, kar pomeni, da je pri majhnih pozavarovalnicah lahko pogosta retrocesija večjega deleža obračunane kosmate pozavarovalne premije (kot prej navedenih 99 odstotkov pri zavarovanju odgovornosti pri uporabi zrakoplovov) za velike rizike. Pri zneskih škod se delež, oddan v retrocesijo, v letu 2012 giblje med 0 in 51 odstotki pri premoženjskih zavarovanjih, pri življenjskih zavarovanjih pa je enak 74 odstotkom.

Tabela 5:
Primerjava kosmatih premij in odškodnin sprejetih cesij/retrocesij ter kosmatih zneskov premij in odškodnin, oddanih v retrocesijo, pozavarovalnic v letu 2012 po pomembnejših zavarovalnih vrstah (v mio EUR)

Zavarovalne vrste	Kosmate premije sprejetih cesij (1)	Kosmate premije sprejetih retrocesij (2)	Znesek, oddan v retrocesijo (3)	Kosmate odškodnine sprejetih cesij * (4)	Kosmate odškodnine sprejetih retrocesij * (3)	Znesek, oddan v retrocesijo (4)
Nezgodna zavarovanja	8,2	4,2	0,3	4,1	2,6	0,1
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	26,6	3,6	7,5	15,1	2,1	0,9
Zavarovanje prevoza blaga	2,3	3,9	1,7	0,5	2,4	0,7
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	61,1	56,2	32,4	27,5	23,2	6,8
Drugo škodno zavarovanja	24,4	23,5	13,1	14,7	10,3	4,7
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	25,4	2,8	2,9	14,3	3,5	2,3
Splošno zavarovanje odgovornosti	6,7	0,2	2,6	2,8	0,8	1,0
Kreditno zavarovanje	3,1	-0,3	1,7	1,6	0,0	0,8
Ostala premoženjska zavarovanja	8,1	6,5	6,2	2,8	3,0	1,4
SKUPAJ	**165,9**	**100,6**	**68,4**	**83,4**	**47,9**	**18,7**
Prostovoljna zdravstvena zavarovanja	0,0	1,0	0	0	0,3	0
Življenjska zavarovanja	0,9	0,8	0,8	0,2	0,1	0,2
VSE SKUPAJ	**166,8**	**102,4**	**69,2**	**83,6**	**48,2**	**18,9**

* Ne vsebuje cenilnih stroškov.
Vir: Obrazca St – 24 in 28.

3.3. Zavarovalnice iz držav članic EU, ki v Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle, in primerjava z drugimi državami

Čeprav se slovenski zavarovalni trg v evropskem in svetovnem merilu uvršča med manjše, se število zavarovalnic, ki imajo sedež na območju držav članic Evropske unije (EU) oziroma Evropskega gospodarskega prostora (EEA) in lahko v Republiki Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle, iz leta v leto povečuje. Tako je bilo konec leta 2012 zabeleženih že 632 takih subjektov (610 v letu 2011). Od tega ima največ zavarovalnic sedež v Veliki Britaniji (160 zavarovalnic oziroma 25,3 odstotka vseh zavarovalnic iz držav EEA, ki lahko v Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle). Sledijo zavarovalnice s sedežem v Nemčiji (73 zavarovalnic), na Irskem (64 zavarovalnic), v Franciji (48 zavarovalnic), v Avstriji (47 zavarovalnic), na Nizozemskem (38 zavarovalnic), v Luksemburgu (27 zavarovalnic), v Belgiji (25 zavarovalnic), na Švedskem (25 zavarovalnic), v Italiji (22 zavarovalnic) in Španiji (16 zavarovalnic). Druge države EU oziroma EEA imajo manj kot po 15 zavarovalnic, ki v Sloveniji lahko neposredno opravljajo zavarovalne posle, in sicer so to še: Danska, Liechtenstein, Madžarska, Poljska, Finska, Češka, Litva, Bolgarija, Estonija, Gibraltar, Latvija, Slovaška, Grčija, Malta, Romunija, Islandija in Norveška, medtem ko Ciper in Portugalska nimata registriranih zavarovalnic, ki bi v Sloveniji želele neposredno opravljati zavarovalne posle. Poleg teh v Sloveniji opravlja zavarovalne posle tudi pet podružnic zavarovalnic[2] iz držav članic EU.

Za leto 2012 podatki o skupni obračunani kosmati premiji za zavarovanja, ki so jih v Sloveniji v tem letu sklenile zavarovalnice iz držav EU oziroma EEA, ki v Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle, še niso znani. Celotna obračunana kosmata premija teh zavarovanj je v letu 2011[3] znašala 19,7 mio EUR, obračunane škode pa so te zavarovalnice izkazale v višini 10,6 mio EUR. Največ premije so zbrale zavarovalnice iz Velike Britanije (29 odstotkov), Avstrije (23 odstotkov), sledijo zavarovalnice iz Liechtensteina, Irske, Nemčije, Italije, Francije, Danske, Luksemburga, Belgije, Švedske, Madžarske, Malte, Nizozemske in Češke. Skupna obračunana kosmata premija, ki so jo v istem obdobju zbrale podružnice zavarovalnic iz držav EU, se je v primerjavi s predhodnim letom povečala za skoraj trikrat in znaša 24,4 mio EUR, medtem ko zneski obračunanih kosmatih škod od teh zavarovanj znašajo 2,7 mio EUR. Delno je na povečanje obsega poslovanja tujih podružnic vplivala sprememba pri ponudniku podružnici Arag SE, ki je v letu 2011 na slovenskem zavarovalniškem trgu delovala kot delniška družba z obračunano kosmato premijo v višini 2,2 mio EUR.

V letu 2012 je skupna obračunana kosmata premija zavarovanj, ki so jih naše zavarovalnice neposredno sklenile v državah članicah EU, znašala le 1,9 mio EUR, kar je sicer več kot šestkratno povečanje v primerjavi z letom 2011. Odvisne družbe slovenskih zavarovalnic pa so v letu 2012 na tujih trgih ustvarile 214,8 mio EUR obračunane kosmate premije.

Največ premije je bilo zbrane na Nizozemskem (68,8 odstotka), v Nemčiji (17,1 odstotka), na Slovaškem (6,4 odstotka), na Portugalskem (2,0 odstotka), v Avstriji (1,5 odstotka), sledijo pa Češka, Italija, Švedska, Madžarska, Romunija, Belgija, Poljska, Litva in Velika Britanija. Slovenske zavarovalnice v letu 2012 niso delovale prek podružnic, v tem letu je bila sicer zaprta še zadnja podružnica v Sloveniji registriranih zavarovalnic v državah EU oziroma EEA.

Slovenski zavarovalni trg se po razvitosti uvršča med srednje razvite evropske države, kar je razvidno iz primerjalnih podatkov držav članic EU[4]. Po deležu skupne zavarovalne premije v bruto domačem proizvodu je leta 2011 Slovenija zasedala 12. mesto med državami EU oziroma dosega 67,8 odstotka povprečja EU (70,2 odstotka v letu 2010) ter je pred Avstrijo, Španijo, Luksemburgom, Malto, Ciprom, Češko, Poljsko, Slovaško, Madžarsko, Grčijo, Bolgarijo in Romunijo, zaostaja pa za drugimi državami Evropske unije. Po velikosti zbrane premije na prebivalca zavzema nekoliko slabše, 15. mesto med sedemindvajseterico. S primerljivimi državami Slovenija še vedno dosega bistveno manjši delež življenjskih zavarovanj v celotni obračunani kosmati zavarovalni premiji, in sicer le 31,3 odstotka (v letu 2010 je bil ta delež prav tako 31,3 odstotka), medtem ko dosegajo vse druge države, razen Nizozemske, Romunije in Bolgarije, večji delež, in sicer do polovice in več celotne obračunane kosmate premije posameznega trga. Delež premije življenjskih zavarovanj v celotni obračunani kosmati zavarovalni premiji se je do leta 2007 večal (leta 2000 je znesek premije življenjskih zava-

[2] To so podružnice zavarovalnic Wiener Städtische Versicherung AG, ERGO Versicherung AG, Porsche Versicherungs AG, ARAG SE in Allianz Hungaria Zrt.
[3] Podatki so nepopolni, zato ne primerjamo s preteklim letom.
[4] Zadnji razpoložljivi podatki se nanašajo na leto 2011.

rovanj na prebivalca znašal 84,4 USD, leta 2007 pa 416,5 USD). V letu 2010 je premija življenjskih zavarovanj na prebivalca znašala 423,5 USD in 459,0 USD v letu 2011. Razlog za majhen delež življenjskih zavarovanj v celotni zavarovalni premiji je po eni strani posledica velikega deleža socialnih zavarovanj in preslabega poznavanja produktov življenjskih zavarovanj, po drugi strani pa na strukturni delež življenjskih zavarovanj vplivata tudi finančna kriza, ki vpliva na slabšanje življenjskega standarda in zmanjševanje kupne moči.

Tabela 6:
Zavarovalna dejavnost po posameznih državah v letu 2011

Država	Obračunana kosmata zavarovalna premija (v mio USD)	Delež obračunane kosmate zavarovalne premije v BDP (%)	Obračunana kosmata zavarovalna premija na prebivalca (v USD)	Delež obračunane kosmate premije življenjskih zavarovanj v obračunani kosmati premiji (%)
Avstrija (AT)	23.051	5,5	2.740	42,3
Belgija (BE)	41.087	7,7	3.622	63,2
Bolgarija (BG)	1.131	2,1	151	14,4
Ciper (CY)	1.167	4,7	1.435	46,5
Češka (CZ)	8.764	3,9	822	46,4
Danska (DK)	32.691	9,4	5.619	65,7
Finska (FI)	25.404	9,5	4.716	80,3
Francija (FR)	273.112	9,5	4.041	64,0
Grčija (GR)	6.879	2,3	608	42,6
Irska (IE)	52.250	9,1	4.449	82,4
Italija (IT)	160.514	7,0	2.530	65,5
Liechtenstein (LI)	5.339	1,7	2.849	90,7
Luksemburg (LU)	23.489	5,2	5.974	86,7
Madžarska (HU)	3.964	2,8	397	55,3
Malta (MT)	2.194	5,2	1.118	31,8
Nemčija (DE)	245.162	6,8	2.967	46,4
Nizozemska (NL)	110.931	13,2	6.647	28,1
Poljska (PL)	19.107	3,7	500	48,3
Portugalska (PT)	16.313	6,8	1.523	64,6
Romunija (RO)	2.607	1,5	122	21,2
Slovaška (SK)	2.869	2,9	528	47,4
Slovenija (SI)	**3.008**	**5,9**	**1.464**	**31,3**
Španija (ES)	79.987	5,4	1.729	49,1
Švedska (SE)	42.111	7,9	4.455	75,9
Velika Britanija (UK)	319.553	11,8	4.535	65,7
EU (27)	1.498.677	8,7	2.757	58,8

Vir: Sigma 3/2012.
* V tabeli so vključene vse države EU, razen Litve in Estonije.
Podatek EU (27) vključuje tudi navedeni državi.

Slika 4:
Primerjava deležev celotne zavarovalne premije v BDP v državah EU v letu 2011 (v %)

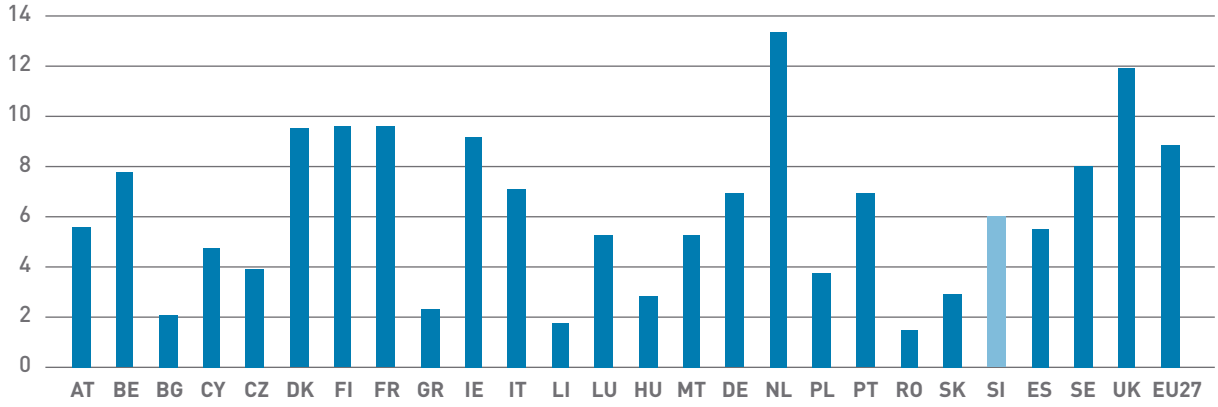

Vir: Sigma 3/2012.

Slika 5:
Rast obračunane kosmate zavarovalne premije v letih 2010 in 2011 po posameznih državah EU (v %)

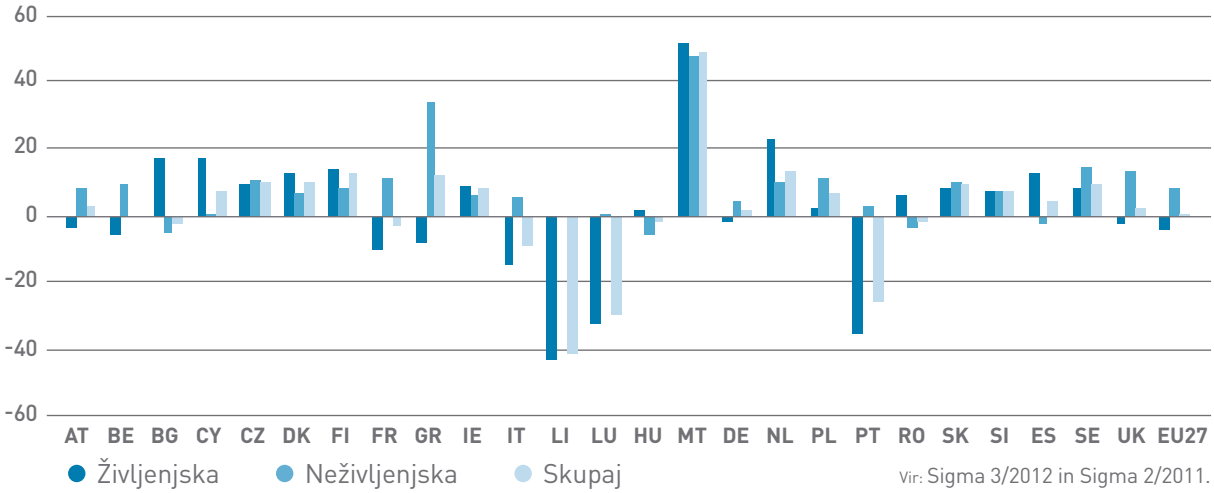

Vir: Sigma 3/2012 in Sigma 2/2011.

3.4. Izidi poslovanja zavarovalnic in pozavarovalnic

V analizi računovodskih izkazov za leto 2011 so zajeti revidirani računovodski izkazi, za leto 2012 pa nerevidirani računovodski izkazi. Analiza računovodskih izkazov je v tem poglavju pripravljena ločeno za zavarovalnice in pozavarovalnici. Zavarovalnice in pozavarovalnici so izkaze pripravile v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja in predpisi Agencije (Sklep o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic – SKL 2009, Sklep o kontnem okviru za zavarovalnice – SKL 2007, Sklep o podrobnejšem načinu vrednotenja knjigovodskih postavk in sestavljanju računovodskih izkazov).

3.4.1. Izidi poslovanja zavarovalnic

Izkaz poslovnega izida zavarovalnic prikazuje prihodke, odhodke in poslovni izid poslovnega leta. Zavarovalno-tehnični del izida poslovanja se sestavlja ločeno za premoženjska zavarovanja, razen zdravstvenih zavarovanj, za življenjska zavarovanja ter za zdravstvena zavarovanja in dopolnilna zdravstvena zavarovanja.

Tabela 7:
Zbirni izkaz poslovnega izida zavarovalnic za leti 2011 in 2012 (v mio EUR)

	D. IZRAČUN ČISTEGA IZIDA ZAVAROVALNIC	Leto 2011	Leto 2012
I.	Izid iz premoženjskih, razen zdravstvenih zavarovanj (A.X)	114,5	131,3
II.	Izid iz življenjskih zavarovanj (B.XIII)	16,1	34,7
III.	Izid iz zdravstvenih zavarovanj (C.XIII)	8,5	12,8
IV.	Prihodki naložb	80,2	85,3
V.	Razporejen donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz življenjskih zavarovanj (B.XII)	–1,4	-0,4
VI.	Razporejen donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz zdravstvenih zavarovanj (C.X)	–2,6	1,7
VII.	Odhodki naložb	83,8	77,3
VIII.	Razporejen donos naložb, prenesen v izkaz izida iz premoženjskih zavarovanj, razen zdravstvenih zavarovanj (A.II)	16,7	35,7
IX.	Drugi prihodki iz zavarovanj	9,4	11,4
X.	Drugi odhodki iz zavarovanj	15,6	20,4
XI.	Drugi prihodki	19,4	2,9
XII.	Drugi odhodki	0,8	0,9
XIII.	Poslovni izid obračunskega obdobja pred obdavčitvijo (I + II + III + IV + V + VI - VII - VIII + IX - X + XI - XII)	127,2	145,4
XIV.	Davek iz dobička	33,8	20,9
XV.	Odloženi davki	6,0	-7,0
XVI.	ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA (I + II + III + IV + V + VI - VII - VIII + IX - X + XI - XII - XIV ± XV)	99,4	117,5

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2011 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2012.

Leto 2012 je bilo za zavarovalnice, merjeno s čistim poslovnim izidom, uspešno. Zavarovalnice so v poslovnem letu 2012 izkazale za 117,5 mio EUR čistega poslovnega izida, kar je za 18,1 mio EUR ali za 18,2 odstotka več kot v letu 2011. Pozitivni čisti poslovni izid so v letu 2012 izkazale vse zavarovalnice, razen zavarovalnice, ki je ustanovljena kratek čas in je v začetnih letih poslovanja obremenjena z relativno visokimi stroški, zato je negativni čisti poslovni izid pričakovan.

Zavarovalnice so v obravnavanem obdobju dosegle pozitiven zavarovalno-tehnični rezultat v vseh segmentih poslovanja. Pri premoženjskih zavarovanjih, razen zdravstvenih, so dosegle izid v višini 131,3 mio EUR, kar je za 16,8 mio EUR ali za 14,7 odstotka več kot v letu 2011, pri življenjskih zavarovanjih so dosegle izid v višini 34,7 mio EUR, kar je za 18,6 mio EUR ali za 115,5 odstotka več kot v letu 2011, pri zdravstvenih zavarovanjih pa je izid dosegel znesek 12,8 mio EUR, kar je za 4,3 mio EUR ali za 50,6 odstotka več kot v letu 2011.

Zavarovalnice so v poslovnem letu 2012 dosegle poslovni izid pred obdavčitvijo v višini 145,4 mio EUR, kar je za 18,2 mio EUR ali za 14,3 odstotka več kot v poslovnem letu 2011. Vse zavarovalnice so v letu 2012 obračunale za 20,9 mio EUR davka od dobička pravnih oseb. V letu 2012 so zavarovalnice zmanjšale odložene terjatve za davek iz naslova začasno nepriznanih popravkov naložb za 7 mio EUR.

Tabela 8:
Zbirni izračun vseobsegajočega donosa zavarovalnic za leti 2011 in 2012 (v mio EUR)

	E. IZRAČUN VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA ZAVAROVALNIC	Leto 2011	Leto 2012
I.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	99,4	117,5
II.	Drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi	-96,3	85,4
III.	Celotni vseobsegajoči donos (I + II)	3,1	202,9

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2011
in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2012.

V izkazu celotnega vseobsegajočega donosa zavarovalnice izkazujejo vse sestavine izkaza poslovnega izida ter tiste postavke prihodkov in odhodkov, ki niso pripoznane v poslovnem izidu, vplivajo pa na spremembo lastniškega kapitala v obračunskem obdobju. V letu 2011 je bil drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi negativen skoraj v višini čistega dobička poslovnega leta po obdavčitvi, kar je rezultiralo v minimalnem celotnem vseobsegajočem donosu. To zadnje je bilo predvsem posledica negativnih prevrednotovalnih popravkov, ki se izkazujejo na postavki izguba iz ponovne izmere finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo, ki so jih zavarovalnice v letu 2011 izkazale v višini 119,7 mio EUR. V poslovnem letu 2012 so bila gibanja na finančnih trgih pozitivna, zato so zavarovalnice pri izračunu vseobsegajočega donosa evidentirale za 101,9 mio EUR čistih dobičkov iz ponovne izmere finančnega sredstva, razpoložljivega za prodajo. Pri celotnem vseobsegajočem donosu so upoštevale tudi odložene obveznosti za davek iz tega naslova, ki znašajo 16,5 mio EUR (v letu 2011 pa so zavarovalnice oblikovale terjatev za davek od nepriznanih popravkov vrednosti naložb v višini 23,6 mio EUR).

Tabela 9:
Zbirni izkaz izida iz premoženjskih zavarovanj, razen zdravstvenih, zavarovalnic za leti 2011 in 2012 (v mio EUR)

	A. IZKAZ IZIDA IZ PREMOŽENJSKIH ZAVAROVANJ, RAZEN ZDRAVSTVENIH	Leto 2011	Leto 2012
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	825,6	777,8
II.	Razporejen donos naložb, prenesen iz izkaza čistega izida zavarovalnic	16,7	35,7
III.	Drugi čisti zavarovalni prihodki	7,0	7,7
IV.	Čisti odhodki za škode	482,3	437,7
V.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	8,9	-0,9
VI.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	5,8	9,2
VII.	Čisti obratovalni stroški	222,4	214,2
VIII.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	33,2	27,9
IX.	Izid iz premoženjskih zavarovanj, razen zdravstvenih (I + II + III - IV ± V - VI - VII - VIII)	114,5	131,3

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2011
in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2012.

Zavarovalnice so v izkazu izida iz premoženjskih zavarovanj, razen zdravstvenih, za leto 2012 izkazale pozitivni izid v višini 131,3 mio EUR (114,5 mio EUR v poslovnem letu 2011). V letu 2012 so zavarovalnice v segmentu premoženjskih zavarovanj, razen zdravstvenih, izkazale za 777,8 mio EUR čistih prihodkov od zavarovalnih premij, kar je kar za 47,8 mio EUR ali za 5,8 odstotka manj kot v letu 2011. Znižanje na postavki čisti prihodki od zavarovalnih premij primarno sledi znižanju obračunane kosmate premije, ki se je znižala za 43,1 mio EUR, kar je predvsem posledica znižanja obračunane kosmate zavarovalne premije v treh najpomembnejših zavarovalnih vrstah premoženjskih zavarovanj, in sicer v zavarovalnih vrstah zavarovanje kopenskih motornih vozil, drugo škodno zavarovanje in zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil, ki v letu 2012 skupaj obsegajo 63,9-odstotni delež v strukturi obračunane kosmate premije premoženjskih zavarovanj. Znižanju čistih prihodkov od zavarovalnih premij je sledilo znižanje čistih odhodkov za škode, delno zaradi manjše izpostavljenosti (padec premij, ki ni posledica konkurenčnega zniževanja premijskih prihodkov), delno pa tudi zaradi škodnega dogajanja v letu 2012. Obračunani kosmati zneski škod so se v letu 2012 v primerjavi z letom 2011 zmanjšali za 16,4 mio EUR in znašajo 570,3 mio EUR. Zavarovalnice so bile nekoliko manj uspešne pri uveljavljanju regresnih zahtevkov, in sicer so prihodke iz uveljavljenih kosmatih regresnih terjatev znižale z 41,6 mio EUR v letu 2011 na 34,3 mio EUR v letu 2012. Kosmate škodne rezervacije so se sicer povečale, in sicer za 27,4 mio EUR, vendar so se v večji meri povečale škodne rezervacije za pozavarovalni del, in sicer v skupni višini 38,4 mio EUR, kar pomeni, da so spremembe v škodnih rezervacijah pozitivno vplivale na čiste odhodke za škode, in sicer v višini 11 mio EUR.

Zavarovalnice so v letu 2012 pri premoženjskih zavarovanjih, razen zdravstvenih, zmanjšale čiste obratovalne stroške v primerjavi z letom 2011, in sicer za 8,2 mio EUR. Čisti obratovalni stroški so v tem segmentu poslovanja v letu 2012 znašali 214,2 mio EUR. Na znižanje čistih obratovalnih stroškov so vplivali prihodki od pozavarovalnih provizij, ki zmanjšujejo obratovalne stroške zavarovalnic, in sicer so ti v letu 2012 znašali 44,9 mio EUR (v letu 2011 35,6 mio EUR). Največji doprinos k izboljšanemu rezultatu segmenta premoženjskih zavarovanj, razen zdravstvenih, ima donos naložb, prenesen iz izkaza čistega izida zavarovalnic, ki je v letu 2012 znašal 35,7 mio EUR, kar je za 19 mio EUR ali za 113,4 odstotka več kot v letu 2011.

Tabela 10:
Zbirni izkaz izida iz življenjskih zavarovanj zavarovalnic za leti 2011 in 2012 (v mio EUR)

	B. IZKAZ IZIDA IZ ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ	Leto 2011	Leto 2012
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	468,0	471,6
II.	Prihodki naložb	100,0	136,6
III.	Čisti neiztrženi dobički naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	58,1	97,5
IV.	Drugi čisti prihodki od zavarovanja	30,2	38,4
V.	Čisti odhodki za škode	263,3	296,5
VI.	Sprememba ostalih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	-30,9	-188,5
VII.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	0,0	0,0
VIII.	Čisti obratovalni stroški	111,6	116,6
IX.	Odhodki naložb	57,7	56,1
X.	Čiste neiztržene izgube naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	157,1	24,7
XI.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	21,0	27,4
XII.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz čistega izida zavarovalnic	-1,4	-0,4
XIII.	Izid iz življenjskih zavarovanj (I+ II + III + IV - V ± VI - VII - VIII - IX - X - XI - XII)	16,1	34,7

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2011
in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2012.

Zavarovalnice so v izkazu izida iz življenjskih zavarovanj za leto 2012 izkazale pozitivni izid v višini 34,7 mio EUR (16,1 mio EUR v poslovnem letu 2011). Čisti prihodki od zavarovalnih premij življenjskih zavarovanj so se v letu 2012 v primerjavi z letom 2011 povišali minimalno, in sicer za 0,8 odstotne točke ali za 3,6 mio EUR. Čisti odhodki za škode so v letu 2012 znašali 296,5 mio EUR, kar je za 33,2 mio EUR ali za 12,6 odstotka več kot v letu 2011, ko so čisti odhodki za škode znašali 263,3 mio EUR. Obračunani

kosmati zneski škod so v letu 2012 znašali 299 mio EUR, kar je za 35,6 mio EUR več kot v letu 2011. Med kosmatimi zneski škod so izplačila za doživetja, smrt ter odkupne vrednosti iz naslova zavarovalnih polic življenjskih in pokojninskih zavarovanj, ki jih sklepajo zavarovalnice. Slednji so se v letu 2012 v primerjavi z letom 2011 povečali kar za 26,5 mio EUR. Čisti obratovalni stroški življenjskih zavarovanj so v letu 2012 znašali 116,6 mio EUR in so se v primerjavi z letom 2011 povečali za 5 mio EUR. Največji pozitivni doprinos k povečanemu izidu iz naslova življenjskih zavarovanj ima, tako kot pri premoženjskih zavarovanjih, postavka prihodki od naložb. Ti so v letu 2012 znašali 136,6 mio EUR, kar je za 36,7 mio EUR več kot v letu 2011, na drugi strani pa so se odhodki naložb v primerjavi z letom 2011 znižali, in sicer za 1,6 mio EUR, in so v letu 2012 znašali 56,1 mio EUR.

Tabela 11:
Zbirni izkaz izida iz zdravstvenih zavarovanj zavarovalnic za leti 2011 in 2012 (v mio EUR)

	C. IZKAZ IZIDA IZ ZDRAVSTVENIH ZAVAROVANJ	Leto 2011	Leto 2012
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	425,7	462,5
II.	Prihodki naložb	7,0	7,4
III.	Drugi čisti prihodki od zavarovanja	0,0	0,2
IV.	Čisti odhodki za škode	373,7	405,1
V.	Sprememba ostalih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	0,0	-0,1
VI.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	0,0	0,0
VII.	Čisti obratovalni stroški	42,7	45,0
VIII.	Odhodki naložb	8,7	3,1
IX.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	1,7	2,3
X.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz čistega izida zavarovalnic (-)	-2,6	1,7
XI.	Izid iz zdravstvenih zavarovanj (I + II + III – IV ± V - VI -VII - VIII - IX - X) pred razporeditvijo polovice pozitivnega izida iz dopolnilnega zavarovanja	8,5	12,8

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2011
in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2012.

V letu 2012 so zavarovalnice izkazale boljši izid tudi iz naslova zdravstvenih zavarovanj. Izid je konec leta 2012 znašal 12,8 mio EUR, kar pomeni v primerjavi z letom 2011 povečanje za 4,3 mio EUR. Zavarovalnice so v tem segmentu poslovanja dosegle pomembno povečanje na postavki čisti prihodki od zavarovalnih premij, in sicer so se te v primerjavi z letom 2011 povečale za 36,8 mio EUR na 462,5 mio EUR. Povečanje izhaja predvsem iz rasti obračunane kosmate zavarovalne premije, in sicer je ta v letu 2012 dosegla višino 468,4 mio EUR, kar pomeni za 39,8 mio EUR več kot v letu 2011. Povečanje izhaja predvsem iz povečanja premije dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj, kar so 1. 7. 2012 izvedle vse tri zavarovalnice, ki na slovenskem zavarovalniškem trgu opravljajo storitve dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj. V letu 2012 so se povečali tudi čisti odhodki za škode, in sicer so v letu 2012 znašali 405,1 mio EUR, kar je za 31,4 mio EUR več kot v letu 2011. Povečanje čistih odhodkov za škode je za 5,4 mio EUR nižje od povečanja čistih prihodkov od zavarovalnih premij, kar je imelo pozitiven učinek na izid iz naslova zdravstvenih zavarovanj. Nekoliko je na izboljšani rezultat vplival tudi rezultat iz naložb. Prihodki iz naložb so v letu 2012 dosegli raven 7,4 mio EUR, kar je skoraj v višini prihodkov iz naložb v letu 2011, ko so ti znašali 7 mio EUR. Pomembno se je znižala postavka odhodki naložb, in sicer so v letu 2012 odhodki naložb znašali 3,1 mio EUR, kar je za 5,6 mio EUR manj kot v letu 2011.

Tabela 12:
Zbirni izkaz izida iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj zavarovalnic za leti 2011 in 2012 (v mio EUR)

	Ca. IZKAZ IZIDA IZ DOPOLNILNIH ZAVAROVANJ	Leto 2011	Leto 2012
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	419,7	456,4
II.	Prihodki naložb	6,4	6,6
III.	Drugi čisti prihodki od zavarovanja	0,0	0,2
IV.	Čisti odhodki za škode	371,9	403,4
V.	Sprememba ostalih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	0,0	-0,1
VI.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	0,0	0,0
VII.	Čisti obratovalni stroški	40,5	43,0
VIII.	Odhodki naložb	8,3	3,0
IX.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	1,5	2,0
X.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz čistega izida zavarovalnic (-)	-2,7	1,1
XI.	Izid iz dopolnilnih zavarovanj (I + II + III – IV ± V - VI - VII - VIII - IX -X)	6,6	10,6

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2011
in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2012.

Dopolnilna zdravstvena zavarovanja so prostovoljna zdravstvena zavarovanja, ki krijejo razliko ali del razlike med celotnimi stroški zdravstvenih storitev in stroški teh storitev, ki jih krije obvezno zdravstveno zavarovanje po zakonu, ki ureja obvezna zdravstvena zavarovanja. Sklep o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic – SKL 2009 (Uradni list RS, št. 47/09) zavarovalnicam, ki opravljajo posle navedenih zavarovanj, nalaga, da sestavljajo še izkaz poslovnega izida in bilanco stanja iz dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. Zavarovalnice so za ta del poslovanja v zavarovalni vrsti zdravstvenih zavarovanj dolžne izdelati poseben izkaz izida, ki je sicer sestavni del izkaza izida iz zdravstvenih zavarovanj. Na slovenskem zavarovalniškem trgu delujejo tri zavarovalnice, ki so v okviru dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj za leto 2012 izkazale pozitivni izid v višini 10,6 mio EUR. Čisti prihodki od zavarovalnih premij iz naslova dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj so v letu 2012 znašali 456,4 mio EUR, kar obsega 98,7 odstotka čistih prihodkov od zavarovalnih premij v zavarovalni vrsti zdravstvenih zavarovanj. Iz tabele 12 izhaja, da so dopolnilna zdravstvena zavarovanja k izidu zdravstvenih zavarovanj doprinesla 10,6 mio EUR oziroma 82,8 odstotka izida.

3.4.2. Izidi poslovanja pozavarovalnic

Podobno kot v predhodnem letu je bilo tudi v letu 2012 slovenskemu zavarovalniškemu trgu prizaneseno z velikimi naravnimi nesrečami, večjih premoženjskih škod ni bilo, prav tako ostajajo zadovoljivi rezultati avtomobilske odgovornosti. Tudi na mednarodnih zavarovalnih trgih je bilo škodno leto 2012 bistveno ugodneje kot predhodno, ki je bilo sicer rekordno z vidika zavarovanih škod. Kljub ugodnemu škodnemu dogajanju na domačem in globalnih trgih je zavarovalno-tehnični izid obeh pozavarovalnic v primerjavi z letom 2011 slabši. Pozavarovalnici sta za leto 2012 izkazali zavarovalno-tehnični izid v višini 15,4 mio EUR, kar je za 12,9 odstotka manj kot v predhodnem letu. Čisti prihodki od zavarovalnih premij so se zvišali za 6,2 odstotka, pri čemer sta pozavarovalnici povišali zbrano premijo v tujini, medtem ko se je pozavarovalna premija, zbrana v Sloveniji, znižala. Kljub nižje izkazanemu zavarovalno-tehničnemu izidu sta pozavarovalnici ob koncu leta 2012 dosegli višji čisti poslovni izid, ki je znašal 15,4 mio EUR (v letu 2011 11,6 mio EUR), kar je za 33,1 odstotka več kot v letu 2011. Razlog je v tem, da so se prihodki naložb povečali za 11,6 odstotka, odhodki naložb pa znižali kar za 29,5 odstotka.

Prav tako kot pri zavarovalnicah se je tudi pri pozavarovalnicah celotni vseobsegajoči donos v letu 2012 močno povečal, in sicer sta ga pozavarovalnici izkazali v skupni višini 26,8 mio EUR, kar je desetkrat več kot v letu 2011, ko je bil izkazan v višini 2,6 mio EUR. Na višji celotni vseobsegajoči donos je vplival višji čisti dobiček poslovnega leta, v še večji meri pa drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi v višini 11,4 mio EUR, kar je posledica dobičkov iz ponovne izmere finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo.

Tabela 13:
Zbirni izkaz poslovnega izida in vseobsegajočega donosa pozavarovalnic za leti 2011 in 2012 (v mio EUR)

	A. IZKAZ IZIDA IZ DRUGIH ZAVAROVANJ (RAZEN ŽIVLJENJSKIH IN ZDRAVSTVENIH ZAVAROVANJ)	Leto 2011	Leto 2012
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	185,8	197,3
II.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza čistega izida pozavarovalnic	6,6	7,8
IV.	Čisti odhodki za škode	120,9	132,0
V.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	-0,2	0,0
VII.	Čisti obratovalni stroški	53,1	57,3
VIII.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	0,5	0,4
IX.	Izid iz premoženjskih, razen zdravstvenih zavarovanj (I + II - IV ± V - VII - VIII)	17,7	15,4
	D. IZRAČUN ČISTEGA IZIDA POZAVAROVALNIC		
I.	Izid iz premoženjskih zavarovanj, razen zdravstvenih (A.IX)	17,7	15,4
IV.	Prihodki naložb	19,5	21,8
VII.	Odhodki naložb	15,4	10,9
VIII.	Razporejen donos naložb, prenesen v izkaz izida premoženjskih zavarovanj, razen zdravstvenih (A.II)	6,6	7,8
IX.	Drugi prihodki iz zavarovanj	1,8	2,3
X.	Drugi odhodki iz zavarovanj	1,9	2,4
XI.	Drugi prihodki	0,0	0,1
XII.	Drugi odhodki	0,1	0,0
XIII.	Poslovni izid obračunskega obdobja pred obdavčitvijo (I + II + III + IV + V + VI - VII - VIII + IX - X + XI - XII)	15,0	18,5
XIV.	Davek iz dobička	4,1	2,6
XV.	Odloženi davki	0,7	-0,5
XVI.	ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA (I + IV - VII - VIII + IX - X + XI - XII - XIV ± XV)	11,6	15,4
	E. IZRAČUN VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA POZAVAROVALNIC		
I.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	11,6	15,4
II.	Drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi	-9,0	11,4
III.	Celotni vseobsegajoči donos (I + II)	2,6	26,8

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pozavarovalnic za leto 2011
in nerevidirani izkazi poslovnega izida pozavarovalnic za leto 2012.

3.5. Bilance stanja

3.5.1. Bilance stanja zavarovalnic

V analizi podatkov po stanju na dan 31. 12. 2011 so zajeti revidirani računovodski izkazi, po stanju na dan 31. 12. 2012 pa računovodski izkazi vseh zavarovalnic še niso revidirani. Podatki v zbirni bilanci stanja zavarovalnic na dan 31. 12. 2012 in 31. 12. 2011 zajemajo premoženjska zavarovanja, življenjska zavarovanja in skupaj vsa zavarovanja. Zavarovalnice so pri izdelavi bilance stanja dolžne upoštevati določila Mednarodnih standardov računovodskega poročanja in predpisov Agencije. V skladu s Sklepom o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic – SKL 2009 so bile dolžne sestaviti bilanco stanja ločeno za premoženjska zavarovanja (zajemajo tudi zdravstvena zavarovanja), življenjska zavarovanja in dopolnilna zdravstvena zavarovanja.

Tabela 14:
Bilanca stanja zavarovalnic na dan 31. 12. 2011 in 31. 12. 2012 (v mio EUR)

		Življenjska zavarovanja		Premoženjska zavarovanja		Skupna bilanca stanja		
		Leto 2011	Leto 2012	Leto 2011	Leto 2012	Leto 2011	Leto 2012	Indeks 12/11
	SREDSTVA	**3.303,4**	**3.587,1**	**2.389,4**	**2.503,6**	**5.692,8**	**6.090,7**	**107,0**
A	Neopredmetena dolgoročna sredstva	14,6	14,3	59,1	61,6	73,7	75,9	103,0
B	Naložbe v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe	2.380,9	2.528,6	1.947,3	2.015,0	4.328,2	4.543,6	105,0
	- od tega druge finančne naložbe	2.038,8	2.188,7	1.373,9	1.396,0	3.412,7	3.584,7	105,0
C	Naložbe v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	826,9	961,1	0	0,0	826,9	961,1	116,2
D	Terjatve, od tega:	50,9	30,6	327,7	343,3	378,6	373,9	98,8
	- terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov	5,4	4,4	193,4	184,0	198,8	188,4	94,8
	- terjatve iz sozavarovanja in pozavarovanja	1,3	0,9	28,2	40,6	29,5	41,5	140,7
E	Razna sredstva	18,0	41,9	35,6	60,7	53,6	102,6	191,4
F	Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	12,1	10,6	19,7	22,7	31,8	33,3	104,7
G	Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,3	-
	OBVEZNOSTI	**3.303,4**	**3.587,1**	**2.389,4**	**2.503,6**	**5.692,8**	**6.090,7**	**107,0**
A	Kapital, od tega:	354,5	440,2	652,5	736,7	1.007,0	1.176,9	116,9
	- vpoklicani kapital	257,0	261,1	209,9	207,3	466,9	468,4	100,3
B	Podrejene obveznosti	16,4	13,7	35,8	33,6	52,2	47,3	90,6
C	Kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije in odloženi prihodki od premij	1.737,1	1.808,6	1.473,1	1.486,5	3.210,2	3.295,1	102,6
D	Kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	815,8	957,7	0	0,0	815,8	957,7	117,4
E	Rezervacije za druge nevarnosti in stroške	13,5	6,5	18,4	18,7	31,9	25,2	79,0
F	Obveznosti za finančne naložbe pozavarovateljev iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedentih	38,4	41,2	0,0	0,1	38,4	41,3	107,6
G	Druge obveznosti, od tega:	318,9	309,1	192,2	205,9	511,1	515,0	100,8
	- obveznosti iz neposrednih zavarovalnih poslov	20,8	19,7	38,2	39,9	59,0	59,6	101,0
	- obveznosti iz sozavarovanja in pozavarovanja	1,5	1,4	52,8	84,3	54,3	85,7	157,8
H	Pasivne časovne razmejitve	8,8	10,1	17,4	22,1	26,2	32,2	122,9
I	Nekratkoročne obveznosti, vezane na nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje	0,0	0,0	0	0,0	0	0,0	-

Vir: Revidirane bilance stanja zavarovalnic na dan 31. 12. 2011 in nerevidirane bilance stanja zavarovalnic na dan 31. 12. 2012.

Bilančna vsota zavarovalnic se je v letu 2012 v primerjavi s predhodnim letom povečala za 397,9 mio EUR oziroma za 7 odstotkov in tako dosegla 6.090,7 mio EUR.

Na strani sredstev so k prirastu največ prinesle naložbe zavarovalnic, ki obsegajo konec leta 2012 90,4 odstotka vseh sredstev, in sicer so se v letu 2012 v primerjavi z letom 2011 povečale za 349,6 mio EUR. Ker ni bilo pomembnejšega prirasta sredstev od premijskih prihodkov (minimalna rast premij v letu 2012) in pomembnejših gibanj na postavki osnovnega kapitala, povečanje večinoma izhaja iz donosnosti naložbenega portfelja. Naložbe v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe, ki pripadajo sredstvom premoženjskih zavarovanj, so se povečale z 1.947,3 mio EUR konec leta 2011 na 2.015,0 mio EUR po stanju na dan 31. 12. 2012 ali za 3,5 odstotka. Naložbe v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe, ki pripadajo sredstvom življenjskih zavarovanj, so se povečale z 2.380,9 mio EUR konec leta 2011 na 2.528,6 mio EUR po stanju na dan 31. 12. 2012 ali za 6,2 odstotka. Prav tako so se povečale naložbe v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, in sicer z 826,9 mio EUR konec leta 2011 na 961,1 mio EUR po stanju na dan 31. 12. 2012 ali za 16,2 odstotka.

Največji delež naložb v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe so naložbe v dolžniške vrednostne papirje in druge vrednostne papirje s stalnim donosom, in sicer je bilo na dan 31. 12. 2012 teh naložb za 2.609,9 mio EUR, kar pomeni 57,4-odstotni delež v strukturi naložb v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe. 6,3 odstotka obsegajo finančne naložbe v družbah v skupini in v pridruženih družbah, kar pomeni vrednost teh naložb na dan 31. 12. 2012 v znesku 287,6 mio EUR, med pomembnejšimi postavkami so še naložbe v zemljišča in zgradbe, ki na dan 31. 12. 2012 znašajo 165,9 mio EUR ali 3,6 odstotka vseh naložb v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe. Naložbe so podrobneje opisane v posebnem poglavju tega poročila.

Iz tabele 14 je razvidno pomembno povečanje postavke razna sredstva, in sicer so se razna sredstva, ki konec leta 2012 obsegajo le 1,7 odstotka vseh sredstev zavarovalnic, v primerjavi z letom 2011 povečala za 49 mio EUR. V obeh segmentih poslovanja zavarovalnic, tako na strani premoženjskih kot življenjskih zavarovanj, je pri postavki razna sredstva opaziti trend rasti denarnih sredstev.

Na strani obveznosti do virov sredstev na dan 31. 12. 2012 največji delež obsega postavka kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije in odloženi prihodki od premij, in sicer 54,1 odstotka vseh obveznosti do virov sredstev oziroma 3.295,1 mio EUR. Kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije in odloženi prihodki od premij so se v primerjavi z 31. 12. 2011 povečali za 84,9 mio EUR, strukturni delež med obveznostmi do virov sredstev pa se je konec leta 2012 zmanjšal za 2,3 odstotne točke. Pomembno so se povečale tudi kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, in sicer na dan 31. 12. 2012 predstavljajo 15,7 odstotka vseh obveznosti do virov sredstev (v letu 2011 14,3 odstotka) v znesku 957,7 mio EUR, kar v primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2011 (815,8 mio EUR) pomeni povečanje za 17,4 odstotka ali za 141,9 mio EUR.

Druga najpomembnejša postavka med obveznostmi do virov sredstev je postavka kapital, ki ga je bilo na dan 31. 12. 2012 v zavarovalnicah 1.176,9 mio EUR in je predstavljal 19,3 odstotka vseh obveznosti do virov sredstev. Kapital se je v primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2011 povečal za 169,9 mio EUR, njegov strukturni delež med obveznostmi do virov sredstev pa se je povečal s 17,7 odstotka, torej za 1,6 odstotne točke. Največji del povečanja kapitala izhaja iz povečanja presežka iz prevrednotenja, in sicer za 91,8 mio EUR, ter od povečanja zadržanega čistega poslovnega izida za 83,8 mio EUR. Vpoklicani kapital se je povečal minimalno, in sicer za oba segmenta poslovanja skupaj za 1,5 mio EUR, kar pomeni, da v letu 2012 na zavarovalniškem trgu ni bilo pomembnih povečanj ali potreb po povečanju vpoklicanega kapitala zavarovalnic.

Primerjava bilančnih vsot ter posameznih postavk bilance stanja zavarovalnic za zavarovalno skupino življenjskih in za zavarovalno skupino premoženjskih zavarovanj z bilančno vsoto vseh zavarovanj pa prikaže nekatere razlike med obema skupinama.

Bilančna vsota življenjskih zavarovanj je konec leta 2012 znašala 3.587,1 mio EUR in je bila v primerjavi s predhodnim letom večja za 8,5 odstotka, na dan 31. 12. 2012 pa predstavlja 58,9 odstotka celotne bilančne vsote slovenskih zavarovalnic. Bilančna vsota premoženjskih zavarovanj je konec leta 2012 znašala 2.503,6 mio EUR in na dan 31. 12. 2012 predstavlja 41,1 odstotka celotne bilančne vsote zavarovalnic.

Na strani sredstev je razvidnih nekaj strukturnih razlik med obema bilancama stanja. Pomemben del strukturnih razlik izhaja iz same narave poslovanja posameznega segmenta. Tako je na primer med sred-

stvi življenjskega dela bilance stanja več naložb (ob upoštevanju naložb v zemljišča in zgradbe in finančne naložbe ter tudi naložb v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje), saj naložbe v segmentu življenjskih zavarovanj obsegajo kar 97,3 odstotka vseh sredstev tega segmenta, medtem ko naložbe med sredstvi segmenta premoženjskih zavarovanj dosegajo »le« 80,5 odstotka vseh sredstev. Iz narave posameznega segmenta izhaja tudi razlika v strukturnem deležu postavke terjatve. Terjatve med sredstvi segmenta premoženjskih zavarovanj predstavljajo 13,7 odstotka vseh sredstev (343,2 mio EUR), medtem ko med sredstvi segmenta življenjskih zavarovanj obsegajo le 0,9 odstotka vseh sredstev (30,6 mio EUR). Pomembnejša strukturna razlika izhaja tudi iz postavke finančne naložbe v družbah v skupini in v pridruženih družbah, ki med sredstvi segmenta premoženjskih zavarovanj dosegajo 10 odstotkov vseh sredstev (251 mio EUR), medtem ko med sredstvi segmenta življenjskih zavarovanj dosegajo samo 1 odstotek vseh sredstev (36,5 mio EUR).

Na strani obveznosti do virov sredstev največje strukturne spremembe med bilancama stanja obeh segmentov izhajajo predvsem iz postavk zavarovalno-tehničnih rezervacij. Kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije in odloženi prihodki od premij ter kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, obsegajo skupaj na dan 31. 12. 2012 med obveznostmi do virov sredstev segmenta življenjskih zavarovanj 77,1 odstotka vseh obveznosti (2.766,3 mio EUR), medtem ko kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije in odloženi prihodki od premij na dan 31. 12. 2012 med obveznostim do virov sredstev segmenta premoženjskih zavarovanj obsegajo 59,4 odstotka vseh obveznosti do virov sredstev (1.486,5 mio EUR). Pomembna strukturna razlika izhaja tudi iz postavke kapital, ki na dan 31. 12. 2012 obsega 12,3 odstotka vseh obveznosti do virov sredstev življenjskih zavarovanj (440,2 mio EUR), medtem ko kapital na dan 31. 12. 2012 dosega 29,4 odstotka vseh obveznosti do virov sredstev segmenta premoženjskih zavarovanj (736,7 mio EUR).

3.5.2. Bilance stanja pozavarovalnic

Tabela 15:
Zbirna bilanca stanja pozavarovalnic na dan 31. 12. 2011 in 31. 12. 2012 (v mio EUR)

		Leto 2011	Leto 2012	Indeks 12/11
	SREDSTVA	**609,1**	**698,9**	**114,7**
A.	Neopredmetena dolgoročna sredstva	0,2	0,2	75,9
B.	Naložbe v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe	477,2	552,8	115,9
	- od tega druge finančne naložbe	291,0	315,8	108,5
D.	Terjatve	121,3	134,1	110,6
	- od tega terjatve iz pozavarovanja	115,0	119,3	103,8
E.	Razna sredstva	0,8	1,7	210,9
F.	Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	9,6	10,1	105,1
	OBVEZNOSTI	**609,1**	**698,9**	**114,7**
A.	Kapital, od tega:	194,6	221,4	113,8
	- vpoklicani kapital	44,0	44,0	100,0
B.	Podrejene obveznosti	31,2	31,2	100,0
C.	Kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije in odloženi prihodki od premij	295,3	360,9	122,2
E.	Rezervacije za druge nevarnosti in stroške	0,3	0,4	169,8
G.	Druge obveznosti	87,2	83,9	96,2
	- od tega obveznosti iz pozavarovanja	84,2	82,1	97,5
H.	Pasivne časovne razmejitve	0,5	1,1	190,4

Vir: Revidirane bilance stanja pozavarovalnic na dan 31. 12. 2011 in nerevidirane bilance stanja pozavarovalnic na dan 31. 12. 2012.

Bilančna vsota pozavarovalnic se je v letu 2012 v primerjavi s predhodnim letom povečala za 14,7 odstotka oziroma za 89,8 mio EUR. Največjo postavko v strukturi sredstev dosegajo naložbe v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe, ki obsegajo kar 79,1 odstotka vseh sredstev, njihova vrednost se je v primerjavi z letom 2011 povečala za 15,9 odstotka, povečal pa se je tudi njihov delež v celotnih sredstvih, in sicer v primerjavi z letom 2011 za 0,8 odstotne točke.

V postavki naložbe v zemljišča in zgradbe imajo najvišji delež druge finančne naložbe (57,1 odstotka oziroma 315,8 mio EUR), ki so se v primerjavi s predhodnim letom povečale za 8,5 odstotka, njihov delež pa se je zmanjšal za 3,9 odstotne točke. Med drugimi finančnimi naložbami obsegajo največji delež dolžniški vrednostni papirji in drugi vrednostni papirji s stalnim donosom (79,3 odstotka oziroma 250,6 mio EUR), ki so se v primerjavi s predhodnim obdobjem povečali za 5,2 odstotka.

Drugo največjo postavko naložb v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe predstavljajo finančne naložbe v družbah v skupini in pridruženih družbah, ki znašajo 132,8 mio EUR oziroma 24 odstotkov omenjene postavke, kar je v primerjavi s preteklim letom za 2,6 odstotne točke manj.

Na zvišanje naložb v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe, ki so se v primerjavi s predhodnim letom povečale za 15,9 odstotka, je vplivalo predvsem povišanje zneska zavarovalno-tehničnih rezervacij, prenesenih na pozavarovalnice in v sozavarovanje (za 97,6 odstotka), in sicer kot posledica izrazitega povečanja postavke škodne rezervacije, ki se je povečala z 32,1 mio EUR na 76,0 mio EUR. K povečanju naložb v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe je pomembno pripomoglo tudi povečanje drugih finančnih naložb (za 8,5 odstotka), in sicer kot posledica močnega povečanja postavke dolžniški vrednostni papirji in drugi vrednostni papirji s stalnim donosom, ki se je zvišala z 215,8 mio EUR na 250,6 mio EUR. Zelo se je povečala tudi postavka vrednostni papirji, kupljeni za prodajo oziroma s preostalo dospelostjo do enega leta, ki sta jo pozavarovalnici izkazali v višini 5,8 mio EUR, v letu 2011 pa te postavke nista izkazali. Za dobro tretjino vrednosti manj kot pred letom je izkazana postavka kratkoročni depoziti pri bankah (znižanje s 17,7 mio EUR na 11,4 mio EUR), za dobro četrtino postavka delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom in kuponi skladov (znižanje s 17,1 mio EUR na 12,6 mio EUR), za 14 odstotkov pa postavka depoziti pri bankah (znižanje z 38,7 mio EUR na 33,3 mio EUR). Finančne naložbe pozavarovalnic iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedentih so se povečale z 12,3 mio EUR na 13,2 mio EUR oziroma za 7,4 odstotka.

Finančne naložbe v družbah v skupini in pridruženih družbah so se v primerjavi s predhodnim letom povečale za 4,7 odstotka. Pri tem se je zaradi povečanja deležev oziroma dokapitalizacij v družbah v skupini delež delnic in deležev v družbah v skupini povečal s 94,9 mio EUR na 85,3 mio EUR oziroma za 11,1 odstotka. Dolžniški vrednostni papirji in posojila, dana drugim družbam v skupini, so se zmanjšali z 10,9 mio EUR na 8,9 mio EUR oziroma za 18,5 odstotka, medtem ko pozavarovalnici ne izkazujeta več postavke dolžniški vrednostni papirji in posojila, dana pridruženim družbam, ki je v letu 2011 znašala 1,5 mio EUR.

Terjatve pozavarovalnic, izkazane v znesku 134,1 mio EUR, so se povečale za 10,6 odstotka, predvsem zaradi povečanja drugih terjatev in odloženih terjatev na davek (s 6,4 mio EUR na 14,8 mio EUR, kar je za 132,6 odstotka več kot v predhodnem letu) ter povečanja terjatev iz pozavarovanja (s 115 mio EUR na 119,3 mio EUR oziroma za 3,8 odstotka).

Za leto 2012 sta pozavarovalnici izkazali kapital v višini 221,4 mio EUR, kar je za 13,8 odstotka več kot pred letom. Njegov delež v celotnih obveznostih do virov sredstev znaša 31,7 odstotka. Na povečanje kapitala so vplivale spremembe naslednjih postavk: povečanje presežka iz prevrednotenja (za 11,4 mio EUR), povečanje zadržanega čistega poslovnega izida (za 7,2 mio EUR oziroma 23,9 odstotka), povečanje rezerv iz dobička (za 4,9 mio EUR oziroma 5,5 odstotka, od tega 1,3 mio EUR rezerve za izravnavo katastrofalnih škod in 3,5 mio EUR druge rezerve iz dobička) ter povečanje čistega poslovnega izida poslovnega leta (za 3,4 mio EUR oziroma 47 odstotkov).

Največjo postavko na pasivni strani predstavljajo kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije in odloženi prihodki od premij, ki so konec leta 2012 dosegli 360,9 mio EUR, kar je 51,6 odstotka vseh obveznosti do virov sredstev, in so se v primerjavi s predhodnim letom povečale za 22,2 odstotka. Med njimi so največji znesek obsegale škodne rezervacije (292,1 mio EUR oziroma 80,9 odstotka), ki so se v primerjavi s predhodnim letom povečale za 27,5 odstotka. Druge obveznosti so konec leta 2012 znašale 83,9 mio EUR in so se v primerjavi s predhodnim letom znižale za 3,8 odstotka; v navedeni postavki največji delež (97,9 odstotka oziroma 82,1 mio EUR) obsegajo obveznosti iz sozavarovanja in pozavarovanja. Zvišale pa so se pasivne časovne razmejitve, vendar te zneskovno obsegajo le promil celotne bilančne vsote pozavarovalnic.

3.6. Kazalniki poslovanja

V tabeli 16 prikazujemo nekaj pomembnejših kazalnikov poslovanja.

Tabela 16:
Izbrani kazalniki poslovanja zavarovalnic in pozavarovalnic

	Zavarovalnice		Pozavarovalnice	
	2011	2012	2011	2012
Delež čistih odhodkov za škode v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	58,5%	56,3%	65,1%	66,9%
Delež čistih odhodkov za škode v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	56,2%	62,9%	-	-
Delež čistih odhodkov za škode v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – ZDRAVSTVENA ZAVAROVANJA	87,8%	86,9%	-	-
Delež obratovalnih stroškov v obračunani kosmati premiji – PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	21,8%	14,8%	20,3%	21,3%
Delež obratovalnih stroškov v obračunani kosmati premiji – ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	21,8%	22,8%	-	-
Delež obratovalnih stroškov v obračunani kosmati premiji – ZDRAVSTVENA ZAVAROVANJA	10,0%	9,6%	-	-
Koeficient nalaganja oziroma pokritost zavarovalno-tehničnih rezervacij z naložbami kritnih skladov	105,4%	106,1%	-	-
Koeficient nalaganja oziroma pokritost vseh zavarovalno tehničnih rezervacij z naložbami	112,6%	115,0%	137,8%	143,8%
Delež kapitala v obveznostih do virov sredstev	17,7%	19,3%	31,9%	31,7%
Čista donosnost kapitala	10,5%	10,8%	6,0%	7,4%
Delež čiste zavarovalne premije v kosmati obračunani zavarovalni premiji – PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	86,2%	84,7%	70,5%	74,4%
Delež čiste zavarovalne premije v kosmati obračunani zavarovalni premiji – ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	97,7%	97,6%	27,1%	52,5%
Delež čiste zavarovalne premije v kosmati obračunani zavarovalni premiji – ZDRAVSTVENA ZAVAROVANJA	100,0%	99,7%	-	-

Vir: Obrazca St – 43 in 55, revidirane bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2011 in nerevidirane bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2012 ter revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic in pozavarovalnic za leto 2011 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic in pozavarovalnic za leto 2012.

Razmerje med čistimi odhodki za škode in čistimi prihodki od zavarovalnih premij se je pri zavarovalnicah v primerjavi s predhodnim letom pri premoženjskih zavarovanjih izboljšalo, in sicer za 2,2 odstotne točke, pri zdravstvenih zavarovanjih pa za 0,9 odstotne točke, medtem ko je bilo pri življenjskih zavarovanjih to razmerje dosti bolj neugodno kot pred letom, saj se je poslabšalo za 6,7 odstotne točke. Pri premoženjskih zavarovanjih se je razmerje izboljšalo zaradi zmanjšanja čistih škod, pri zdravstvenem zavarovanju pa zaradi povišanja čistih premij. Pri življenjskih zavarovanjih se je razmerje poslabšalo zaradi povečanja čistih škod (dospetje nekaterih zavarovalnih pogodb, izplačani predujmi in predčasni odkupi). Pri pozavarovalnicah se je to razmerje poslabšalo za 1,8 odstotne točke, kar je posledica manjšega zmanjšanja škod od premij.

Delež obratovalnih stroškov v obračunani kosmati premiji zavarovalnic se je v primerjavi z letom 2011 zmanjšal pri premoženjskih zavarovanjih kar za 7 odstotnih točk in pri zdravstvenih zavarovanjih za 0,4 odstotne točke, medtem ko se je pri življenjskih zavarovanjih povečal za 1 odstotno točko. Prav tako se je pri pozavarovalnicah navedeni delež povečal za 1 odstotno točko.

Koeficient nalaganja oziroma pokritosti zavarovalno-tehničnih rezervacij z naložbami prikazuje razmerje med finančnimi naložbami iz naslova zavarovalno-tehničnih rezervacij in oblikovanimi zavarovalno-tehničnimi rezervacijami[5]. Pokritost zavarovalno-tehničnih rezervacij z ustreznimi naložbami mora biti najmanj 100-odstotna. Tako je koeficient pokritosti zavarovalno-tehničnih rezervacij z naložbami kritnih skladov zavarovalnic v letu 2012 znašal 106,1 odstotka, v predhodnem letu je bil ta kazalnik izkazan v višini 105,4 odstotka. Prav tako je višji kot pred letom tudi koeficient nalaganja oziroma pokritosti vseh zavarovalno-teh-

[5] Med zavarovalno-tehničnimi rezervacijami so upoštevane tudi izravnalne rezervacije in rezervacije za izravnavo katastrofalnih škod (v bilanci stanja so izkazane pod drugimi rezervami iz dobička) ter obveznosti iz finančnih pogodb (v bilanci stanja so izkazane pod drugimi obveznostmi). Zakon o zavarovalništvu jih uvršča med zavarovalno-tehnične rezervacije.

ničnih rezervacij z naložbami, saj je izkazan v višini 115 odstotkov, kar je za 2,4 odstotne točke več kot v preteklem primerjalnem obdobju. Tudi pri pozavarovalnicah je bil ta kazalnik višji kot pred letom, in sicer je znašal 143,8 odstotka, kar je 6 odstotnih točk več kot v letu 2011.

Delež kapitala v obveznostih do virov sredstev kaže stopnjo udeležbe lastniškega kapitala v vseh obveznostih. Ta delež se je v letu 2012 pri zavarovalnicah povečal za 1,6 odstotne točke in znaša 19,3 odstotka. Vzrok za povečanje tega deleža je v povečanju rezerv iz dobička. Pri pozavarovalnicah je ta delež znašal 31,7 odstotka, kar je 0,2 odstotne točke manj kot v istem obdobju lani.

Kazalnik donosnosti kapitala se izračunava kot razmerje med čistim dobičkom in povprečnim stanjem kapitala. Za leto 2012 kazalnik donosnosti kapitala za zavarovalnice znaša 10,8 odstotka, kar je za 0,3 odstotne točke več kot v predhodnem letu. Vzrok za povečanje donosnosti kapitala zavarovalnic je v izboljšanju čistega poslovnega izida. Pozavarovalnici sta izkazali za 1,4 odstotka višjo čisto donosnost kapitala kot pred letom. Na povečanje donosnosti kapitala pozavarovalnic sta vplivala predvsem boljši poslovni izid v primerjavi s predhodnim obdobjem in višji kapital pozavarovalnic.

Pri deležu čiste zavarovalne premije v kosmati obračunani zavarovalni premiji (to je odstotek zavarovanja oziroma lastni delež) vidimo, da je ta kazalnik pri zavarovalnicah v skupini premoženjskih zavarovanj izkazan v višini 84,7 odstotka, kar je 1,5 odstotne točke manj kot pred letom, pri življenjskih zavarovanjih pa v višini 97,6 odstotka, kar je za 0,1 odstotne točke manj kot pred letom. Pri zdravstvenih zavarovanjih ta kazalnik znaša 99,7 odstotka, saj pri njih ni sklenjenih pozavarovanj. Pri pozavarovalnicah se je ta delež povečal, in sicer pri premoženjskih zavarovanjih za 3,9 odstotne točke in pri življenjskih zavarovanjih celo za 25,4 odstotne točke.

3.7. Zavarovalno-tehnične rezervacije[6]

Zavarovalnice in pozavarovalnice so oblikovale zavarovalno-tehnične rezervacije v skladu s Sklepom o podrobnejših pravilih in minimalnih standardih za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij (Uradni list RS, št. 3/01, 69/01, 85/05 in 66/08).

Slika 6:
Gibanje čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij zavarovalnic v obdobju med letoma 2005 in 2012 (v mio EUR na dan 31. 12.)

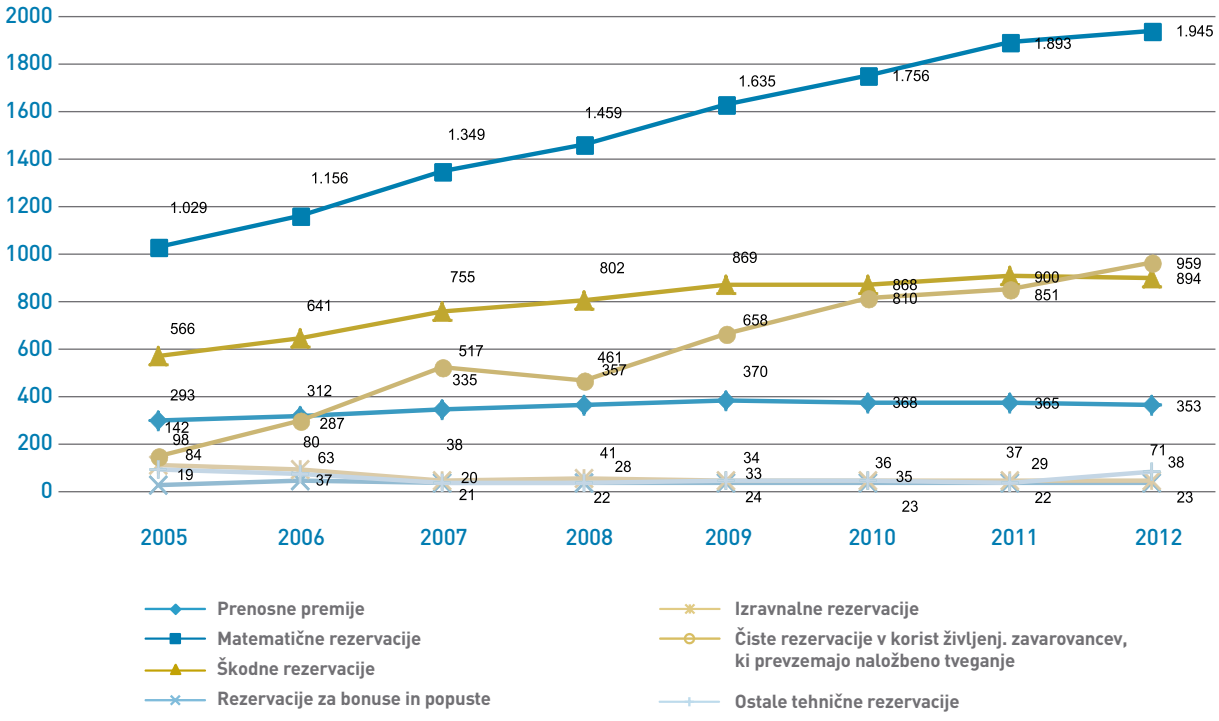

Vir: Obrazci St – 55.

[6] Glej opombo št. 5.

Slika 7:
Gibanje čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij pozavarovalnic v obdobju med letoma 2005 in 2012 (v mio EUR na dan 31. 12.)

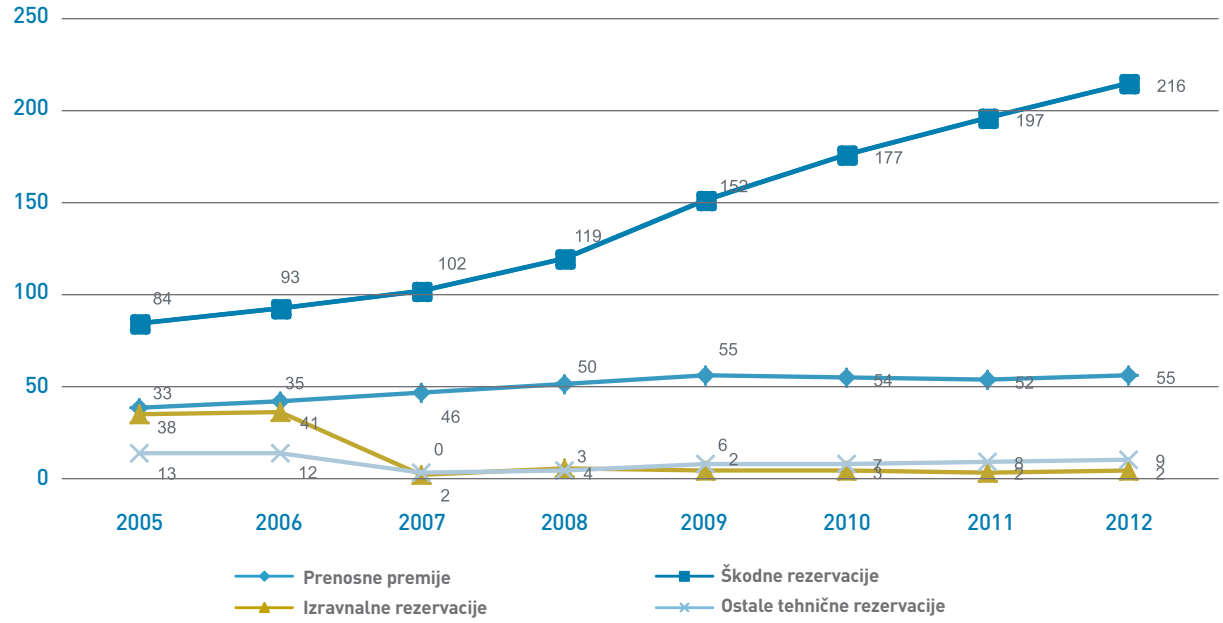

Vir: Obrazci St – 55.

Po stanju na dan 31. 12. 2012 so zavarovalnice oblikovale čiste zavarovalno-tehnične rezervacije v višini 4.283 mio EUR, kar je za 4,6 odstotka več kot leto prej. Pozavarovalnice so na dan 31. 12. 2012 oblikovale 282,6 mio EUR čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij oziroma za 8,9 odstotka več kot v predhodnem letu, kar je predvsem posledica povečanja obsega poslov, ki jih pozavarovalnici sklepata na tujih trgih.

Rezervacije za prenosne premije so zavarovalnice in pozavarovalnice oblikovale za vsako pogodbo posebej, razen v primeru, ko verjetnost nastanka škode ni enakomerno porazdeljena med trajanjem pogodbe, ali ob spremembi v višini zavarovalnega kritja med trajanjem zavarovanja. Čiste prenosne premije so se pri zavarovalnicah v letu 2012 v primerjavi s preteklim letom znižale, in sicer za 3,3 odstotka na 352,7 mio EUR, medtem ko so se čiste prenosne premije pri pozavarovalnicah povečale za 5,2 odstotka na 55,1 mio EUR.

Zavarovalnice oblikujejo matematične rezervacije v višini sedanje vrednosti ocenjenih prihodnjih obveznosti zavarovalnice, zmanjšane za ocenjeno sedanjo vrednost prihodnjih premij, ki bodo vplačane na podlagi sklenjenih zavarovanj. Čiste matematične rezervacije zavarovalnic, ki sklepajo življenjska zavarovanja, so se v letu 2012 v primerjavi s predhodnim letom povečale za 2,8 odstotka in so dosegle višino 1.945,2 mio EUR. Pozavarovalnice niso oblikovale matematičnih rezervacij, ker ne sklepajo dolgoročnih pozavarovanj, za katere je treba oblikovati matematične rezervacije.

Škodne rezervacije so zavarovalnice in pozavarovalnice oblikovale za prijavljene in nerešene škode, ki se praviloma izračunavajo ločeno za vsako škodo posebej, ter tudi za nastale, a še neprijavljene škode. Škodne rezervacije za nastale, a še neprijavljene in za ne dovolj prijavljene škode, se določijo glede na izkušnje preteklih let, ob upoštevanju števila škod in povprečne priznane odškodnine iz škod, prijavljenih v obračunskem letu, ter glede na pričakovan razvoj škod v prihodnosti. Škodne rezervacije poleg odškodnin obsegajo tudi stroške reševanja škod. Zavarovalnice so v letu 2012 izkazale čiste škodne rezervacije v znesku 894,4 mio EUR, kar je v primerjavi s preteklim letom za 0,7 odstotka nižje, pozavarovalnice pa v znesku 216 mio EUR, kar je za 9,6 odstotka več kot v letu 2011. Precej visok porast škodnih rezervacij v pozavarovalnicah izhaja iz povečanja števila poslov, ki jih pozavarovalnici sklepata na tujih trgih.

Čiste rezervacije za bonuse in popuste (23,4 mio EUR) so se v primerjavi s preteklim letom pri zavarovalnicah povečale za 8,8 odstotka, pri pozavarovalnicah (213,3 tisoč EUR) pa so se zmanjšale za 7,8 odstotka.

Stanje izravnalnih rezervacij (38 mio EUR) se je v letu 2012 v primerjavi z letom 2011 povečalo pri zavarovalnicah za 1,6 odstotka, medtem ko je bilo povečanje pri pozavarovalnicah za 0,1 mio EUR oziroma za 6,1 odstotka.

Zavarovalnice so na dan 31. 12. 2012 oblikovale čiste rezervacije v korist življenjskih zavarovalcev, ki prevzemajo naložbeno tveganje v višini 985,3 mio EUR, kar v primerjavi s preteklim letom pomeni 15,7-odstotno povečanje. Obveznosti iz zavarovalnih pogodb življenjskih zavarovanj, v katerih zavarovalci prevzemajo naložbeno tveganje, obsega kar eno tretjino dolgoročnih obveznosti iz zavarovalnih pogodb življenjskih zavarovanj. Število zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, se je v letu 2012 zmanjšalo, ker je bilo število prenehanj zavarovanj večje kot število na novo sklenjenih zavarovanj. V letu 2010 se je število zavarovancev teh zavarovanj povečalo za nekaj manj kot 46.000, v letu 2011 le za 19.432, medtem ko se je v letu 2012 število zavarovancev malo zmanjšalo, ker je bilo več prekinjenih zavarovalnih pogodb kot na novo sklenjenih pogodb. Število zavarovancev konec leta 2012 je 518.837.

Ostale čiste zavarovalno-tehnične rezervacije oblikujejo zavarovalnice in pozavarovalnice glede na predvidene prihodnje obveznosti in tveganja velikih škod, ki izhajajo na primer iz zavarovanja odgovornosti za jedrsko škodo, proizvajalčeve odgovornosti za farmacevtske izdelke, potresa in drugih obveznosti in tveganj. Čiste ostale zavarovalno-tehnične rezervacije so v zavarovalnicah v letu 2012, v primerjavi s preteklim letom, porasle z 28,6 mio EUR na 44 mio EUR oziroma za 53,6 odstotka. Velik porast ostalih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij je iz naslova zagotavljanja garancije, ki jo obljublja zavarovalna pogodba življenjskega zavarovanja, v kateri zavarovalci prevzemajo naložbeno tveganje. V pozavarovalnicah so se ostale čiste zavarovalno-tehnične rezervacije povečale s 7,7 mio EUR na 9 mio EUR ali za 16,6 odstotka.

Pooblaščeni aktuarji so vsem zavarovalnicam in obema pozavarovalnicama za leto 2012 izdali pozitivna mnenja o višini premij, o primerno oblikovanih zavarovalno-tehničnih rezervacijah glede na obveznosti ter o primernosti evidenc, ki omogočajo ustrezno vrednotenje obveznosti in zavarovalnih premij.

3.8. Naložbe kritnega premoženja in kritnih skladov

Finančne naložbe zavarovalnic so do konca leta 2007 izkazovale visoke stopnje rasti, leta 2008 pa se je trend rasti zaradi finančne krize izrazito spremenil. V letu 2009 so naložbe zavarovalnic spet začele rasti, kar se je nadaljevalo tudi v letih 2010, 2011 in 2012, z izjemo pozavarovalnic, katerih naložbe so se v letu 2011 zmanjšale in se v letu 2012 znova povečale.

Delniški trgi so se na globalnih trgih v letu 2012 izkazali bolje kot trgi obveznic, saj so bile na delniških trgih dosežene višje stopnje rasti tečajev delnic kot rasti tečajev na trgih obveznic (trgi obveznic so leto 2012 zaključili nekoliko nad vrednostmi iz preteklega leta).

V sliki številka 8 je prikazano gibanje posameznih indeksov evropskih in ameriških delnic v letu 2012.

Slika 8:
Prikaz indeksov evropskih in ameriških delnic v obdobju od 31. 1. 2009 do 31. 12. 2012

Vir: Bloomberg.

Iz slike 8 je razvidno, da so v letu 2012 indeksi evropskih in ameriških delnic izkazovali trend rasti (največjo rast izkazuje indeks nemških delnic, in sicer 29 odstotkov), medtem ko je indeks SBITOP šele v mesecu avgustu 2012 obrnil svoj negativni trend, ki se je nadaljeval od konca leta 2009. SBITOP je v letu 2012 dosegel 7,8-odstotno rast (medtem ko je v letu 2011 beležil 30-odstotni padec).

Zavarovalnice so imele na dan 31. 12. 2012 skupaj za 5.597,3 mio EUR naložb (za 367,8 mio EUR oziroma 7 odstotkov več kot v letu 2011), pri čemer je bilo 4.925,9 mio EUR naložb kritnega premoženja in kritnih skladov (za 311,3 mio EUR oziroma za 6,7 odstotka več kot v letu 2011). Povečanje naložb kritnega premoženja in kritnih skladov je bilo v letu 2012 bistveno večje kot v predhodnem letu, ko so se vrednosti naložb kritnega premoženja in kritnih skladov povečale le za 2,9 odstotka (v letu 2011 so zavarovalnice imele precej slabitev naložb zaradi neugodnih gibanj na finančnih trgih in v gospodarstvu).

V letu 2012 so večjo rast dosegle naložbe kritnih skladov, in sicer za 237,6 mio EUR oziroma za 8 odstotkov (v letu 2011 je znašalo povečanje 4,7 odstotka). Naložbe kritnega premoženja, brez kritnih skladov, so se v primerjavi s predhodnim letom povečale za 73,7 mio EUR oziroma za 4,5 odstotka (v letu 2011 so se v primerjavi s predhodnim letom zmanjšale za 4,7 mio EUR oziroma za 0,3 odstotka).

Naložbe zavarovalnic iz lastnih virov so se v letu 2012 povečale za 56,5 mio EUR oziroma za 9,2 odstotka. V letu 2011 se je vrednost naložb zavarovalnic iz lastnih virov povečala za 171,2 mio EUR oziroma za 38,6 odstotka. Vzrok tako velikega povečanja lastnih virov v letu 2011 je bila ustanovitev Modre zavarovalnice (z izločitvijo naložb iz lastnih virov novoustanovljene zavarovalnice so se naložbe iz lastnih virov z rednim prirastom v letu 2011 povečale le za 3,6 odstotka).

Naložbe zavarovalnic iz lastnih virov so na dan 31. 12. 2012 znašale 671,4 mio EUR, kar obsega 12 odstotkov celotnih naložb zavarovalnic.

Tabela 17:
Naložbe zavarovalnic po virih sredstev na dan 31. 12. v obdobju med letoma 2004 in 2012 (v mio EUR)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Indeks 12/04
Naložbe iz lastnih virov	156,0	192,4	288,8	612,2	531,1	554,4	443,7	614,9	671,4	430,4
Kritni skladi	1.151,2	1.362,8	1.664,6	2.043,4	2.095,0	2.539,0	2.839,1	2.972,7	3.210,3	278,9
Kritno premoženje brez kritnih skladov	997,4	1.114,1	1.191,7	1.328,2	1.474,6	1.576,5	1.646,6	1.641,9	1.715,6	172,0
Skupaj	**2.304,6**	**2.669,3**	**3.145,1**	**3.983,8**	**4.100,7**	**4.669,9**	**4.929,4**	**5.229,5**	**5.597,3**	**242,9**

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov ter obrazci RN.

Naložbe kritnih skladov so 31. 12. 2012 znašale 3.210,3 mio EUR, kar je 65,2 odstotka (64,4 odstotka v letu 2011) naložb celotnega kritnega premoženja. Naložbe kritnega premoženja brez kritnih skladov so 31. 12. 2012 znašale 1.715,6 mio EUR, kar pomeni 34,8 odstotka celotnih naložb kritnega premoženja in kar je za 0,8 odstotne točke manj kot v predhodnem letu.

Iz navedenih podatkov o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov zavarovalnic je razvidno, da so gibanja tečajev delnic in obveznic v letu 2012 ugodno vplivala na portfelje zavarovalnic. Zavarovalnice so v tem letu, za razliko od predhodnega leta, dosegale pozitivne finančne rezultate, kar se kaže v izkazu poslovnega izida in tudi v drugem vseobsegajočem donosu.

Tabela 18:
Naložbe pozavarovalnic po virih sredstev na dan 31. 12. v obdobju med letoma 2004 in 2012 (v mio EUR)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Indeks 12/04
Naložbe iz lastnih virov	72,2	81,0	128,5	187,2	176,3	190,7	195,7	170,7	168,9	233,9
Kritno premoženje	165,1	175,3	195,7	213,5	243,7	324,2	343,5	357,6	406,3	246,1
Skupaj	**237,3**	**256,3**	**324,2**	**400,7**	**420,0**	**514,9**	**539,2**	**528,3**	**575,2**	**242,4**

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov ter obrazci RN.

Konec leta 2012 so naložbe pozavarovalnic znašale 575,2 mio EUR in so se glede na predhodno leto povečale za 46,9 mio EUR oziroma za 8,9 odstotka, in sicer na račun znatnega povečanja kritnega premoženja (stopnja rasti kritnega premoženja je znašala 13,6 odstotka). V letu 2011 naložbe pozavarovalnic prvič po letu 2000 niso izkazovale rasti, pač pa so se zmanjšale glede na predhodno leto, in sicer na račun zmanjšanja vrednosti naložb lastnih virov, medtem ko so se naložbe kritnega premoženje pozavarovalnic v istem obdobju povečale za 4,1 odstotka.

Podobno kot pri zavarovalnicah so imele tudi naložbe pozavarovalnic iz lastnih virov do konca leta 2007 izrazito visoke stopnje rasti, v kriznem letu 2008 se je vrednost teh naložb prvič zmanjšala (za 5,8 odstotka). V naslednjih letih se je njihova vrednost ponovno povečevala, vse do leta 2011, ko se je bistveno zmanjšala, in sicer kar za 12,8 odstotka. Zmanjšanje naložb iz lastnih virov v letu 2011 sta beležili obe pozavarovalnici, in sicer zaradi izvedenih slabitev naložb. Trend zmanjševanja vrednosti naložb iz lastnih virov se je nadaljeval tudi v letu 2012, in sicer sta pozavarovalnici beležili zmanjšanje naložb v višini 1,8 mio EUR oziroma za 1 odstotek.

Delež naložb iz lastnih virov v celotnih naložbah pozavarovalnic se je v zadnjih dveh letih zmanjšal, in sicer je delež naložb iz lastnih virov v celotnih naložbah leta 2010 znašal 36,3 odstotka, leta 2011 32,3 odstotka in leta 2012 29,4 odstotka.

Tabela 19:
Sestava naložb kritnih skladov in naložb kritnega premoženja zavarovalnic na dan 31. 12. v obdobju med letoma 2009 in 2012 (v mio EUR in %)

	Kritni sklad								Kritno premoženje brez kritnih skladov							
	2009	%	2010	%	2011	%	2012	%	2009	%	2010	%	2011	%	2012	%
Državni vrednostni papirji	943,1	37,1	962,3	33,9	916,9	30,8	1.056,7	32,9	435,3	27,6	441,7	26,8	414,2	25,2	522,8	30,4
Nepremičnine	8,4	0,3	17,0	0,6	21,9	0,7	23,5	0,7	42,1	2,7	41,7	2,5	33,9	2,1	39,7	2,3
Posojila	44,1	1,7	44,9	1,6	46,2	1,6	44,8	1,4	33,1	2,1	35,3	2,1	50,3	3,1	33,5	2,0
Dolžniški vrednostni papirji	678,1	26,7	748,1	26,3	795,4	26,8	828,4	25,8	280,7	17,8	344,3	20,9	397,9	24,2	464,7	27,1
Lastniški vrednostni papirji	675,3	26,7	833,2	29,4	865,0	29,1	1.011,7	31,5	214,4	13,6	210,3	12,8	173,1	10,6	159,0	9,3
Depoziti v bankah	153,3	6,0	202,3	7,1	282,9	9,5	201,6	6,3	177,9	11,3	218,2	13,3	265,7	16,2	176,5	10,3
Ostalo	36,7	1,5	31,3	1,1	44,4	1,5	43,6	1,4	393,0	24,9	355,1	21,6	306,8	18,6	319,4	18,6
Skupaj	**2.539,0**	**100**	**2.839,1**	**100**	**2.972,7**	**100**	**3.210,3**	**100**	**1.576,5**	**100**	**1.646,6**	**100**	**1.641,9**	**100**	**1.715,6**	**100**

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov ter obrazci RN.

Sredstva kritnega premoženja brez kritnih skladov so bila tudi v letu 2012 naložena predvsem v državne vrednostne papirje in vrednostne papirje, za katere jamči država (30,4 odstotka). Njihov delež se je glede na predhodno leto celo povečal, in sicer za 5,2 odstotne točke (medtem ko se je v letu 2011 ta delež zmanjšal). Sledijo naložbe v druge dolžniške vrednostne papirje (27,1 odstotka), bančne depozite (10,3 odstotka) in lastniške vrednostne papirje (9,2 odstotka). Iz tabele 20 je razvidno, da se je v primerjavi s predhodnim letom najbolj povečal delež državnih vrednostnih papirjev in vrednostnih papirjev, za katere jamči država, povečanje naložb v dolžniške vrednostne papirje je znašalo 2,9 odstotne točke, povečanje naložb v nepremičnine pa 0,2 odstotne točke. Pri vseh ostalih vrstah naložb je delež glede na predhodno leto padel, in sicer delež naložb v lastniške vrednostne papirje za 1,3 odstotne točke, v bančne depozite za 5,9 odstotne točke in v posojila za 1,1 odstotne točke. Kar 18,6 odstotka (enak delež je bil realiziran tudi v predhodnem letu) vseh sredstev kritnega premoženja brez kritnih skladov pokriva postavka »ostalo« (99 odstotkov te postavke obsegajo terjatve, in sicer poleg terjatev iz pozavarovanja tudi terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov in druge terjatve).

Tudi v strukturi naložb kritnih skladov prevladujejo naložbe v državne vrednostne papirje in vrednostne papirje, za katere jamči država, ter o v letu 2012 obsegale 32,9-odstotni delež (v letu 2011 je bil ta delež 30,8-odstoten). Sledijo jim lastniški vrednostni papirji z 31,5-odstotnim deležem (povečanje za 2,4 odstotne točke glede na predhodno leto) in drugi dolžniški vrednostni papirji s 25,8-odstotnim deležem (zmanjšanje za 1 odstotno točko) ter depoziti v bankah s 6,3-odstotnim deležem (ti so za 3,2 odstotne točke manjši kot pred letom dni).

Sektorsko gledano so naložbe zavarovalniškega sektorja v pomembnem obsegu usmerjene v bančne lastniške in dolžniške vrednostne papirje ter depozite. Medsebojna povezanost povečuje tveganje, da se težave bančnega sistema odrazijo tudi na poslovanju zavarovalniškega sektorja. Izpostavljenost zavarovalnic iz naslova naložb do slovenskega bančnega sektorja se je v letu 2012 glede na predhodno leto precej zmanjšala, in sicer beležimo 29-odstotno zmanjšanje. Konec leta 2012 so naložbe v slovenski bančni sektor znašale 702,6 mio EUR (v tem znesku so upoštevani dolžniški in tudi lastniški vrednostni papirji bank, depoziti in ostale terjatve do bank).

Slika 9:
Sestava naložb kritnega premoženja (s kritnimi skladi) zavarovalnic na dan 31. 12. v obdobju med letoma 2009 in 2012 (v mio EUR in %)

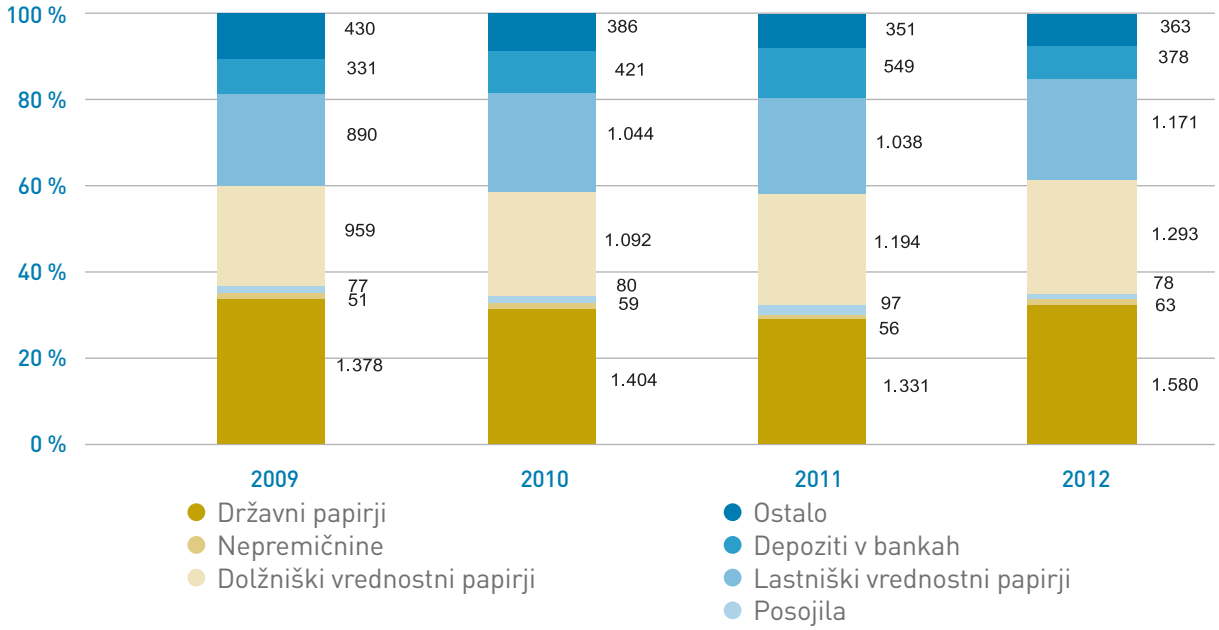

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov ter obrazci RN.

V letu 2012 se je delež naložb kritnega premoženja in kritnih skladov zavarovalnic v državne vrednostne papirje in papirje, za katere jamči država, spet povečal. Zavarovalnice so ravnale ravno obratno kot v letu 2011, ko so selile svoje naložbe iz državnih vrednostnih papirjev v depozite (zaradi dolžniške krize, posledično padca bonitetnih ocen prezadolženih držav so zavarovalnice zaradi iskanja varnejših naložb povečale naložbe v depozite pri bankah). V letu 2012 so zavarovalnice za 171 mio EUR zmanjšale depozite v bankah, povečanje naložb zavarovalnic v državne vrednostne papirje pa je znašalo 249 mio EUR.

Slika 10:
Sestava naložb kritnega premoženja pozavarovalnic na dan 31. 12. v obdobju med letoma 2009 in 2012
(v mio EUR in %)

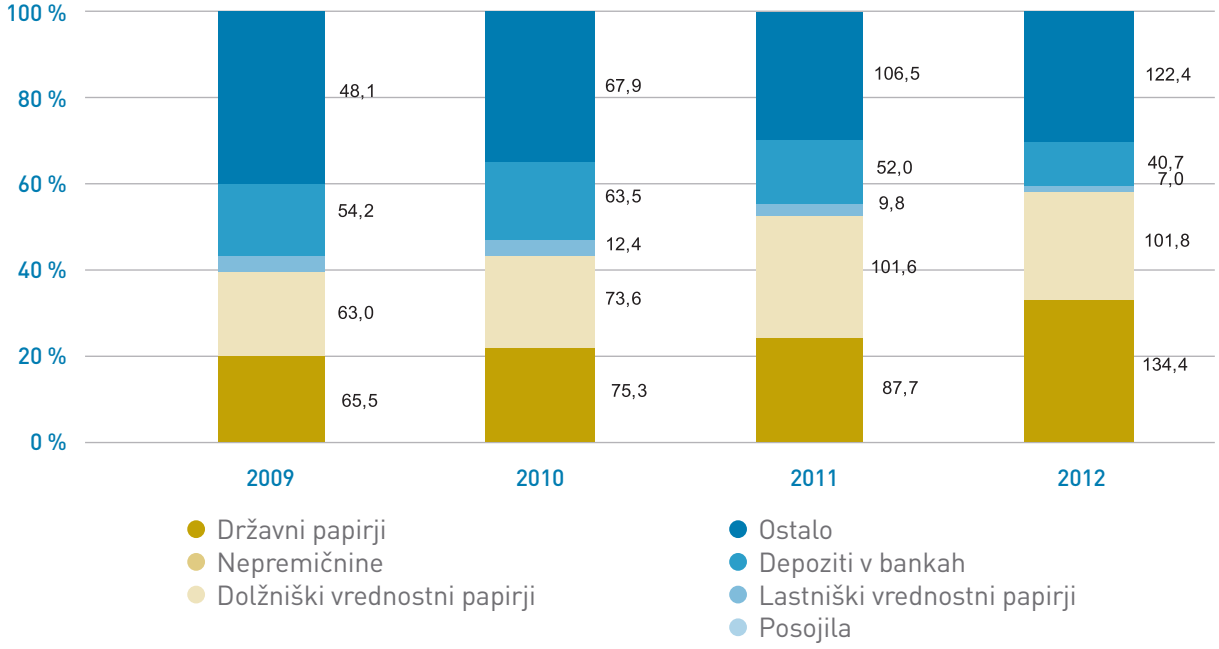

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov ter obrazci RN.

Sredstva kritnega premoženja pozavarovalnic so bila naložena predvsem v državne vrednostne papirje in vrednostne papirje, za katere jamči država (33,1 odstotka, v predhodnem letu 24,5 odstotka), druge dolžniške vrednostne papirje (25,1 odstotka, v predhodnem letu 28,4 odstotka), depozite (10 odstotkov, v predhodnem letu 14,5 odstotka), lastniške vrednostne papirje (1,7 odstotka, 2,7 odstotka v 2011). Ostale naložbe obsegajo 30,1 odstotka (29,8 odstotka v letu 2011), med katerimi so večino terjatve (121,4 mio EUR). Podobno kot pri zavarovalnicah so se v letu 2012 tudi v pozavarovalnicah povečale naložbe kritnega premoženja v državne vrednostne papirje in papirje, za katere jamči država (za 46,7 mio EUR), ter zmanjšale naložbe v depozite (za 11,3 mio EUR). Izpostavljenost pozavarovalnic do slovenskega bančnega sektorja se je v letu 2012 glede na predhodno leto precej zmanjšala, in sicer beležimo 32-odstotno zmanjšanje. Konec leta 2012 so naložbe pozavarovalnic v slovenski bančni sektor znašale 63,5 mio EUR (v tem znesku so upoštevani dolžniški in tudi lastniški vrednostni papirji bank, depoziti in druge terjatve do bank).

Do nastopa finančne krize v letu 2008 je že kazalo, da se delež naložb kritnega premoženja s kritnimi skladi giblje v smeri večjega deleža lastniških in drugih dolžniških vrednostnih papirjev ter zmanjšanja deleža državnih papirjev, depozitov in posojil, finančna kriza pa je ta trend zavrla. V opazovanem obdobju je razvidno, da se delež naložb kritnega premoženja s kritnimi skladi zavarovalnic ter kritno premoženje pozavarovalnic v državne vrednostne papirje in vrednostne papirje, za katere jamči država, povečujeta. Delež naložb v obliki lastniških vrednostnih papirjev v zavarovalnicah rahlo raste (v letu 2012 je ta delež znašal 23,8 odstotka, v letu 2011 pa 22,5 odstotka), medtem ko se v primeru pozavarovalnic ta delež zmanjšuje.

Tabela 20:
Naložbe kritnega premoženja in kritnih skladov v tujini za zavarovalnice na dan 31. 12. v obdobju med letoma 2009 in 2012 (v mio EUR in %)

		Državni vrednost. papirji	Dolžniški vrednost. papirji	Lastniški vrednost. papirji	Posojila	Ostalo	Skupaj naložbe v tujini	Skupaj naložbe	Delež naložb v tujini od celotnih naložb (%)
Kritno premoženje brez kritnih skladov	2009	91,4	134,2	25,4	0,0	0,5	251,5	1.576,5	15,95
	2010	144,9	202,2	16,7	10,3	0,9	375,0	1.646,6	22,77
	2011	139,6	268,3	8,7	10,3	1,0	427,9	1.641,9	26,06
	2012	254,8	330,9	8,7	10,3	1,1	605,8	1.715,6	35,31
Kritni sklad	2009	339,4	475,1	237,0	0,0	5,3	1.056,8	2.539,0	41,62
	2010	405,4	561,7	286,3	31,0	1,3	1.285,7	2.839,1	45,29
	2011	427,6	616,1	309,1	31,0	3,6	1.387,4	2.972,7	46,67
	2012	571,6	666,5	389,9	35,5	4,1	1.667,6	3.210,3	51,95

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov.

Konec leta 2012 so naložbe kritnega premoženja in kritnih skladov, investirane v tujini, znašale 2.273,4 mio EUR, kar je za 458,1 mio EUR oziroma 25,2 odstotka več kot leto prej (rast naložb v tujini je v letu 2012 bistveno hitrejša kot v letu 2011, ko je znašala 9,3 odstotka). Večina teh sredstev so naložbe v tuje državne in dolžniške vrednostne papirje, in sicer 1.823,8 mio EUR oziroma 80,2 odstotka. Delež naložb v tujini glede na celotne naložbe se od leta 2009 povečuje na kritnih skladih in tudi na kritnem premoženju brez kritnih skladov. Tako se je delež naložb v tujini glede na celotne naložbe kritnega premoženja brez kritnih skladov od leta 2009 povečal s 15,95 na 35,31 odstotka v letu 2012, delež naložb kritnih skladov zavarovalnic pa se je v istem obdobju povečal z 41,62 odstotka na 51,95 odstotka. V primerjavi z letom 2011 se je v letu 2012 najbolj povečal delež naložb v tuje državne vrednostne papirje, te so konec leta 2012 znašale 826,4 mio EUR oziroma 45,7 odstotka več kot pred letom. Delež naložb v tuje državne vrednostne papirje obsega 52,3 odstotka (42,6 odstotka v letu 2011) vseh naložb zavarovalnic v državne vrednostne papirje in se je glede na predhodno leto povečal za 9,7 odstotne točke. Še vedno imajo naložbe v tuje dolžniške vrednostne papirje največji delež med vsemi naložbami zavarovalnic v tujini, in sicer znašajo 997,4 mio EUR, kar je 43,9 odstotka vseh naložb v tujini oziroma 77,1 odstotka vseh naložb v dolžniške vrednostne papirje. Delež tujih lastniških vrednostnih papirjev obsega 34 odstotkov vseh naložb zavarovalnic v lastniške vrednostne papirje. Delež tujih posojil zavarovalnic obsega le 2 odstotka vseh naložb zavarovalnic v tujini.

Naložbe kritnih skladov, investirane v tujini, so konec leta 2012 znašale 1.667,6 mio EUR, kar je za 20,2 odstotka več kot v predhodnem letu. Naložbe v tuje dolžniške vrednostne papirje obsegajo 80,4 odstotka

(77,5 odstotka v letu 2011) vseh naložb kritnih skladov zavarovalnic v dolžniške vrednostne papirje. Naložbe kritnih skladov v tuje državne vrednostne papirje so se v primerjavi z letom 2011 povečale za 33,7 odstotka, njihov delež pa se je povečal s 46,6 odstotka vseh naložb kritnega sklada v tovrstne vrednostne papirje v letu 2011 na 54,1 odstotka v letu 2012. Tuji lastniški vrednostni papirji obsegajo 39,4 odstotka (35,7 v letu 2011) vseh naložb kritnih skladov v lastniške vrednostne papirje. Naložbe v tuja posojila znašajo 35,5 mio EUR, kar je za 14,5 odstotka več kot v predhodnem letu, in obsegajo 79,2 odstotka vseh naložb kritnih skladov v tujini.

Naložbe kritnega premoženja brez kritnih skladov v tujini so konec leta 2012 znašale 605,8 mio EUR, kar je za 41,6 odstotka več kot v predhodnem letu. Naložbe kritnega premoženja brez kritnih skladov v tujini so v letu 2012 beležile še večjo stopnjo rasti kot tovrstne naložbe kritnih skladov, saj so se povečale kar za 82,5 odstotka, njihov delež med vsemi naložbami v tujini je znašal 42,1 odstotka. Naložbe kritnega premoženja brez kritnih skladov v tuje dolžniške vrednostne papirje so se povečale za 23,3 odstotka in obsegajo že 71,2 (67,4 v letu 2011) odstotka celotnih naložb v tovrstne vrednostne papirje. Naložbe v državne in druge dolžniške vrednostne papirje tako obsegajo kar 96,7 odstotka (v predhodnem letu 95,3 odstotka) naložb kritnega premoženja brez kritnih skladov v tujini. Trend zmanjševanja deleža naložb v tuje lastniške vrednostne papirje iz leta 2008 se še nadaljuje, in sicer je delež tovrstnih naložb v letu 2012 znašal 1,4 odstotka vseh naložb kritnega premoženja brez kritnih skladov v tujini (v predhodnem letu je znašal delež tovrstnih naložb 2 odstotka). Naložbe v tuja posojila znašajo 10,3 mio EUR (nespremenjen podatek glede na pretekli dve leti) in obsegajo 30,7 odstotka vseh naložb kritnega premoženja brez kritnih skladov v posojila.

Naložbe kritnega premoženja pozavarovalnic, investirane v tujini, so konec leta 2012 znašale 141,6 mio EUR (80,7 mio EUR v letu 2011), kar je 34,9 odstotka (22,6 odstotka v letu 2011) naložb kritnega premoženja pozavarovalnic in pomeni 75,5-odstotno povečanje (20,6-odstotno v letu 2011) naložb kritnega premoženja pozavarovalnic v tujini.

Državne obveznice ponujajo manjše donose kot praviloma bolj tvegane korporativne obveznice, kar se je v zadnjem času ob evropski dolžniški krizi nekoliko spremenilo. Ocenjujemo, da se je delež naložb zavarovalnic in tudi pozavarovalnic v tuje vrednostne papirje v letu 2012 (predvsem v državne in dolžniške vrednostne papirje) povečal zaradi finančnega stanja v Sloveniji. Slovenskim državnim in bančnim vrednostnim papirjem so se v predhodnem letu zniževale cene. Zavarovalnice so v letu 2012 začele zmanjševati izpostavljenost do slovenskega državnega in bančnega sektorja kot tudi slabile naložbe v dolžniške in lastniške vrednostne papirje domačih bank (bonitetne agencije so tem nižale bonitetne ocene).

Zavarovalnice pri vlaganju v tuje vrednostne papirje posvečajo precejšnjo skrb tudi teritorialni razpršenosti naložb, tako da svoje naložbe usmerjajo v približno od deset do sedemnajst držav, še vedno pa je največja koncentracija naložb v državah EU. Zavarovalnice imajo v treh državah (Nemčiji, Luksemburgu, Franciji) 45,5 odstotka (41,3 v letu 2011) vseh svojih naložb kritnega premoženja in kritnih skladov v tuje vrednostne papirje. Več kot polovica od tega deleža naložb odpade na Nemčijo (26,7 odstotka). Tem trem državam po deležu naložb v njihove vrednostne papirje sledita Nizozemska z 8 odstotki (5,5 odstotka v letu 2011) in Avstrija s 7,9 odstotka. Sledijo države, v katerih imajo zavarovalnice manj kot 5 odstotkov investiranih sredstev na tuje trge, in sicer Velika Britanija (4 odstotke) ter ZDA in Španija (vsaka s po 3,4 odstotka). Naložbe lastnih virov zavarovalnic v tuje vrednostne papirje so investirane v naslednjih državah: v Nemčiji 20,6 odstotka, v ZDA 14,2 odstotka, v Avstriji 12,3 odstotka, sledita še Luksemburg in Francija vsak s 7 odstotki (medtem ko so bili v predhodnem letu največji deleži naslednji: na Hrvaškem 16,1 odstotka, v ZDA 15,1 odstotka, v Nemčiji 13,8 odstotka, sledile so še Nizozemska, Avstrija in Danska, vsaka s po 7 odstotki).

Evropske države, ki so se znašle v krempljih dolžniške krize, kot so Grčija, Irska, Španija, Portugalska, Italija, ter Ciper in ne nazadnje tudi Slovenija, morajo za svoje obveznice ponuditi precej višje donose (večje deželno tveganje namreč pomeni višji zahtevani donos do dospetja), če želijo vlagatelje prepričati, da kupijo njihov dolg. Izpostavljenost zavarovalnic do Portugalske, Irske, Italije, Grčije in Španije (naložbe v njihove državne vrednostne papirje) po stanju na dan 31. 12. 2012 je znašala 61,6 mio EUR (v predhodnem letu 82,3 mio EUR), izpostavljenost pozavarovalnic pa 94 tisoč EUR (0,9 mio EUR v letu 2011). Največji delež znižanja izpostavljenosti do navedenih držav v letu 2012 se nanaša na zmanjšanja grškega dolga. Zavarovalnice so sodelovale v projektu prostovoljnega sodelovanja zasebnega sektorja pri prestrukturiranju grškega dolga. Tako je European Financial Stability Facility – EFSF imetnikom grških obveznic izdala eno- in dvoletne obveznice EFSF v zameno za določene izdaje grških obveznic (nominalni odpis obveznic je znašal 53,5 odstotka). Del znižanja izpostavljenosti do Grčije se nanaša tudi na oblikovanje popravkov vrednosti obveznic, ki niso bile določene za zamenjavo v okviru projekta prostovoljnega sodelovanja zaseb-

nega sektorja. Vrednost obveznic izdajatelja EFSF v portfeljih zavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2012 znaša 4,8 mio EUR.

Naložbe zavarovalnic v druge dolžniške vrednostne papirje teh držav so po stanju na dan 31. 12. 2012 znašale 106 mio EUR (100 mio EUR v letu 2011) in v predhodnem letu niso beležile slabitev. Naložbe pozavarovalnic v tovrstne papirje so konec leta 2012 znašale 5,7 mio EUR (7,6 mio EUR v letu 2011).

Izpostavljenost do Cipra je minimalna, in sicer zgolj z naložbo v državne vrednostne papirje, s katerimi se trguje na trgu Velike Britanije, le enega subjekta na trgu v višini 2,1 mio EUR.

Izpostavljenost zavarovalnic do Slovenije (naložbe v slovenske državne vrednostne papirje in papirje, za katere jamči država) je konec leta 2012 znašala 892,8 mio EUR in se je v primerjavi s predhodnim letom zmanjšala za 0,2 odstotka, izpostavljenost pozavarovalnic do Slovenije pa je znašala 69,9 mio EUR in se je zmanjšala za 11,3 odstotka.

Naložbe v sestavljene vrednostne papirje zavarovalnic so po stanju na dan 31. 12. 2012 znašale 162,4 mio EUR (175,3 mio EUR v letu 2011). Zmanjšanje vrednosti je predvsem rezultat zmanjšanja števila vrednostnih papirjev (zapadlost v preteklem letu in tudi predčasni odpoklici). So pa zavarovalnice kupile tudi štiri nove sestavljene papirje, tako da število sestavljenih vrednostnih papirjev konec leta 2012 znaša 86 (92 v letu 2011). Naložbe v sestavljene vrednostne papirje izkazuje le ena pozavarovalnica, in sicer v višini 1 mio EUR (2,2 mio EUR v letu 2011). Zmanjšanje vrednosti je tudi v primeru pozavarovalnic predvsem rezultat zmanjšanja števila vrednostnih papirjev s sedmih vrednostnih papirjev na dva. Vrednost tovrstnih naložb se je glede na predhodno leto zmanjšala pri zavarovalnicah za 7,3 odstotka (za 9,4 odstotka v letu 2011), pri pozavarovalnicah pa za 54,5 odstotka. Posamični sestavljeni vrednostni papirji predstavljajo naložbe kritnega premoženja brez kritnih skladov, naložbe kritnega sklada in tudi naložbe iz lastnih virov. Delež naložb iz lastnih virov zavarovalnic v sestavljene papirje je v letu 2012 glede na skupno vrednost sestavljenih vrednostnih papirjev zavarovalnic znašal 6 odstotkov (8,8 odstotka v letu 2011) oziroma 9,7 mio EUR (15,4 mio EUR v letu 2011).

Pri vseh sestavljenih vrednostnih papirjih gre za dolgoročne naložbe z zapadlostjo od 5 do 40 let, največ pa je od 10- do 20-letnih vrednostnih papirjev. Zavarovalnice se večinoma odločajo za nakup teh papirjev zato, da jih zadržijo do zapadlosti. Posamezni nakupi se gibljejo v vrednosti od 113 tisoč EUR do 16,4 mio EUR. Večje zavarovalnice se odločajo za večje posamične nakupe, ki v nekaterih primerih vključujejo celotno emisijo vrednostnega papirja. Nekateri produkti življenjskih zavarovanj z naložbenim tveganjem so vezani na sestavljene vrednostne papirje. Izdajatelji teh vrednostnih papirjev praviloma presegajo predpisano minimalno bonitetno oceno. Med naložbami lastnih virov zavarovalnic so tudi posamezni sestavljeni vrednostni papirji brez bonitetne ocene, oziroma ki beležijo nizke ocene, kot so Ca oziroma C, kar pomeni, da so to precej tvegane naložbe.

Tabela 21:
Primerjava oblikovanih drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij[7] in vrednosti naložb kritnega premoženja brez kritnih skladov za zavarovalnice in pozavarovalnice na dan 31. 12. v obdobju med letoma 2004 in 2012 (v mio EUR)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Naložbe kritnega premoženja, brez kritnih skladov	1.162,5	1.289,4	1.387,5	1.541,7	1.718,3	1.900,7	1.990,1	1.999,6	2.121,9
Oblikovani viri ZTR	1.064,5	1.177,5	1.270,7	1.254,5	1.597,1	1.482,8	1.496,9	1.535,0	1.539,1
Razlika	**98,0**	**111,9**	**116,8**	**287,2**	**121,2**	**417,9**	**493,2**	**464,6**	**582,8**

Vir: Obrazca St – 43 in 55, obrazci RN, poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov ter revidirane bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2004–31. 12. 2011 in nerevidirane bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2012.

Znesek presežka pokritosti zavarovalno-tehničnih rezervacij z naložbami kritnega premoženja zavarovalnic in pozavarovalnic se je od leta 2008 naprej močno povečal, in sicer s 121,2 mio EUR v letu 2008 na kar 582,8 mio EUR konec leta 2012. Podatki o pokritosti iz leta 2009 so napovedovali, da se finančno stanje v zavarovalnicah in pozavarovalnicah izboljšuje. V letu 2011 se pri pokritosti vidijo učinki slabitev naložb, leto 2012 pa je presežek naložb kritnega premoženja, brez kritnih skladov nad zavarovalno-tehničnimi rezervacijami, dosegel 582,8 mio EUR, kar je rezultat pozitivnih donosnosti naložbenih portfeljev, saj se prirast

[7] Glej opombo št. 4.

virov ni bistveno povečal. Presežek naložb nad zavarovalno-tehničnimi rezervacijami je konec leta 2012 znašal 37,9 odstotka oblikovanih zavarovalno-tehničnih rezervacij (7,6 odstotne točke več kot leta 2011).

3.9. Kapitalska ustreznost

Načelo obvladovanja tveganj je pomembno načelo Zakona o zavarovalništvu. Zavarovalnice ob ustreznih zavarovalno-tehničnih rezervacijah, primernem nalaganju kritnega premoženja oziroma premoženja kritnih skladov, pozavarovanju, sozavarovanju in upravljanju likvidnosti obvladujejo tveganja predvsem z zadostnim kapitalom oziroma kapitalsko ustreznostjo. Kapitalska ustreznost se skladno z merili Zakona o zavarovalništvu kaže v obveznosti zavarovalnice, da vedno razpolaga z ustreznim kapitalom, odvisnim od obsega in vrste zavarovalnih poslov, ki jih zavarovalnica opravlja, ter tveganj, ki jim je pri opravljanju teh poslov izpostavljena. Nedoseganje minimalnega kapitala pomeni hujšo kršitev pravil o obvladovanju tveganj.

Kompozitne zavarovalnice morajo ločeno izračunavati kapitalsko ustreznost za skupino premoženjskih in ločeno za skupino življenjskih zavarovanj.

Tabela 22:
Kapitalska ustreznost zavarovalnic na dan 31. 12. 2011 in 31. 12. 2012 (v mio EUR)

	2011		2012	
KAPITAL	**Premoženjska zavarovanja**	**Življenjska zavarovanja**	**Premoženjska zavarovanja**	**Življenjska zavarovanja**
Temeljni kapital	486,0	335,3	548,4	374,1
Zajamčeni kapital	80,0	63,7	73,2	61,7
Izpolnjevanje zahteve iz 3. odstavka 106. člena ZZavar	406,0	271,6	475,2	312,4
Dodatni kapital	25,3	11,8	23,1	8,0
Razpoložljivi kapital zavarovalnic	360,9	340,5	472,8	379,2
Zahtevani minimalni kapital	194,6	148,8	192,0	154,9
Kapitalska ustreznost	**166,3**	**191,7**	**280,8**	**224,3**

Vir: Obrazci KUS.

Po stanju na dan 31. 12. 2012 so vse zavarovalnice v zavarovalni skupini premoženjskih zavarovanj in tudi v zavarovalni skupini življenjskih zavarovanj izkazale presežek nad zahtevanim minimalnim kapitalom.

Temeljni kapital se je v skupini premoženjskih zavarovanj na dan 31. 12. 2012 v primerjavi z 31. 12. 2011 povečal za 12,8 odstotka in dosegel 548,4 mio EUR. Na navedeno povečanje so vplivali povečanje prenesenega dobička iz preteklih let (za 47,2 mio EUR), povečanje pozitivno izkazanega presežka iz prevrednotenja (v letu 2011 je bil ta negativen) in povečanje rezerv iz dobička (za 21,6 mio EUR).

Zavarovalnice so v skupini življenjskih zavarovanj po stanju na dan 31. 12. 2012 izkazale temeljni kapital v višini 374,1 mio EUR, kar je za 38,3 mio EUR oziroma za 11,6 odstotka več kot na dan 31. 12. 2011. Na navedeno povišanje so vplivali povečanje prenesenega čistega dobička iz prejšnjih let (konec leta 2012 je preneseni dobiček znašal 29,7 mio EUR, medtem ko je bila konec leta 2011 izkazana prenesena izguba v višini 6,8 mio EUR), povečanje presežka iz prevrednotenja sredstev in povečanje osnovnega kapitala (v višini 4,1 mio EUR), ki sta ga izvedli dve zavarovalnici.

Postavka dodatni kapital predstavlja podrejeni dolg zavarovalnic, ki je bil konec leta 2012 izkazan v skupni višini 31,1 mio EUR, kar je za 6 mio EUR oziroma 16,2 odstotka manj kot v predhodnem letu. Vzroka za znižanje navedene postavke sta vračilo podrejenega dolga pri eni od zavarovalnic in način zajemanja že obstoječega podrejenega dolga v izračunu razpoložljivega kapitala zavarovalnice, ki se v zadnjih petih letih pred zapadlostjo z vsakim letom zmanjšuje za 20 odstotkov vrednosti dolga.

Kljub zmanjšanju dodatnega kapitala se je razpoložljivi kapital v navedenem obdobju povečal v obeh zavarovalnih skupinah, in sicer za 111,9 mio EUR v skupini premoženjskih zavarovanj in za 38,8 mio EUR v skupini življenjskih zavarovanj. Povečanje razpoložljivega kapitala je posledica povečanja temeljnega kapitala (za 62,4 mio EUR oziroma za 38,8 mio EUR) in zmanjšanja odbitnih postavk iz naslova udeležb v

finančnih institucijah (za 51,7 mio EUR oziroma 3,8 mio EUR). Zahtevani minimalni kapital po stanju na dan 31. 12. 2012 se je v primerjavi s predhodnim letom v skupini premoženjskih zavarovanj zmanjšal, in sicer za 2,6 mio EUR, v skupini življenjskih zavarovanj pa se je povečal za 6,1 mio EUR. Zavarovalnice so tako po stanju na dan 31. 12. 2012 v obeh zavarovalnih skupinah izkazale višji presežek razpoložljivega kapitala nad zahtevanim minimalnim kapitalom kot v predhodnem letu. Ta je na dan 31. 12. 2012 v skupini premoženjskih zavarovanj znašal 280,8 mio EUR (za 68,9 odstotka več kot konec leta 2011) in v skupini življenjskih zavarovanj 224,3 mio EUR (za 17 odstotkov več kot pred letom).

Tabela 23:
Kapitalska ustreznost pozavarovalnic na dan 31. 12. 2011 in 31. 12. 2012 (v mio EUR)

KAPITAL	2011	2012
Temeljni kapital	187,9	199,8
Zajamčeni kapital	11,8	12,3
Izpolnjevanje zahteve iz 3. odstavka 106. člena ZZavar	176,1	187,5
Dodatni kapital	5,4	5,8
Razpoložljivi kapital pozavarovalnic	74,7	79,3
Zahtevani minimalni kapital	35,3	36,9
Kapitalska ustreznost	**39,4**	**42,4**

Vir: Obrazci KUS.

Prav tako kot na dan 31. 12. 2011 sta tudi na dan 31. 12. 2012 obe pozavarovalnici izkazali presežek nad zahtevanim minimalnim kapitalom.

Temeljni kapital pozavarovalnic se je na dan 31. 12. 2012 v primerjavi z 31. 12. 2011 povečal za 11,9 mio EUR oziroma 6,3 odstotka, na 199,8 mio EUR. Zvišanje je predvsem posledica povečanja prenesenega čistega dobička iz prejšnjih let (za 7,2 mio EUR), zvišanja rezerv iz dobička (za 3,5 mio EUR) in pozitivno izkazanega presežka iz prevrednotenja (v letu 2011 je bil ta negativen).

Povečanje temeljnega kapitala (za 6,3 odstotka) in večji dodatni kapital (za 7,4 odstotka) sta, kljub povečanju odbitnih postavk iz udeležbe v finančnih institucijah (za 7,6 mio EUR oziroma za 6,4 odstotka), vplivala na povečanje razpoložljivega kapitala pozavarovalnic, ki se je v primerjavi s predhodnim letom povečal za 4,6 mio EUR oziroma za 6,2 odstotka. Zahtevani minimalni kapital se je v primerjavi z 31. 12. 2011 povečal za 1,6 mio EUR oziroma za 4,5 odstotka. Ker je bilo povečanje razpoložljivega kapitala večje od povečanja zahtevanega minimalnega kapitala, se je posledično povečal presežek razpoložljivega kapitala nad zahtevanim minimalnim kapitalom, in sicer za 3 mio EUR oziroma za 7,6 odstotka, tako da je presežek kapitala pozavarovalnic na dan 31. 12. 2012 znašal 42,4 mio EUR.

Stanje kapitalske ustreznosti zavarovalnega sektorja po stanju na dan 31. 12. 2012 glede na 1. 1. 2012 oziroma 31. 12. 2011 ponazarja tudi slika 11.

Slika 11:
Presežek razpoložljivega kapitala pri izračunu kapitalske ustreznosti zavarovalnic in pozavarovalnic v letu 2012 (v mio EUR)

Vir: Obrazci KUS.

4. POKOJNINSKE DRUŽBE

4.1. Struktura zavarovalnega trga glede na tržne deleže pokojninskih družb

V skladu z ZPIZ-1, ki je veljal do 31. 12. 2012, je pokojninska družba pravna oseba s sedežem v Republiki Sloveniji, ki ima dovoljenje za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Za pokojninsko družbo, za katero je edina dopustna pravnoorganizacijska oblika delniška družba, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja zavarovalništvo, o zavarovalni delniški družbi, če ni z ZPIZ-1 drugače določeno. Pokojninska družba lahko opravlja samo dejavnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki obsega zbiranje premij tega zavarovanja in vodenje računov zavarovancev, upravljanje premoženja pokojninske družbe, izplačevanje pokojninske rente ter upravljanje zaprtih in odprtih vzajemnih pokojninskih skladov. Dovoljenje za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja izda Agencija na podlagi pozitivnega mnenja ministra, pristojnega za delo. Izvajalci pokojninskih načrtov prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki je v Sloveniji zaživelo leta 2001, so poleg pokojninskih družb lahko še vzajemni pokojninski skladi in zavarovalnice.

Razmerje med pokojninskimi prispevki v blagajno obveznega pokojninskega zavarovanja ter transferji Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje posameznikom in gospodinjstvom, se iz leta v leto slabša, kar povečuje pritisk na pokojninsko blagajno. Prav tako se slabša razmerje med upokojenci in aktivnim prebivalstvom, ki je bilo leta 2012 le 1,54 aktivnega prebivalca na enega upokojenca. Dodatno varčevanje za starost postaja tako za posameznike vedno pomembnejše. Pričakovanja o varčevanju v obliki tega zavarovanja se kljub državnim spodbudam z davčnimi olajšavami niso uresničila. Tovrstna oblika varčevanja za starost, zaradi nizke donosnosti in visokih preteklih donosnostih na kapitalskih trgih, ni najbolj privlačna. Navedeno se odraža tudi v deležu zbranih sredstev prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja v BDP, kjer Slovenija precej zaostaja za drugimi državami članicami evroobmočja.

Konec leta 2012 so imele tri pokojninske družbe dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega zavarovanja. Pri pokojninskih družbah je bilo prelomno leto 2011, saj je minilo prvih deset let njihovega poslovanja, kar pomeni, da so prvi zavarovanci pridobili pravico do pokojninskih rent, po drugi strani pa tudi pravico do dviga sredstev, ki so se zbrala na njihovih računih.

V letu 2012 se je trend dvigovanja sredstev z osebnih računov nadaljeval, hkrati so pokojninske družbe razširile ponudbo različnih oblik doživljenjskih rent, ki jih lahko kupijo zavarovanci, ki uveljavijo pravico do pokojninske rente. Posledica enkratnih dvigov sredstev je manjša vrednost premoženja kritnih skladov, namenjenih varčevanju.

Tabela 24:
Obračunane kosmate zavarovalne premije in število zavarovancev v času varčevanja ter tržni deleži pokojninskih družb v letih 2011 in 2012 (v mio EUR in %)

Pokojninska družba	Obračunana kosmata premija 2011	%	Število zavarovancev 2011	%	Obračunana kosmata premija 2012	%	Število zavarovancev 2012	%
Moja naložba, pokojninska družba d. d.	15,3	20,8	35.505	23,1	13,8	20,8	34.161	24,6
Skupna pokojninska družba d. d.	36,8	49,8	73.597	48,0	31,8	47,9	64.293	46,3
Pokojninska družba A, d. d.	21,7	29,4	44.333	28,9	20,8	31,3	40.499	29,1
SKUPAJ	**73,8**	**100**	**153.435**	**100**	**66,5**	**100**	**138.953**	**100**

Vir: Nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2012 in revidirani za leto 2011 in obrazci St – 19, 50, 23, 21, 56/I in 56/K.

V letu 2012 so pokojninske družbe iz naslova zavarovanja v času varčevanja obračunale kosmato zavarovalno premijo v skupni višini 66,4 mio EUR, kar je 7,3 mio EUR oziroma 9,9 odstotka manj kot v letu 2011. Največji tržni delež ima Skupna pokojninska družba s 47,9-odstotnim tržnim deležem, ki se je glede na preteklo leto nekoliko zmanjšal, sledi ji Pokojninska družba A z 31,3-odstotnim tržnim deležem, tretja pa je Moja naložba z 20,8-odstotnim tržnim deležem.

Pokojninske družbe so imele na dan 31. 12. 2012 zavarovanih 138.953 zavarovancev iz zavarovanja v času varčevanja, kar je za 14.482 zavarovancev manj kot v predhodnem letu. Največ zavarovancev, in sicer 135.116 (97,2 odstotka vseh zavarovancev) ima kolektivno sklenjene zavarovalne pogodbe, le 3.837 zavarovancev ima individualno sklenjene zavarovalne pogodbe. Povprečna mesečna bruto premija v posamezni pokojninski družbi, izračunana iz razmerja med obračunano kosmato premijo in povprečnim številom zavarovancev, je v letu 2012 znašala 33 EUR v Moji naložbi, 38 EUR v Skupni pokojninski družbi in 41 EUR v Pokojninski družbi A. Delež števila zavarovancev posamezne pokojninske družbe ustreza tržnim deležem pokojninskih družb, merjenim na podlagi obračunane kosmate letne premije.

4.2. Poslovanje pokojninskih družb

Podatki o poslovanju pokojninskih družb za leto 2011 temeljijo na revidiranih letnih poročilih, za leto 2012 pa na nerevidiranih letnih poročilih. Pokojninske družbe so izkaze pripravile na podlagi Mednarodnih standardov računovodskega poročanja in podzakonskih predpisov Agencije (Sklep o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic – SKL 2009, Sklep o kontnem okviru za zavarovalnice – SKL 2007, Sklep o podrobnejšem načinu vrednotenja knjigovodskih postavk in sestavljanju računovodskih izkazov).

Tabela 25:
Zbirni izkaz poslovnega izida pokojninskih družb za leti 2011 in 2012 (v mio EUR)

	B. IZKAZ IZIDA IZ ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ	Leto 2011	Leto 2012
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	3,0	3,8
II.	Prihodki naložb	1,9	2,1
IV.	Drugi čisti prihodki od zavarovanja	9,5	9,3
V.	Čisti odhodki za škode	0,3	0,9
VI.	Sprememba ostalih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij	-2,5	-3,0
VIII.	Čisti obratovalni stroški	5,0	4,9
IX.	Odhodki naložb	1,5	1,6
XI.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	0,0	0,1
XII.	Razporejen donos naložb, prenesen v izkaz izida, iz rednega delovanja (-)	0,4	0,4
XIII.	Izid iz življenjskih zavarovanj (I + II + IV - V - VI - VIII - IX - XI - XII)	4,7	4,3
	D. IZRAČUN ČISTEGA IZIDA IZ REDNEGA DELOVANJA		
II.	Izid iz življenjskih zavarovanj (B.XIII)	4,7	4,3
V.	Razporejen donos naložb, prenesen iz izkaza izida, iz življenjskih zavarovanj (B.XII)	0,4	0,4
XI.	Drugi prihodki	0,0	0,4
XII.	Drugi odhodki	0,5	0,0
XIII.	Poslovni izid obračunskega obdobja pred obdavčitvijo (II + V + XI - XII)	4,6	5,1
XIV.	Davek iz dobička	0,0	0,0
XVI.	ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA (II + V + XI - XIII - XIV)	4,6	5,1
	E. IZRAČUN VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA POKOJNINSKIH DRUŽB		
I.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	4,6	5,1
II.	Drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi	-1,3	0,5
III.	Celotni vseobsegajoči donos (I + II)	3,3	5,6

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2011 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2012.

V letu 2011 so prvi zavarovanci pridobili pravico do dodatne in predčasne dodatne starostne pokojnine. Pokojninski družbi, ki izplačujeta dodatne starostne pokojnine, sta prenesli 3,8 mio EUR sredstev na kritni sklad, namenjen izplačilu rent, medtem ko je bilo v letu 2011 prenesenih 3 mio EUR denarnih sredstev. Ena pokojninska družba je izplačevanje dodatnih starostnih pokojnin s pogodbo prenesla na eno od zavarovalnic.

Vse pokojninske družbe so poslovno leto 2012 zaključile s pozitivnim poslovnim izidom, kot sektor so ustvarile dobiček v višini 5,1 mio EUR, kar je za 0,5 mio EUR oziroma za 10,9 odstotka več kot v letu 2011. Celotni vseobsegajoči donos je zaradi 0,5 mio EUR dobička iz ponovne izmere finančnih sredstev, razpoložljivih za

prodajo, znašal 5,6 mio EUR, kar je za 2,3 mio EUR oziroma skoraj za 70 odstotkov več kot v predhodnem letu.

Pokojninske družbe so v obravnavanem obdobju dosegle pozitiven zavarovalno-tehničen rezultat, ki se je s 4,7 mio EUR za leto 2011 zmanjšal na 4,3 mio EUR za leto 2012. Zmanjšanje zavarovalno-tehničnega izida je predvsem posledica povečanja čistih odhodkov za škode od zavarovanja (za 200 odstotkov) in povečanja drugih čistih zavarovalnih odhodkov.

Kljub zmanjšanemu zavarovalno-tehničnemu izidu so pokojninske družbe za leto 2012 dosegle višji poslovni izid (dobiček), kar je posledica povečanja drugih prihodkov in zmanjšanja drugih odhodkov.

Pri pokojninskih družbah se je celotni vseobsegajoči donos za leto 2012 v primerjavi s predhodnim letom povečal, kar je posledica povečanega drugega vseobsegajočega donosa po obdavčitvi (za 138 odstotkov).

Tabela 26:
Zbirni izkaz izida kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje v času varčevanja pokojninskih družb za leti 2011 in 2012 (v mio EUR)

	IZKAZ IZIDA	Leto 2011	Leto 2012
I.	Obračunane kosmate zavarovalne premije	73,8	66,5
II.	Prihodki od naložb	39,8	44,2
III.	Odhodki iz naslova izplačil zavarovalnih vsot oziroma odkupne vrednosti	97,9	163,2
IV.	Prenos sredstev z enega izvajalca oziroma na drugega	1,4	0,4
V.	Sprememba ostalih čistih zavarovalno tehničnih rezervacij (+/-)	19,8	79,4
VI.	Obračunani stroški in provizije	9,4	9,2
VII.	Odhodki naložb	27,5	18,1
VIII.	Izid kritnega sklada (I + II - III + IV - V - VI)	0,0	0,0

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2011 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2012.

Zbirni izkaz izida kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje v času varčevanja prikazuje poslovanje pokojninskih družb s sredstvi zavarovancev. Iz navedenega izkaza izhaja, da so se v letu 2012 glede na predhodno leto na strani prihodkov zmanjšale obračunane kosmate zavarovalne premije za 7,3 mio EUR oziroma za 9,4 odstotka ter povečali prihodki od naložb za 4,4 mio EUR oziroma 11 odstotkov. V istem obdobju se je prenos sredstev z enega izvajalca oziroma na drugega zmanjšal za 1 mio EUR oziroma za 71 odstotkov. Na strani odhodkov so se povečali odhodki iz naslova izplačil zavarovalnih vsot oziroma odkupne vrednosti za 65,3 mio EUR oziroma za 67 odstotkov, kar kaže nadaljevanje trenda dviga privarčevanih sredstev, takoj ko so za to izpolnjeni pogoji, predvsem je ključen pogoj desetletne vključitve v sistem dodatnega pokojninskega zavarovanja, za sredstva, ki jih je financiral delodajalec. Zmanjšali so se obračunani stroški in provizije za 0,2 mio EUR oziroma za 0,2 odstotka in odhodki naložb za 9,4 mio EUR oziroma za 34,2 odstotka. Prav tako se je tudi sprememba ostalih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij povečala za 4,5 mio EUR oziroma za 4,8 odstotka.

V letu 2011 so prvi zavarovanci pridobili pravico do dodatne starostne pokojnine. Prav tako imajo zavarovanci ob izredne prenehanju po izteku desetletnega obdobja pravico do denarnega izplačila v višini odkupne vrednosti privarčevanih sredstev. Veliko zavarovancev, pri katerih se je navedeno obdobje že izteklo, se je odločilo za izredno prenehanje zavarovanja oziroma za izplačilo odkupne vrednosti. Vse tri pokojninske družbe so iz tega naslova v letu 2012 izplačale 154,6 mio EUR sredstev, medtem ko so že v letu 2011 izplačale prek 94 mio EUR. Zaradi teh izplačil je prišlo do velike spremembe pri postavki sprememba ostalih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij, ki za leto 2012 znaša 79,4 mio EUR, kar pomeni, da so se zavarovalno-tehnične rezervacije zmanjšale bolj, kot je bilo obračunane kosmate premije v letu 2012. Do vključno leta 2010 so se zavarovalno-tehnične rezervacije za dodatno pokojninsko zavarovanje med varčevanjem samo povečevale, v letu 2011 pa so se prvič zmanjšale za 19,8 mio EUR, kar je obsegalo 25,7 odstotka obračunane premije v letu 2011. Če primerjamo razliko med prihodki in odhodki od naložb, je ta pozitivna (26,1 mio EUR). Pri prihodkih od naložb imajo največji delež prihodki od obresti (26,7 mio EUR oziroma 60 odstotkov celotnih prihodkov od naložb), sledijo prihodki zaradi popravkov vrednosti naložb (10,4 mio EUR oziroma 23,5 odstotka celotnih prihodkov od naložb) in prevrednotovalni finančni prihodki (5 mio EUR oziroma 11,3 odstotka celotnih prihodkov od naložb). Med odhodki naložb

imajo največji delež prevrednotovalni finančni odhodki (16,5 mio EUR oziroma 91,2 odstotka odhodkov naložb).

V letu 2012 je zakonsko predpisana minimalna zajamčena donosnost (40 odstotkov povprečne letne obrestne mere na državne vrednostne papirje z dospelostjo nad enim letom) znašala 1,56 odstotka. Pri vseh pokojninskih družbah je dejanska donosnost presegla minimalno zajamčeno donosnost in tudi zajamčeno donosnost, določeno v pokojninskem načrtu. Dejanska donosnost sredstev kritnih skladov za leto 2012 je tako pri Moji naložbi znašala 3,25 odstotka, pri Skupni pokojninski družbi 3,5 odstotka in Pokojninski družbi A 3,25 odstotka.

Tabela 27:
Zbirni izkaz izida kritnega sklada za dodatno pokojninsko zavarovanje v času izplačevanja rent (dodatna in predčasna dodatna starostna pokojnina) pokojninskih družb za leti 2011 in 2012 (v mio EUR)

	IZKAZ IZIDA	Leto 2011	Leto 2012
I.	Prenos denarnih sredstev iz pokojninskega načrta dodatnega pokojninskega zavarovanja	3,0	3,8
II.	Prihodki od naložb	0,1	0,2
III.	Odhodki za škode	0,3	0,9
IV.	Sprememba ostalih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	-2,8	-3,0
V.	Stroški, vračunani po policah	0,0	0,0
V.a.	Čisti obratovalni stroški	0,0	0,0
VI.	Odhodki naložb	0,0	0,0
VII.	Izid kritnega sklada (I + II+III + IV - V - VI)	0,0	0,0
VII.a.	Izid kritnega sklada (I + II-III+IV-V.a.-VI)	0,0	0,1

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2011 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2012.

Dve pokojninski družbi izplačujeta dodatne starostne pokojnine in predčasne dodatne starostne pokojnine, ena pokojninska družba pa je izplačevanje dodatnih in predčasnih dodatnih pokojnin s pogodbo prenesla na eno od zavarovalnic. V letu 2012 je bilo prenesenih 3,8 mio EUR sredstev iz varčevalnega dela, ki zajema pokojninsko družbo samo in tudi druge izvajalce, na primer vzajemne pokojninske sklade, ki sami ne morejo izplačevati dodatnih starostnih pokojnin, na kritni sklad, namenjen izplačilu dodatnih starostnih pokojnin. Leta 2012 je bilo prenesenih denarnih sredstev 0,8 mio EUR oziroma 26,7 odstotka več kot v letu 2011. Hkrati so se povečale tudi matematične rezervacije za obveznosti izplačevanja dodatnih starostnih pokojnin, in sicer so se leta 2012 matematične rezervacije povečale za 3 mio EUR oziroma za dobrih 7 odstotkov in na koncu leta 2012 znašajo 5,8 mio EUR.

4.3. Bilanca stanja pokojninskih družb

Podatki o premoženjskem stanju pokojninskih družb po stanju na dan 31. 12. 2011 temeljijo na revidiranih letnih poročilih, po stanju na dan 31. 12. 2012 pa na nerevidiranih letnih poročilih. Pokojninske družbe so izkaze pripravile na podlagi Mednarodnih standardov računovodskega poročanja in podzakonskih predpisov Agencije (Sklep o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic – SKL 2009, Sklep o kontnem okviru za zavarovalnice – SKL 2007, Sklep o podrobnejšem načinu vrednotenja knjigovodskih postavk in sestavljanju računovodskih izkazov).

Skupna bilančna vsota pokojninskih družb na dan 31. 12. 2012 znaša 603,4 mio EUR, kar je za 68 mio EUR oziroma za 10,1 odstotka manj kot na dan 31. 12. 2011.

Največjo postavko na strani sredstev, in sicer kar 99,6 odstotka, zavzemajo naložbe v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe, ki na dan 31. 12. 2012 dosegajo 601 mio EUR in so se glede na predhodno leto zmanjšale za 10,2 odstotka. Večino navedene postavke, in sicer 560,2 mio EUR oziroma 93,2 odstotka, zavzemajo sredstva iz finančnih pogodb, ki so se v primerjavi s predhodnim letom znižala za 11,6 odstotka. V tej postavki imajo največji delež državni vrednostni papirji (218,8 mio EUR), sledijo dolžniški vrednostni papirji (198,6 mio EUR) in depoziti pri bankah (93,6 mio EUR).

Največjo postavko med obveznostmi do virov sredstev pokojninskih družb imajo druge obveznosti, ki na dan 31. 12. 2012 znašajo 560,6 mio EUR, kar je 92,9 odstotka vseh obveznosti do virov sredstev, v primerjavi s predhodnim obdobjem pa so se znižale za 11,7 odstotka. Večino navedenih obveznosti, in sicer 560 mio EUR oziroma 99,9 odstotka, zavzemajo obveznosti iz finančnih pogodb, ki so se glede na 31. 12. 2011 zmanjšale za 74,1 mio EUR oziroma 11,7 odstotka. Skladno z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP 4) se obveznosti iz naslova pogodb prostovoljnih dodatnih pokojninskih zavarovanj izkazujejo med obveznostmi iz finančnih pogodb (finančne pogodbe) in ne med zavarovalno-tehničnimi rezervacijami (zavarovalne pogodbe).

Kapital pokojninskih družb je na dan 31. 12. 2012 obsegal 6 odstotkov vseh obveznosti do virov sredstev in je znašal 36,3 mio EUR. V primerjavi s koncem leta 2011 se je kapital povečal za 9,7 odstotka, pri tem pa je osnovni kapital ostal nespremenjen. Povečanje kapitala je večinoma posledica povečanja zadržanega čistega poslovnega izida (za 1,9 mio EUR oziroma za 85,6 odstotka), večjega čistega dobička poslovnega leta (0,5 mio EUR), medtem ko se je presežek iz prevrednotenja povečal za 0,6 mio EUR.

Tabela 28:
Zbirna bilanca stanja pokojninskih družb na dan 31. 12. 2011 in 31. 12. 2012 (v mio EUR)

		Leto 2011	Leto 2012	Indeks 12/11
	SREDSTVA	**671,4**	**603,4**	**89,9**
A.	Neopredmetena dolgoročna sredstva	0,1	0,1	100
B.	Naložbe v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe	668,9	601,0	89,8
C.	Naložbe v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	0,0	0,0	-
D.	Terjatve	1,2	0,7	58,3
E.	Razna sredstva	1,0	1,5	150
F.	Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	0,2	0,1	50
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	**671,4**	**603,4**	**89,9**
A.	**Kapital**, od tega:	33,1	36,3	109,7
	- vpoklicani kapital	16,8	16,8	100
B.	Podrejene obveznosti	0,0	0,0	-
C.	Zavarovalno-tehnične rezervacije in odloženi prihodki od premij	2,8	5,8	207,1
E.	Rezervacije za druge nevarnosti in stroške	0,5	0,5	100
G.	Druge obveznosti	634,8	560,6	88,3
H.	Pasivne časovne razmejitve	0,2	0,2	100

Vir: Revidirane bilance stanja pokojninskih družb na dan 31. 12. 2011 in nerevidirane bilance stanja pokojninskih družb na dan 31. 12. 2012.

4.4. Kazalniki poslovanja pokojninskih družb

Pomembnejši kazalniki poslovanja so prikazani v tabeli 29.

Tabela 29:
Izbrani kazalniki poslovanja pokojninskih družb za leti 2011 in 2012 (v %)

KAZALNIK	2011	2012
Delež obratovalnih stroškov v obračunani premiji	6,5%	7,0%
Koeficient nalaganja oziroma pokritost matematičnih rezervacij z naložbami[8]	101,0%	101,2%
Delež kapitala v financiranju	4,9%	6,0%
Čista donosnost kapitala	14,6%	14,6%
Delež čiste zavarovalne premije v kosmati obračunani zavarovalni premiji	100%	100%

Vir: Obrazec St – 55, revidirane bilance stanja in revidirani izkazi poslovnega izida, poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov.

[8] Med matematičnimi rezervacijami so upoštevane tudi obveznosti iz varčevalnega dela pogodb prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Navedene obveznosti so v bilanci stanja prikazane pod postavko druge obveznosti (postavka obveznosti iz finančnih pogodb). ZZavar jih uvršča med zavarovalno-tehnične rezervacije.

Pokojninske družbe so za leto 2012 izkazale kazalnik, imenovan delež obratovalnih stroškov v obračunani premiji, v višini 7 odstotkov, kar je za 0,5 odstotne točke več kot v predhodnem letu. V tem obdobju so čisti obratovalni stroški ostali skorajda nespremenjeni v primerjavi s predhodnim letom, medtem ko se je obračunana kosmata zavarovalna premija zmanjšala za 0,8 mio EUR oziroma 26,5 odstotka.

Koeficient nalaganja oziroma pokritosti matematičnih rezervacij z naložbami prikazuje razmerje med naložbami in obveznostmi iz naslova prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja ter mora biti najmanj 100 odstotkov. Koeficient nalaganja oziroma pokritosti na dan 31. 12. 2012 znaša 101,2 odstotka, kar je skoraj enako kot v predhodnem letu.

Delež kapitala v obveznostih do virov sredstev kaže stopnjo udeležbe lastniškega kapitala v celotnem financiranju. Navedeni delež je na dan 31. 12. 2012 znašal 6 odstotkov, kar je v primerjavi s preteklim letom za 1,1 odstotne točke več. Vzrok za povečanje tega deleža je v zmanjšanju drugih obveznosti, in sicer obveznosti iz finančnih pogodb hkrati s povečanjem kapitala.

Donosnost kapitala je v letu 2012 znašala 14,6 odstotka, kar je enako kot v letu 2011.

Delež čiste premije v kosmati zavarovalni premiji se pri pokojninskih družbah v letu 2012, v primerjavi s predhodnima dvema letoma, ni spremenil in znaša 100 odstotkov, kar kaže, da pokojninske družbe nevarnosti, ki so jih prevzele v kritje, ne pozavarujejo.

4.5. Matematične rezervacije in obveznosti iz finančnih pogodb

Matematične rezervacije se v času varčevanja izračunajo kot akumulirana vrednost tehničnih premij. Pokojninske družbe jih oblikujejo skladno s pokojninskim načrtom.

Pokojninske družbe so na dan 31. 12. 2012 iz varčevalnega dela prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja izkazale obveznosti v višini 560 mio EUR (obveznosti iz finančnih pogodb) ter matematične rezervacije iz naslova izplačevanja pokojninskih rent v višini 5,8 mio EUR. Obveznosti varčevalnega dela prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja so v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja v bilanci stanja izkazane kot obveznosti iz finančnih pogodb, po vsebini pa ustrezajo matematičnim rezervacijam. V primerjavi s predhodnim letom so se obveznosti iz varčevalnega dela prostovoljnih dodatnih pokojninskih zavarovanj zmanjšale za 74,1 mio EUR oziroma za 11,7 odstotka, medtem ko so se obveznosti iz naslova izplačevanja pokojninskih rent povečale za 3 mio EUR oziroma 107,1 odstotka.

Pooblaščeni aktuarji so pokojninskim družbam za leto 2012 izdali pozitivno mnenje o višini premij, o primerno oblikovanih zavarovalno-tehničnih rezervacijah glede na obveznosti ter o primernosti evidenc, ki omogočajo ustrezno vrednotenje obveznosti in zavarovalnih premij.

4.6. Naložbe

Vrednost vseh naložb pokojninskih družb je na dan 31. 12. 2012 znašala 602,3 mio EUR (predhodno leto 669,6 mio EUR), pri tem je vrednost naložb kritnih skladov znašala 566 mio EUR (636,7 mio EUR v letu 2011). Lastni viri pokojninskih družb so se glede na lansko leto povečali za 10,3 odstotka, medtem ko so se naložbe kritnih skladov v primerjavi s predhodnim letom zmanjšale za 70,7 mio EUR oziroma za 11,1 odstotka (zmanjšanje naložb kritnih skladov v letu 2011 glede na leto 2010 je znašalo 1,9 odstotka). Na zmanjšanje vrednosti naložb kritnih skladov je predvsem vplivalo izstopanje zavarovancev, ki so izpolnili pogoje za črpanje privarčevanih sredstev.

V strukturi naložb kritnih skladov pokojninskih družb na dan 31. 12. 2012 največji delež zavzemajo naložbe v državne vrednostne papirje in dolžniške vrednostne papirje, za katere jamči država (218,8 mio EUR oziroma 38,7 odstotka), sledijo naložbe v druge dolžniške vrednostne papirje (198,6 mio EUR oziroma 35,1 odstotka) in depoziti v bankah (93,6 mio EUR oziroma 16,5 odstotka). Zmanjšanje naložb kritnih skladov zaradi izstopov zavarovancev je vplivalo na precejšnje zmanjšanje posameznih vrst naložb glede na predhodno leto. Tako so se naložbe v državne vrednostne papirje in dolžniške vrednostne papirje, za katere jamči država, zmanjšale za 19,5 mio EUR oziroma za 9,2 odstotka, depoziti za 50,6 mio EUR oziroma za 35,1 odstotka, dolžniški vrednostni papirji za 9,2 mio EUR oziroma za 4,4 odstotka. Povečanje vrednosti glede

na predhodno leto beležijo ostale naložbe, in sicer za 4,3 mio EUR oziroma za 34,4 odstotka, ter lastniški vrednostni papirji za 4,3 mio EUR oziroma za 12,7 odstotka.

Slika 12:
Sestava naložb kritnih skladov pokojninskih družb na dan 31. 12. 2009, 31. 12. 2010, 31. 12. 2011 in 31. 12. 2012
(v mio EUR)

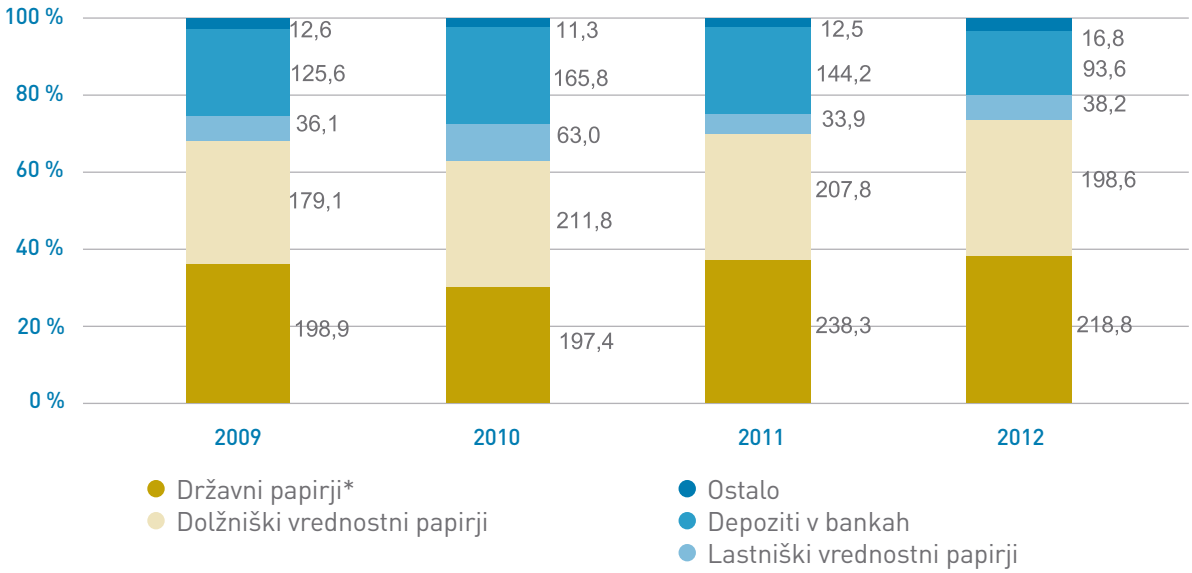

* Državni papirji in vrednostni papirji, za katere jamči država.
Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov.

Naložbe kritnih skladov pokojninskih družb v tujini so v letu 2012 znašale 142,2 mio EUR (predhodno leto 159,5 mio EUR) in so se v primerjavi s predhodnim letom zmanjšale za 10,8 odstotka. V celotnih naložbah kritnih skladov pokojninskih družb dosegajo naložbe v tujini 25,1 odstotka (enak delež kot v preteklem letu).

Pri tem imajo največji delež naložb v tujini tuji državni vrednostni papirji in dolžniški vrednostni papirji, za katere jamči država in ki obsegajo 32,1 odstotka vseh tovrstnih naložb kritnih skladov pokojninskih družb. Naložbe v tuje dolžniške vrednostne papirje zavzemajo 33,9 odstotka (34,9 odstotka v letu 2011) vseh naložb v tovrstne vrednostne papirje. Naložbe v tuje lastniške vrednostne papirje obsegajo 12 odstotkov vseh naložb kritnih skladov pokojninskih družb v lastniške vrednostne papirje (predhodno leto je ta odstotek znašal 13,3). Z izjemo naložb v tuje lastniške vrednostne papirje so se ostale vrste naložb v tujini v letu 2012 v primerjavi s predhodnim letom zmanjšale, kar je posledica večjih izstopov zavarovancev.

Tabela 30:
Sestava naložb kritnih skladov v tujini za pokojninske družbe na dan 31. 12. v obdobju med letoma 2009 in 2012
(v mio EUR in %)

		Državni vrednostni papirji	Dolžniški vrednostni papirji	Lastniški vrednostni papirji	Ostale naložbe	Skupaj naložbe v tujini	Skupaj naložbe	Delež naložb v tujini od celotnih naložb (%)
Kritni sklad	2009	57,7	51,5	9,6	0,0	118,8	552,3	21,5
	2010	63,2	67,7	21,3	0,0	152,2	649,3	23,4
	2011	82,5	72,5	4,5	0,0	159,5	636,7	25,1
	2012	70,3	67,3	4,6	0,0	142,2	566,0	25,1

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov.

Naložbe v sestavljene vrednostne papirje ima le ena pokojninska družba (ti predstavljajo 2,8 odstotka vseh naložb te pokojninske družbe v tuje vrednostne papirje). Skupna vrednost naložb v sestavljene vrednostne papirje je na dan 31. 12. 2012 znašala 1 mio EUR in predstavlja le en vrednostni papir, ki v celoti predstavlja

premoženje kritnega sklada. V predhodnem letu so naložbe te pokojninske družbe v sestavljene vrednostne papirje znašale 3,3 mio EUR (6 vrednostnih papirjev).

Izpostavljenost pokojninskih družb do Portugalske, Irske, Italije, Grčije in Španije (naložbe v njihove državne vrednostne papirje) je po stanju na dan 31. 12. 2012 znašala 669,5 tisoč EUR (v predhodnem letu 4,6 mio EUR). Zmanjšanje vrednosti glede na predhodno leto je posledica predvsem zanjšanja vrednosti grških obveznic. Naložbe pokojninskih družb v druge dolžniške vrednostne papirje v navedenih državah po stanju na dan 31. 12. 2012 znašajo 3,4 mio EUR (4,3 mio EUR in v predhodnem letu). Pokojninske družbe niso izpostavljene do Cipra.

Izpostavljenost pokojninskih družb do Slovenije (naložbe v slovenske državne vrednostne papirje in papirje, za katere jamči država) se je v letu 2012 v primerjavi s preteklim letom povečala za 4,4 odstotka in znaša 198,2 mio EUR. Izpostavljenost pokojninskih družb do slovenskega bančnega sektorja znaša 183,4 mio EUR (upoštevani so tako dolžniški kot tudi lastniški vrednostni papirji bank, depoziti in ostale terjatve do bank) in se je glede na predhodno leto precej zmanjšala (za 22 odstotkov).

4.7. Kapitalska ustreznost pokojninskih družb

Konec leta 2012 so vse tri pokojninske družbe izpolnjevale kapitalske zahteve.

Temeljni kapital pokojninskih družb po stanju na dan 31. 12. 2012 je v primerjavi s predhodnim letom večji za 2,5 mio EUR oziroma za 8,6 odstotka. Povečanje temeljnega kapitala je posledica povečanja prenesenega dobička iz prejšnjih let (za 1,8 mio EUR), rezerv iz dobička (za 0,9 mio EUR) in zmanjšanja negativnega presežka iz prevrednotenja sredstev (za 0,5 mio EUR). Nobena od pokojninskih družb po stanju na dan 31. 12. 2012 ni izkazovala dodatnega kapitala. Ob večjem temeljnem kapitalu in manjšem zahtevanem minimalnem kapitalu (za 2,6 mio EUR oziroma za 10,3 odstotka) so pokojninske družbe po stanju na dan 31. 12. 2012 izkazale presežek razpoložljivega kapitala nad zahtevanim minimalnim kapitalom v višini 8,9 mio EUR, kar je za 5,1 mio EUR oziroma za 134,2 odstotka več kot po stanju na dan 31. 12. 2011, ko je presežek znašal 3,8 mio EUR.

Tabela 31:
Kapitalska ustreznost pokojninskih družb na dan 31. 12. 2011 in 31. 12. 2012 (v mio EUR)

KAPITAL	2011	2012
Temeljni kapital	29,0	31,5
Zajamčeni kapital	11,1	10,5
Izpolnjevanje zahteve iz 3. odstavka 106. člena ZZavar	17,9	21,0
Dodatni kapital	0,0	0,0
Razpoložljivi kapital pokojninske družbe	29,0	31,5
Zahtevani minimalni kapital	25,2	22,6
Kapitalska ustreznost	**3,8**	**8,9**

Vir: Obrazci KUS.

5. DRUGE DRUŽBE, KI SE UKVARJAJO Z ZAVAROVALNIMI POSLI

Agencija za zavarovalni nadzor nadzira tudi Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ ter Škodni sklad in Odškodninski urad, ki sta organizirana v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja.

Tabela 32:
Obračunana kosmata premija drugih družb, ki se ukvarjajo z zavarovalnimi posli, v letih 2011 in 2012 (v mio EUR)

Naziv in vrsta zavarovanja	2011	2012
Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ (zavarovanje požara in elementarnih nesreč)	2,8	2,9
Slovensko zavarovalno združenje – škodni sklad (zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil)	1,7	0,0

Vir: Obrazca St-23 in 50.

Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ je bil ustanovljen leta 1994 na podlagi dovoljenja Ministrstva za finance RS. Je gospodarsko interesno združenje, katerega temeljni cilj je uresničevati zavarovalne, sozavarovalne in pozavarovalne dejavnosti v zvezi z jedrskimi napravami oziroma uporabo jedrske energije v miroljubne namene, in sicer v državi in iz tujine. Pool izvaja svojo dejavnost z obračunavanjem premij za zavarovanja iz države in za pozavarovanja iz tujine ter tudi z izplačevanjem odškodnin/zavarovalnin v zvezi s temi zavarovanji oziroma pozavarovanji ter hranjenjem in uporabo teh sredstev med poslovnim letom, da bi lahko poravnal svoje obveznosti na podlagi škod zavarovancem iz države in pozavarovancem iz tujine. V pravnem prometu Pool nastopa v svojem imenu in za račun svojih članic. Za obveznosti, ki jih prevzema Pool, odgovarjajo njegove članice. V Pool je bilo v letu 2012 včlanjenih pet zavarovalnic in obe pozavarovalnici. Obračunana kosmata premija je znašala 2,9 mio EUR, kar je le za 0,1 mio EUR več kot leto prej. Od tega je 1,2 mio EUR zavarovalne premije, 1,7 mio EUR pa odpade na pozavarovalno premijo. Pri tem je skupna obračunana zavarovalna premija za zavarovanje domačih rizikov znašala 1,2 mio EUR in skupna obračunana pozavarovalna premija, prejeta od tujih poolov, 1,7 mio EUR. Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ je v letu 2012 izkazal za 0,2 mio EUR škod iz pozavarovalnih pogodb.

Škodni sklad je organiziran v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja ter je odgovoren za plačilo iz naslova izplačil odškodnin/zavarovalnin, ki jih povzročijo vozniki neznanih in nezavarovanih vozil, nezavarovanih zrakoplovov ali drugih letalnih naprav in nezavarovanih čolnov in odškodnin/zavarovalnin, ki jih utrpijo potniki nezavarovanega javnega prevoznega sredstva. Odškodninskih zahtevkov ne rešuje, temveč jih po evidentiranju odstopi v reševanje eni od zavarovalnic. Od povzročitelja ali lastnika nezavarovanega motornega vozila prek pooblaščene zavarovalnice zahteva povrnitev izplačane odškodnine.

Financira se na podlagi prispevkov, ki jih prispevajo zavarovalnice, ki sklepajo zavarovanja odgovornosti lastnikov cestnih vozil. Prispevek posamezne zavarovalnice je sorazmeren deležu v prejšnjem letu sklenjenih obveznih zavarovanj. V letu 2012 je bilo iz naslova nezavarovanih vozil vloženih 435 zahtevkov (554 zahtevkov v letu 2011), rešenih jih je bilo 392 zahtevkov (439 zahtevkov v letu 2011). Škodni sklad je v letu 2012 izplačal 1,9 mio EUR škod.

Odškodninski urad je samostojna organizacijska enota Slovenskega zavarovalnega združenja, ki se izvaja prek službe Biroja zelene karte in službe Škodnega urada.

Namenjen je plačilu odškodnin oškodovancem s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, če je bila nesreča povzročena v drugi državi članici EU oziroma v tretjih državah, katerih nacionalni zavarovalni biro je član sistema zelene karte, pa tudi plačilu zahtevkov za povračilo odškodninskih uradov držav članic EU, če gre za obveznost iz naslova zavarovalne pogodbe zavarovanja avtomobilske odgovornosti zavarovalnice, članice združenja. Obveznosti Odškodninskega urada veljajo za vse obveznosti iz prometnih nesreč od 1. 5. 2004. Odškodninski urad sam ne rešuje odškodninskih zahtevkov, temveč jih po evidentiranju odstopi v reševanje eni od zavarovalnic.

Financira se na podlagi prispevkov, ki jih plačujejo zavarovalnice glede na sorazmeren delež v prejšnjem letu sklenjenih obveznih zavarovanj.

V letu 2012 je bilo na novo prijavljenih osem škod in rešenih šest škod iz naslova nezavarovanih vozil.

II. LETNO POROČILO AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR ZA LETO 2012

VSEBINA

I. UVOD 64

II. POROČILO O DELU AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR 65
1 PRAVNI POLOŽAJ, NALOGE IN ORGANI AGENCIJE 65
1.1 Ustanovitev in pravni položaj Agencije 65
1.2 Organi Agencije 65
1.3 Naloge Agencije 66
2 NOTRANJA ORGANIZACIJA IN FINANCIRANJE AGENCIJE 68
2.1 Notranja organizacija in podatki o zaposlenih 68
2.2 Financiranje Agencije 70
3 POROČILO O IZDANIH DOVOLJENJIH ZA OPRAVLJANJE ZAVAROVALNIH POSLOV IN DRUGIH DOVOLJENJIH, KI JIH IZDA AGENCIJA 71
4 IZVAJANJE NADZORA IN IZREČENI UKREPI NADZORA 73
4.1 Preverjanje poročil in obvestil 73
4.2 Pregledi poslovanja 73
4.3 Izrekanje ukrepov nadzora 74
5 POROČILO O SODELOVANJU AGENCIJE Z DRUGIMI DOMAČIMI IN TUJIMI NADZORNIMI ORGANI 75
5.1 Sodelovanje s tujimi in domačimi nazornimi organi 75
5.2 Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine – Eiopa 76
5.3 Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov – IAIS 77
6 DELO NA ZAKONODAJNEM PODROČJU 78
6.1 Podzakonski predpisi 78
6.2 Sodelovanje pri pripravi zakonov 78
7 SODNI POSTOPKI 79
7.1 Sodni postopki na Vrhovnem sodišču Republike Slovenije 79
7.2 Drugi sodni postopki 79
8 POROČILO O DRUGIH DEJAVNOSTIH 79
8.1 Program ocene finančnega sektorja Republike Slovenije 79
8.2 Poročanje drugim nadzornim organom in institucijam 80
8.3 Vodenje registrov in drugih javno dostopnih seznamov 80
8.4 Strokovno izpopolnjevanje zaposlenih 81

III. LETNI OBRAČUN ZA LETO 2012 (revidirani podatki) 83
1. RAČUNOVODSKI IZKAZI 86
2. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM 86
2.1 Vrednostna pojasnila k računovodskim izkazom 86
2.2 Opisna pojasnila k računovodskim izkazom 86
2.2.1 Uporabljene temeljne računovodske predpostavke 86
2.2.2 Financiranje 87
2.3 Pojasnila računovodskih izkazov 87
2.3.1 Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za obdobje od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012 87
2.3.2 Bilanca stanja na dan 31. 12. 2012 93

Priloge:
Priloga 1: Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov 95
Priloga 2: Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka 96
Priloga 3: Bilanca stanja 97
Priloga 4: Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov 98

I. UVOD

Agencija za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija) pripravlja in objavlja Letno poročilo Agencije za leto 2012. Letno poročilo Agencije sestavljata Letno poročilo o delu, ki ga Agencija pripravi na podlagi 250. člena Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 99/10 – uradno prečiščeno besedilo in 90/12; v nadaljevanju: ZZavar), ter Letni obračun, ki ga Agencija pripravi na podlagi 264. člena ZZavar.

Letno poročilo o delu obsega poročilo o izvajanju nadzora in izrečenih ukrepih nadzora, poročilo o izdanih dovoljenjih za opravljanje zavarovalnih poslov in o drugih dovoljenjih, ki jih izdaja Agencija, poročilo o sodelovanju Agencije z drugimi domačimi in tujimi nadzornimi organi, poročilo o delu na zakonodajnem področju in poročilo o notranji organizaciji, sodnih postopkih ter o drugih dejavnostih in aktivnostih Agencije v letu 2012. Letno poročilo se predloži Državnemu zboru Republike Slovenije do 30. junija tekočega leta in se javno objavi kot sestavni del Poročila Agencije za zavarovalni nadzor za leto 2012.

Letni obračun obsega računovodske izkaze Agencije, pojasnila k računovodskim izkazom in poročilo neodvisnega revizorja. Letni obračun je obravnaval in sprejel strokovni svet Agencije, in sicer dne 21. 3. 2013 na svoji 298. redni seji. Agencija v skladu z ZZavar letni obračun pošlje ministru, pristojnemu za finance. K letnemu obračunu na podlagi četrtega odstavka 264. člena ZZavar daje soglasje Vlada Republike Slovenije. Z letnim obračunom se seznani Državni zbor Republike Slovenije.

Podatki v tem poročilu se praviloma časovno nanašajo na poslovno leto 2012, razen v posameznih primerih, ko se nanašajo na obdobje pred tem letom ali po njem, če je to smiselno zaradi popolnejšega poročanja o posameznih dejstvih oziroma zadevah, povezanih z delom Agencije.

Na podlagi 264. člena ZZavar strokovni svet Agencije sprejme letni obračun za prejšnje leto do 31. marca vsakega leta. Letni obračun Agencije mora pregledati pooblaščeni revizor. Agencija mora letni obračun z revizorjevim poročilom dostaviti ministru, pristojnemu za finance, v desetih dneh po sprejetju. Šteje se, da je letni obračun potrjen, če Vlada Republike Slovenije v 15 dneh po njegovem prejemu ne odloči drugače.

II. POROČILO O DELU AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR

1. PRAVNI POLOŽAJ, NALOGE IN ORGANI AGENCIJE

1.1. Ustanovitev in pravni položaj Agencije

Agencija je bila ustanovljena 1. junija 2000. Vlada Republike Slovenije je na ta dan na podlagi ZZavar imenovala strokovni svet in direktorja Agencije. Agencija je smiselno nadaljevala delo Urada za zavarovalni nadzor, ki je bil ustanovljen leta 1995 kot organ v sestavi Ministrstva za finance.

Osnovno poslanstvo Agencije je varovanje interesov zavarovalcev in zavarovancev z zmanjševanjem in odpravljanjem nepravilnosti na področju zavarovalništva ter z ustreznim urejanjem delovanja zavarovalnega trga v okviru pooblastil Agencije.

Temeljne naloge Agencije so opravljanje nadzora nad subjekti zavarovalnega trga, izdajanje raznovrstnih dovoljenj na področju zavarovalništva in priprava podzakonskih predpisov, ki so pravna podlaga za urejanje, kontrolo in nadzor zavarovalnega trga v Republiki Sloveniji.

Agencija je pravna oseba, ki je pri izvrševanju svojih nalog in pristojnosti samostojna in neodvisna ter za svoje delo odgovorna Državnemu zboru Republike Slovenije.

Sedež Agencije je v Ljubljani, na Trgu republike 3.

1.2. Organi Agencije

Organa Agencije sta strokovni svet in direktor.

Strokovni svet Agencije

Strokovni svet Agencije sestavljajo predsednik strokovnega sveta in štirje člani, ki jih na predlog Vlade Republike Slovenije imenuje in razreši Državni zbor Republike Slovenije. Člani strokovnega sveta so imenovani za obdobje šestih let in so lahko po poteku mandata ponovno imenovani. Direktor Agencije je po svoji funkciji tudi predsednik strokovnega sveta.

Strokovni svet odloča o dovoljenjih in soglasjih ter o drugih posamičnih zadevah, o katerih odloča Agencija, če ni v ZZavar ali drugem zakonu določeno drugače, sprejema predpise, kadar zakon to določa, sprejme poslovnik Agencije, sprejema poročilo o stanju na področju zavarovalništva in letno poročilo o delu Agencije ter letni načrt dela strokovnih služb Agencije in poročilo o delu Agencije.

Strokovni svet Agencije je v letu 2012 deloval v naslednji sestavi:

- Sergej Simoniti, predsednik;
- dr. Miran Jus, član;
- Dušan Novak, član;
- dr. Peter Stanovnik, član;
- mag. Andrej Zupančič, član.

V letu 2012 se je strokovni svet Agencije sestal na 23 rednih sejah.

Za postopke odločanja Agencije se uporabljajo določbe Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 80/99, 70/00, 52/02, 73/04, 119/05, 105/06 - ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10), če ni v ZZavar določeno drugače. Organa postopka sta senat in predsednik senata. Člani strokovnega sveta so obenem tudi člani senata. Senat odloča o vseh posamičnih zadevah, razen če zakon za posamezen primer odločitve določa pristojnosti predsednika senata. Senat odloča tudi o ugovorih proti odredbam predsednika senata. Senat Agencije je v letu 2012 obravnaval 811 zadev.

Direktor Agencije

Direktorja Agencije na predlog Vlade Republike Slovenije imenuje in razreši Državni zbor Republike Slovenije, in sicer za dobo šestih let. Direktor Agencije zastopa in predstavlja Agencijo, vodi njeno poslovanje, organizira njeno delo in delo njenih strokovnih služb ter je na podlagi ZZavar tudi predsednik strokovnega sveta Agencije. V letu 2012 je bil direktor Agencije Sergej Simoniti.

1.3. Naloge Agencije

ZZavar določa, da Agencija na njegovi podlagi izdaja predpise in izvaja nadzor nad zavarovalnicami, zavarovalno zastopniškimi in zavarovalno posredniškimi družbami ter zavarovalnimi zastopniki in zavarovalnimi posredniki. Agencija je pristojna tudi za izvajanje nadzora nad pravnimi osebami, povezanimi z zavarovalnico, če je to potrebno zaradi nadzora nad poslovanjem zavarovalnic. Pristojna je tudi za opravljanje nadzora nad zavarovalnico v zavarovalniški skupini ter zavarovalnim in mešanim zavarovalnim holdingom.

Nadalje opravlja nadzor tudi nad poslovanjem Jedrskega poola ter nad poslovanjem Slovenskega zavarovalnega združenja v delu, ki se nanaša na poslovanje škodnega sklada in odškodninskega urada.

V skladu z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/2012; v nadaljevanju: ZPIZ-2) je Agencija pristojna za izdajo dovoljenj pokojninskim družbam, za izvajanje nadzora nad njihovim poslovanjem in poslovanjem zavarovalnic, ki izvajajo dodatno zavarovanje, ter za izdajo podzakonskih predpisov, glede katerih je Agencija pristojna. Prav tako Agencija na podlagi 354. člena ZPIZ-2 opravlja nadzor nad izplačevalci poklicnih pokojnin.

Poleg tega Agencija na podlagi 23. člena Zakona o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb (Uradni list RS, št. 26/05 – uradno prečiščeno besedilo, v nadaljevanju: ZPSPID-UPB1) nadzira še poslovanje Prvega pokojninskega sklada Republike Slovenije.

Na podlagi Zakona o finančnih konglomeratih (Uradni list RS, št. 43/06) opravlja tudi dopolnilni nadzor nad nadzorovano osebo s sedežem v Republiki Sloveniji, ki je na vrhu finančnega konglomerata oziroma ji je nadrejen finančni holding.

Agencija opravlja nadzor z rednim preverjanjem poročil in obvestil, ki jih prejme od zavezancev za poročanje (redno poročanje), in z opravljanjem pregledov poslovanja.

Osnovne naloge Agencije so:
1. izdaja dovoljenj za opravljanje zavarovalnih poslov;
2. izdaja dovoljenj za povečanje osnovnega kapitala s stvarnim vložkom – z delnicami druge zavarovalnice;
3. izdaja dovoljenj za pridobitev kvalificiranega deleža;
4. izdaja dovoljenj za opravljanje funkcije člana uprave;
5. izdaja dovoljenj za prevzem oziroma prenos zavarovalnih pogodb;
6. izdaja dovoljenj za združitev oziroma delitev;
7. izdaja dovoljenj za ustanovitev podružnice v tujini;
8. izdaja dovoljenj za prenos izločenih poslov;
9. izdaja dovoljenj za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja;
10. izdaja dovoljenj za prekoračitev omejitev dovoljenih naložb;
11. izdaja dovoljenj za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja;
12. izdaja drugih dovoljenj:
    a. dovoljenje za spremembo zavarovalne vrste,
    b. dovoljenje za posredovanje pri nakupu ali prodaji investicijskih kuponov,

c. dovoljenje za posredovanje pri sklepanju bančnih storitev,
d. dovoljenje za posredovanje pri storitvah v zvezi z vrednostnimi papirji;
13. soglasje k metodi ter spremembam metode porazdelitve prihodkov in odhodkov med zavarovalnima skupinama premoženjskih in življenjskih zavarovanj;
14. soglasje k statutu in pravilniku o volitvah v skupščino zastopnikov vzajemne zavarovalnice;
15. soglasje k zavarovalno statističnim standardom;
16. soglasje k spremembi izjave o naložbeni politiki;
17. soglasje k predčasnemu odplačilu podrejenega dolga;
18. nadzor zavarovalnic, pokojninskih družb, zavarovalnih zastopnikov, zavarovalnih posrednikov, Jedrskega poola in Slovenskega škodnega sklada ter izrekanje nadzornih ukrepov za odpravo ugotovljenih kršitev in nepravilnosti;
19. priprava podzakonskih predpisov na podlagi zavarovalne in pokojninske zakonodaje;
20. vodenje obveznih registrov subjektov nadzora;
21. vodenje postopkov o prekrških za kršitve ZZavar;
22. sodelovanje z drugimi nadzornimi organi.

Od vključitve Slovenije v Evropsko unijo (EU) 1. maja 2004 lahko zavarovalnice in zavarovalni posredniki Evropskega gospodarskega območja (angl. EEA – European Economic Area) neposredno opravljajo zavarovalne posle v Republiki Sloveniji. Prav tako lahko slovenske zavarovalnice in zavarovalni posredniki te storitve opravljajo na trgih držav članic. S tem dejstvom so se pristojnosti Agencije razširile prek ozemlja Republike Slovenije, saj Agencija v določenem delu nadzira poslovanje slovenskih zavarovalnic pri njihovem delovanju na tujih trgih ter vodi evidenco vseh zavarovalnih ponudnikov na trgu Republike Slovenije.

2. NOTRANJA ORGANIZACIJA IN FINANCIRANJE AGENCIJE

2.1. Notranja organizacija in podatki o zaposlenih

Strokovni svet Agencije je dne 29. 5. 2012 sprejel poslovnik Agencije, ki med drugim ureja podrobnejšo notranjo organizacijo in poslovanje. Na podlagi sprejetega poslovnika je direktor Agencije 13. 7. 2012 sprejel Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, ki določa organizacijske enote Agencije, njihova delovna področja in njihova medsebojna razmerja.

Pred spremembo navedenih predpisov je bilo delo Agencije organizirano v treh sektorjih, in sicer v Sektorju za računovodske in finančne analize, Sektorju za aktuarstvo in informatiko, Sektorju za zunanji nadzor ter v strokovnih službah, ki so predstavljale podporne dejavnosti k temeljnim nalogam in pristojnostim Agencije. S spremembo poslovnika ter Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest Agencije je delo organizirano v petih sektorjih, in sicer Sektorju za računovodske in finančne analize, Sektorju za aktuarstvo, Sektorju za zunanji nadzor, Sektorju za postopke in Sektorju za kvalitativni nadzor, ter v treh oddelkih, in sicer Oddelku za splošne zadeve, Oddelku za mednarodne zadeve in Oddelku za informacijsko tehnologijo. Delo oddelkov predstavlja podporno dejavnost k temeljnim nalogam in pristojnostim Agencije.

Spremenjena organizacijska struktura je usmerjena v učinkovitejšo organizacijo Agencije, pri čemer se organizacija strokovnih služb Agencije prilagaja novim zahtevam nadzora, ki so usmerjene v nadzor na podlagi tveganj (angl. Risk-based Supervision) ter v prihodnje spremenjene pogoje delovanja Agencije v skladu z uvedbo Solventnosti II. Interni organizacijski ustroj Agencije je živ organizem, ki se bo nadalje prilagajal potrebam trga in pogojem oziroma okvirom delovanja, ki jih Agenciji daje zakonodaja. Agencija se bo s svojim organizacijskim ustrojem prilagajala tudi v obliki mrežne organizacije, s čemer je delno začela že v poslovnem letu 2012. Konec leta 2012 je Agencija na področju varstva potrošnikov uvedla mrežno organizacijsko zasnovo, ki operativno vključuje delo njenih različnih sektorjev. S takim načinom dela bo Agencija nadaljevala tudi v prihodnje.

Slika 1:
Notranjeorganizacijska struktura Agencije

Pristojnosti posameznih organizacijskih enot so opisane v nadaljevanju.

Sektor za aktuarstvo opravlja predvsem naloge, povezane s pregledovanjem in analiziranjem aktuarskih poročil, kontrolira izračune zavarovalno-tehničnih rezervacij, spremlja premijske sisteme in zavarovalne pogoje, sodeluje pri potrjevanju in nadziranju internih modelov in parametrov, specifičnih za posamezno podjetje, analizira pozavarovalne programe in pozavarovalno zaščito ter opravlja druga dela in naloge z vidika aktuarskega nadzora. S področja aktuarskega dela pripravlja predloge podzakonskih predpisov in predloge sprememb zakonov in drugih predpisov, ki se nanašajo na delo Agencije, ter sodeluje pri izdaji dovoljenj oziroma soglasij in odločb s področja aktuarskega dela.

Sektor za računovodske in finančne analize opravlja vsa dela in naloge, povezane z analiziranjem in izvajanjem nadzora nad poslovanjem subjektov, ki ga Agencija po zakonu opravlja s spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem poročil in obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so po zakonu dolžne poročati Agenciji oziroma jo obveščati o posameznih dejstvih in okoliščinah. Na podlagi teh podatkov izdeluje poročila za potrebe različnih uporabnikov, preverja ustreznost naložb, kapitalskih zahtev in kapitalske ustreznosti subjektov nadzora, sodeluje pri potrjevanju in nadziranju internih modelov, zbira druge informacije o poslovanju subjektov nadzora in predlaga ukrepe v zvezi s svojimi ugotovitvami. S področja dela pripravlja predloge podzakonskih predpisov in predloge sprememb zakonov in drugih predpisov, ki se nanašajo na delo Agencije, ter sodeluje pri izdaji dovoljenj oziroma soglasij in odločb s področja računovodskega in finančnega dela.

Sektor za zunanji nadzor v sodelovanju z drugimi organizacijskimi enotami opravlja vsa dela in naloge, povezane z opravljanjem pregledov poslovanja subjektov nadzora, ter vodi postopke izrekanja ukrepov nadzora za kršitve, ugotovljene na podlagi opravljenega pregleda poslovanja subjektov nadzora.

Sektor za postopke pripravlja, nudi pomoč pri pripravi in izvaja strokovni pregled predlogov podzakonskih predpisov Agencije ter pomaga pri pripravi predlogov sprememb zakonov in drugih predpisov, ki se nanašajo na delo Agencije, in izvaja njihov strokovni pregled. V sodelovanju z drugimi organizacijskimi enotami vodi postopke izdaje odločb Agencije, pripravlja pravna mnenja in stališča, pripravlja vloge Agencije v sodnih in drugih postopkih, izvršuje pristojnosti Agencije kot prekrškovnega organa ter opravlja vsa druga pravna dela in naloge v zvezi z izvajanjem nalog in pristojnostmi Agencije ter v zvezi s poslovanjem Agencije kot pravne osebe.

Sektor za kvalitativni nadzor opravlja predvsem dela in naloge, povezane z upravljanjem zavarovalnic, upravljanjem zavarovalnih skupin oziroma finančnih konglomeratov, sistemom upravljanja tveganj in razkritji zavarovalnic, opravlja dela in naloge, povezane z nadzorom skupin in finančnih konglomeratov, vključno z organizacijo in vodenjem nadzornih kolegijev, sodelovanjem na nadzornih kolegijih ter opravljanjem vseh del in nalog, povezanih s koordinacijo in sodelovanjem z drugimi pristojnimi organi v tujini oziroma z organi, pristojnimi za nadzor nad članicami skupin oziroma finančnih konglomeratov. Opravlja tudi dela in naloge, povezane z nadzorom nad delom podružnic zavarovalnic ter nad delom zavarovalnic, ki opravljajo svoje storitve neposredno, ter sodeluje s pristojnimi nadzornimi organi.

Oddelek za splošne zadeve zagotavlja strokovno in administrativno podporo direktorju Agencije, opravlja naloge glavne pisarne Agencije, opravlja naloge z delovnopravnega področja, vključno z varnostjo in zdravjem pri delu ter požarno varnostjo, opravlja naloge s področja javnega naročanja, opravlja naloge s področja računovodskega in finančnega poslovanja Agencije, pripravlja splošne (interne) akte Agencije, opravlja naloge vložišča ter izvaja druga dela in naloge v zvezi z organizacijskimi, tehničnimi in drugimi splošnimi zadevami, potrebnimi za delovanje Agencije.

Oddelek za mednarodne zadeve opravlja naloge, ki se nanašajo na sodelovanje z nadzornimi institucijami v Evropski uniji v okviru rednega članstva v Eiopi (angl. European Insurance and Occupational Pensions Authority) in ESRB (angl. European Systemic Risk Board), ter koordinira udeležbe zaposlenih Agencije v posameznih delovnih skupinah, ki delujejo v okviru navedenih institucij, izvaja podporo sodelovanju Agencije z nadzornimi institucijami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS (angl. International Association of Insurance Supervisors), z organi in institucijami EU, z drugimi mednarodnimi institucijami, denimo s Svetovno banko in Mednarodnim denarnim skladom, OECD in drugimi ter opravlja vsa druga dela in naloge, povezane z mednarodnim sodelovanjem Agencije.

Oddelek za informacijsko tehnologijo opravlja naloge, ki se nanašajo na vzpostavitev, nadgradnjo in vzdrževanje celotnega informacijskega sistema ter informacijsko-varnostnega sistema Agencije, skrbi za računalniško podporo predstavitve Agencije na spletu, organizira zajem, računalniško vodenje in obdelavo ter analizo vseh podatkov Agencije, opravlja druga dela in naloge, povezane z uporabo informacijske tehnologije, ter izvaja preglede poslovanja subjektov nadzora na področju informacijske tehnologije.

Na dan 31. 12. 2012 je bilo v Agenciji zaposlenih 33 delavcev, od tega 15 z magistrskim nazivom (11 s področja ekonomije, dva s področja prava, eden s področja matematike in eden s področja ekonomske informatike), 13 z univerzitetno izobrazbo, štirje z visokošolsko izobrazbo ter eden s srednješolsko izobrazbo. Štirje zaposleni imajo dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja, pet za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja, eden za opravljanje nalog notranjega revizorja in eden za opravljanje nalog preizkušenega revizorja informacijskih sistemov.

Tabela 1:
Podatki o delavcih Agencije po stopnji strokovne izobrazbe na dan 1. 1. 2012 in 31. 12. 2012

Stopnja strokovne izobrazbe	Št. zaposlenih	
	1. 1. 2012	31. 12. 2012
V. – srednja	1	1
VII. – visoka	3	4
VII. – univerzitetna	15	13
VIII. – magisterij	12	15
Skupaj	31	33

Vir: Podatki Agencije za zavarovalni nadzor.

Tabela 2:
Podatki o delavcih Agencije po nazivu strokovne izobrazbe na dan 1. 1. 2012 in 31. 12. 2012

Naziv strokovne izobrazbe	Št. zaposlenih	
	1. 1. 2012	31. 12. 2012
Ekonomski tehnik	1	1
Diplomirani upravni organizator	2	3
Diplomirani ekonomist	1	1
Univerzitetni diplomirani ekonomist	8	6
Univerzitetni diplomirani inženir matematike	1	1
Profesor matematike	1	1
Univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike	1	1
Univerzitetni diplomirani pravnik	3	3
Univerzitetni diplomirani sociolog	1	1
Magister znanosti	12	15
Skupaj	31	33

Vir: Podatki Agencije za zavarovalni nadzor.

Zaposleni na Agenciji ne smejo biti člani organov zavarovalnic oziroma drugih pravnih oseb, nad katerimi Agencija opravlja nadzor, in ne smejo opravljati nalog za te pravne osebe. Prav tako morajo kot zaupne varovati podatke o osebah, nad katerimi Agencija opravlja nadzor, ter druge podatke o dejstvih in okoliščinah, ki so jih izvedeli v okviru opravljanja dela, razen podatkov, ki so po določbah ZZavar javno dostopni, in sicer tudi po prenehanju delovnega razmerja.

2.2. Financiranje Agencije

Osnova za financiranje Agencije so takse in nadomestila, ki jih določa Tarifa o taksah in nadomestilih (Uradni list RS, št. 89/02, 74/05 in 103/08; v nadaljevanju: Tarifa - 1). Tarifo sprejme strokovni svet Agencije, veljati pa začne, ko Agencija pridobi soglasje Vlade Republike Slovenije in objavi tarifo v Uradnem listu Republike Slovenije. V skladu z navedeno tarifo znaša letno nadomestilo za zavarovalnice in pokojninske družbe 0,12 % od vplačane premije v preteklem letu, za zavarovalnice v zavarovalniški skupini 0,13 % vplačane premije v preteklem letu ter za Slovensko zavarovalno združenje 0,12 % od prispevkov zavarovalnic v preteklem letu v škodni sklad. Od sprejetja Tarife o spremembah in dopolnitvah Tarife o taksah in nadomestilih (Uradni list RS, št. 103/08) letnega nadomestila ne plačujejo več zavarovalnozastopniške in posredniške družbe, so pa še vedno zavezane k plačilu taks za izdajo dovoljenj in k plačevanju pavšalnih nadomestil, če jim Agencija izda odredbo o odpravi kršitev. Na podlagi Tarife - 1 je Agencija v letu 2012 zbrala 2.486.331 EUR sredstev od letnih nadomestil ter 288.980 EUR od taks in pavšalnih nadomestil. Navedeni prihodki obsegajo 96,9 % celotnih prihodkov Agencije, preostalo so finančni prihodki in prevrednotovalni prihodki. V finančnem načrtu za leto 2012 je Agencija predvidela spremembo Tarife - 1 z znižanjem stopnje letnega nadomestila stroškov za opravljanje nadzora, vendar se zaradi gospodarske krize, ki je prizadela tudi udeležence slovenskega zavarovalniškega trga, za to spremembo ni odločila.

Nadzor nad zakonitostjo, namembnostjo, gospodarno in učinkovito rabo sredstev Agencije opravlja računsko sodišče.

3. POROČILO O IZDANIH DOVOLJENJIH ZA OPRAVLJANJE ZAVAROVALNIH POSLOV IN DRUGIH DOVOLJENJIH, KI JIH IZDA AGENCIJA

V letu 2012 je Agencija na podlagi določb ZZavar in ZPIZ-1 odločala o raznovrstnih vprašanjih s področja delovanja subjektov nadzora. Pregled izdanih dovoljenj, soglasij in drugih odločb, ki jih je v letih 2011 in 2012 izdala Agencija, je prikazan v tabeli 3.

Na podlagi petega odstavka 65. člena ZZavar je Agencija izdala eno dovoljenje za prenos izločenih poslov opravljanja storitev upravljanja sredstev kritnih skladov.

Oseba, ki namerava neposredno ali posredno pridobiti delnice zavarovalnice, na podlagi katerih bi dosegla ali presegla kvalificirani delež, mora pred pridobitvijo takega deleža pridobiti dovoljenje Agencije. Agencija je v letu 2012 izdala eno dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža v zavarovalni delniški družbi za delež glasovalnih pravic ali delež v kapitalu zavarovalnice, ki je enak ali večji od 50 odstotkov.

Na podlagi drugega odstavka 122. člena ZZavar je Agencija izdala dve dovoljenji za prekoračitev omejitve naložb v posameznem segmentu dovoljenih naložb.

Na podlagi 25. člena ZZavar je Agencija izdala tri dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici.

Agencija je v letu 2012 izdala štiri dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja.

Na podlagi 1. alineje sedmega odstavka 14. člena ZZavar je Agencija izdala eno dovoljenje za posredovanje pri sklepanju bančnih storitev in drugih kreditnih poslov po zakonu, ki ureja bančništvo, in sicer za posredovanje pri odpiranju transakcijskih računov.

Agencija je v letu 2012 skupno izdala 762 dovoljenj na področju opravljanja poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja (v letu 2011 je bilo izdanih 699 tovrstnih dovoljenj in v letu 2010 750 tovrstnih dovoljenj). Od tega je bilo 147 dovoljenj izdanih zavarovalnim zastopniškim in posredniškim družbam ter samostojnim podjetnikom za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja in posredovanja, 597 dovoljenj oziroma ugotovitvenih odločb pa je bilo izdanih fizičnim osebam za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja. Poleg tega je bilo izdanih še 18 dovoljenj za družbe in osebe, ki opravljajo posle sklepanja zavarovanj, ki so v neposredni zvezi z glavno dejavnostjo, ki jo opravljajo.

Agencija je v letu 2012 zavrgla 12 zahtev za izdajo dovoljenj, ker niso bile podane procesne predpostavke za odločanje o zahtevah. V letu 2012 je Agencija zavrnila eno zahtevo za izdajo dovoljenja zaradi neizpolnjevanja zakonskih pogojev.

Na podlagi 289. a člena ZPIZ-1 je Agencija izdala eno soglasje k spremembi izjave o naložbeni politiki.

Agencija je na podlagi 2. točke četrtega odstavka 10. člena Sklepa o podrobnejšem načinu izračuna kapitala in izpolnjevanju kapitalskih zahtev ter kapitalske ustreznosti zavarovalnic izdala soglasje k predčasnemu odplačilu podrejenega dolga.

Agencija je v letu 2012 izdala eno ugotovitveno odločbo o prenehanju veljavnosti dovoljenja za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja.

Poleg navedenih upravnih postopkov je Agencija v letu 2012 obravnavala eno obvestilo zavarovalnice o nameravanem začetku neposrednega opravljanja zavarovalnih poslov na območju druge oziroma drugih držav članic Evropske unije. Agencija je v letu 2012 na podlagi zahtev, prejetih od nadzornih institucij drugih držav članic EU, notificirala opravljanje storitev 44 zavarovalnicam in podružnicam teh zavarovalnic v drugih državah članicah Evropske unije, ki so za opravljanje zavarovalnih poslov registrirane v svojih državah in lahko na podlagi notifikacije neposredno opravljajo posle na območju Republike Slovenije. Agencija je

v skladu s predpisi po zaključenem postopku ustrezno posodobila register oseb, ki opravljajo zavarovalno dejavnost na ozemlju Republike Slovenije.

Vse navedeno je s primerjavo z letom 2011 predstavljeno v tabeli 3.

Tabela 3:
Izdana dovoljenja, soglasja in druge odločbe v letih 2011 in 2012

Vrsta dovoljenja	2011	2012
Dovoljenje za opravljanje posredovanja pri prodaji zavarovalnih polic	1	
Dovoljenje za prenos izločenih poslov	2	1
Dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža v zavarovalnici/pokojninski družbi	1	1
Dovoljenje za prekoračitev omejitve naložb	1	2
Dovoljenje za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici	10	3
Dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja	10	4
Dovoljenje za spremembo zavarovalne vrste	1	
Dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov	1	
Dovoljenje za posredovanje pri nakupu ali prodaji investicijskih kuponov	1	
Dovoljenje za posredovanje pri sklepanju bančnih storitev	1	1
Dovoljenje za posredovanje pri storitvah v zvezi z vrednostnimi papirji	1	
Dovoljenje za opravljanje poslov in dejavnosti zav. zastopanja/posredovanja	699	762
Zavrnitev oziroma zavrženje izdaje dovoljenja za opravljanje poslov in dejavnosti zav. zastopanja/posredovanja	10	13
Soglasje k metodi delitve prihodkov in odhodkov na zavarovalne skupine	7	
Soglasje k spremembi izjave o naložbeni politiki		1
Soglasje k predčasnemu odplačilu podrejenega dolga		1
Ugotovitvena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov		1
Odločba o metodi izračuna dopolnilnih kapitalskih zahtev finančnega konglomerata	1	
Obravnava obvestila o pričetku neposrednega opravljanja zavarovalnih poslov na območju določenih držav članic EU	1	1
Skupaj	**748**	**791**

Vir: Podatki Agencije za zavarovalni nadzor.

4. IZVAJANJE NADZORA IN IZREČENI UKREPI NADZORA

Agencija opravlja nadzor s spremljanjem in preverjanjem poročil in obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so ji dolžne poročati na podlagi ZZavar in drugih zakonov, ter z opravljanjem pregledov poslovanja subjektov nadzora. Kadar Agencija pri opravljanju nadzora ugotovi kršitve ZZavar oziroma drugih predpisov, ki urejajo poslovanje subjektov nadzora, subjektu nadzora z odredbo naloži, da odpravi kršitve oziroma nepravilnosti ali da odpravi ali opusti določena dejanja.

4.1. Preverjanje poročil in obvestil

Agencija na podlagi zakona prejema redna in izredna poročila. Redna poročila se nanašajo na periodna poročanja o poslovanju subjektov nadzora. Večina rednega poročanja se izvaja prek sistema In-Reg Firms, ki omogoča elektronski sprejem predpisanih obrazcev, njihovo pregledovanje ter izdelavo različnih agregatnih in drugih poročil. Poročila se dodatno pošiljajo Agenciji tudi po klasični pošti.

Agencija zbira z uporabo pomočjo programa In-Reg Firms zavarovalno-statistične podatke, računovodske izkaze zavarovalnic, obrazce za izračun minimalnega kapitala zavarovalnic, obrazce za izračun presežka iz prevrednotenja v zvezi s sredstvi, ki niso financirana iz zavarovalno-tehničnih rezervacij, obrazce za podrobnejši način izračuna kapitala in izpolnjevanje kapitalskih zahtev ter kapitalske ustreznosti, obrazec za poročanje o imetnikih delnic in kvalificiranih deležev, obrazec za poročanje o naložbah, na podlagi katerih je zavarovalnica pridobila kvalificiran delež, ter obrazec o naložbah kritnega premoženja in premoženja kritnega sklada in o naložbah, ki niso financirane iz zavarovalno-tehničnih rezervacij. Agencija je na koncu leta 2012 začela pripravljati implementacijo elektronskega digitalnega v sistem elektronskega poročanja, s katerim bo poročanje potekalo samo elektronsko in ne več tudi papirno.

Agencija je v letu 2012 prek programa In-Reg Firms prejela:

- 444 rednih kvartalnih poročil,
- 48 rednih letnih poročil.

Izredna poročila se nanašajo na poročila, ki jih zahteva Agencija (kot izvajanje ukrepov nadzora ali kot dodatno poročanje posameznega subjekta nadzora), ter na občasna poročila, ki so jih subjekti nadzora dolžni poročati Agenciji (npr. poročila o sklicu in sklepih skupščine, o spremembah v organih upravljanja).

Pri poročanju Agencija spremlja pravočasnost in pravilnost poročanja zavarovalnic ter s podrobnejšo analizo in navzkrižnim nadzorom ugotavlja morebitne vsebinske nepravilnosti. Če ugotovi kršitve in nepravilnosti pri poročanju, pozove subjekt nadzora, naj jih odpravi, lahko pa take ugotovitve pripeljejo tudi do podrobnejšega nadzora s pregledom poslovanja.

Na podlagi preverb izrednih in rednih poročil je Agencija v letu 2012 izdala sedem obvestil pred izrekom ukrepa nadzora.

4.2. Pregledi poslovanja

Pregledi poslovanja so lahko celoviti ali usmerjeni na posamezna področja. Posamezna področja pregleda se določijo na podlagi informacij, pridobljenih s spremljanjem poročil in obvestil, na pobudo drugih sektorjev v zvezi z izvajanjem drugih nalog Agencije (izdajanje dovoljenj in podobno), ali če je ocenjeno, da je to potrebno glede na informacije, ki izhajajo iz javno razpoložljivih virov. Pregledi poslovanja omogočajo tudi preglede skladnosti dokumentacije s poročili in obvestili, ki jih subjekti nadzora pošiljajo Agenciji v okviru poročanja, ter zagotovitev podatkov in informacij, s katerimi Agencija ne razpolaga na podlagi rednega poročanja.

Na podlagi ugotovitev strokovnih služb Agencija pri ugotovljenih kršitvah in nepravilnostih v poslovanju subjektov nadzora izda odredbo o odpravi kršitev. Pri ugotovljenih hujših kršitvah pravil o obvladovanju tveganj z odredbo odredi dodatne ukrepe. Strokovne službe spremljajo tudi odpravljanje kršitev, ki obsega

preverjanje poročil o odpravi kršitev in morebitni ponovni pregled poslovanja v obsegu, potrebnem za ugotovitev, ali so kršitve odpravljene.

Strokovne službe Agencije so v letu 2012 zaključile dva postopka pri subjektih nadzora, ki sta bila začeta v letu 2011. Obenem so strokovne službe Agencije opravile pet pregledov poslovanja pri zavarovalnih zastopnikih in posrednikih ter pet pregledov poslovanja pri zavarovalnicah in pokojninskih družbah.

Agencija je od opravljenih pregledov poslovanja pri subjektih nadzora, pri zavarovalnih posrednikih oziroma zastopnikih, v letu 2012 zaključila štiri postopke. V dveh primerih ob pregledu poslovanja ni ugotovila nobenih nepravilnostih, v dveh primerih je ugotovila določene kršitve zakona, ki so bile odpravljene v samem postopku izvajanja pregleda poslovanja ali na podlagi izdane odločbe, v enem primeru pa je ugotovila hujše kršitve poslovanja in začela postopek za odvzem dovoljenja za opravljanje dejavnosti zavarovalnega posredništva oziroma zastopništva.

Pri pregledih poslovanja zavarovalnic oziroma pokojninskih družb je Agencija v celoti zaključila en postopek brez ugotovljenih pomanjkljivosti pri poslovanju. Pri dveh pregledih poslovanja so strokovne službe Agencije ugotovile pomanjkljivosti ter začele postopke izdaje odredbe o odpravi kršitev, dva postopka pregleda pa še potekata.

Poleg navedenega so strokovne službe Agencije v letu 2012 sodelovale pri skupnem pregledu poslovanja v tujini (opravljen pregled poslovanja članice skupine, katere nadrejena družba je nadzorovana oseba Agencije). Agencija v teh pregledih sodeluje kot svetovalec lokalnemu nadzorniku in ne zaključuje postopkov, temveč se s postopkom le seznani.

4.3. Izrekanje ukrepov nadzora

Agencija izreka ukrepe nadzora na podlagi ugotovitev pregledov poslovanja, na podlagi izsledkov iz rednih in izrednih poročil ter na podlagi javno dostopnih informacij. Na podlagi 307. člena ZZavar Agencija izreka ukrepe nadzora po uradni dolžnosti.

Agencija je na podlagi drugega odstavka 307. člena ZZavar v letu 2012 izdala 20 obvestil pred izdajo odredbe o odpravi kršitev.

Agencija je različnim subjektom nadzora v letu 2012 izdala 11 odredb o odpravi kršitev. Kršitve so se nanašale na opravljanje zavarovalnih poslov brez dovoljenja Agencije, na kršitve določb statuta o vpisanih zavarovalnih vrstah, v katerih sme zavarovalnica opravljati zavarovalne posle, na kršitve določb v zvezi z neenako določeno premijo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, na kršitve določb o najvišjem dovoljenem popustu pri premiji dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, na kršitve določb o izplačilu odkupne vrednosti police prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na kršitve v zvezi s primanjkljajem kapitala, na kršitve določb, ki se nanašajo na prepoved izplačila dividend zaradi primanjkljaja kapitala in poslabšanja finančnega položaja ter kapitalske ustreznosti, na kršitve v zvezi s primanjkljajem naložb kritnega sklada, na kršitve določb elektronskega poročanja o naložbah, na kršitve glede roka za prenos sredstev z enega pokojninskega načrta na drugega ter na kršitve določb o zavarovalnem zastopanju in določb o obveščanju zavarovalcev ob sklenitvi zavarovalne pogodbe. Zoper odredbo ima subjekt nadzora na podlagi 311. člena ZZavar pravico vložiti ugovor. O ugovoru v skladu s 315. členom odloča Agencija z odločbo. Agencija je tako v letu 2012 odločala o petih ugovorih proti odredbi in v treh primerih ugovoru ugodila.

Agencija je v letu 2012 izdala osem ugotovitvenih odločb o odpravi kršitev, od tega se jih je pet nanašalo na kršitve iz preteklih let.

Agencija je izdala pet odločb o odvzemu dovoljenja za opravljanje poslov/dejavnosti zavarovalnega zastopanja ter eno odločbo o začetku postopka o odvzemu dovoljenja za opravljanje poslov/dejavnosti zavarovalnega zastopanja. Od tega so bila odvzeta eno dovoljenje za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja ter štiri dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja. Dovoljenja so bila odvzeta zaradi ponavljajočih se kršitev, ki so se nanašale na opravljanje zavarovalnih poslov zavarovalnega zastopanje s strani fizičnih oseb pri zastopniški družbi, brez dovoljenja Agencije in zaradi hujših kršitev dobrih poslovnih običajev pri opravljanju poslov zavarovalnega zastopanja.

Na področju prekrškovnega organa je Agencija v zaključku leta 2012 začela pripravljati interna navodila, ki bodo na podlagi Zakona o prekrških in ZZavar podrobneje določala delo njenih strokovnih služb na tem področju. Prav tako je Agencija v letu 2012 izdala dve odločbi o prekršku.

Navedeno s primerjavo s predhodnim letom povzemamo v tabeli 4.

Tabela 4:
Podatki o izrekih ukrepov nadzora v letih 2011 in 2012

Vrsta ukrepa	2011	2012
Obvestilo pred izdajo odredbe o odpravi kršitev	18	20
Odredba o odpravi kršitev	11	11
Odločba o ugovoru proti odredbi	6	5
Odločba o odvzemu dovoljenja oziroma začetku postopka za odvzem dovoljenja za opravljanje poslov/dejavnosti zav. zastopanja	2	6
Ugotovitvena odločba o odpravi kršitev	5	8
Sklep o ustavitvi postopka		3
Odločba o prekršku		2
Skupaj	**42**	**55**

Vir: Podatki Agencije za zavarovalni nadzor.

5. POROČILO O SODELOVANJU AGENCIJE Z DRUGIMI DOMAČIMI IN TUJIMI NADZORNIMI ORGANI

5.1. Sodelovanje s tujimi in domačimi nazornimi organi

Agencija pri opravljanju svojega dela redno sodeluje z ministrstvi, katerih delo pokriva tudi področje zavarovalništva, zlasti z Ministrstvom za finance, Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve ter Ministrstvom za zdravje. Agencija redno sodeluje tudi z drugimi ustanovami, in sicer z Banko Slovenije, Agencijo za trg vrednostnih papirjev, Slovenskim zavarovalnim združenjem, Slovenskim inštitutom za revizijo, Agencijo za javni nadzor nad revidiranjem, Uradom za preprečevanje pranja denarja in Komisijo za preprečevanje korupcije.

V skladu s Pravilnikom o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov so imeli člani koordinacije nadzornih organov finančnega sistema v sestavi ministra za finance, generalnega direktorja direktorata za finančni sistem Ministrstva za finance, guvernerja Banke Slovenije, viceguvernerja Banke Slovenije oziroma direktorja Oddelka za bančni nadzor Banke Slovenije, direktorja Agencije za trg vrednostnih papirjev in direktorja Agencije za zavarovalni nadzor v letu 2012 štiri srečanja.

Komisija za medsebojno sodelovanje nadzornih organov v sestavi viceguvernerja Banke Slovenije oziroma direktorja Oddelka za bančni nadzor Banke Slovenije, direktorja Agencije za trg vrednostnih papirjev in direktorja Agencije za zavarovalni nadzor je imela v letu 2012 štiri srečanja. V skladu z drugim odstavkom 6. člena Pravilnika, ki določa, da dolžnost sklicevanja sestankov in priprave zapisnika vsako leto preide na drug nadzorni organ, je ta obveznost v letu 2012 prešla z Agencije za trg vrednostnih papirjev na Agencijo za zavarovalni nadzor.

Komisija za medsebojno sodelovanje nadzornih organov je v letu 2007 imenovala permanentno delovno skupino za izvajanje operativnih nalog, ki izhajajo iz Zakona o finančnih konglomeratih in pripadajočih pod-

zakonskih predpisov. V navedeno delovno skupino sta poleg predstavnika Agencije imenovana tudi predstavnika Banke Slovenije in Agencije za trg vrednostnih papirjev. Delo strokovne skupine za finančne konglomerate je bilo v letu 2012 usmerjeno predvsem na izmenjavo podatkov, mnenj in stališč pri ugotavljanju, ali še katera skupina izpolnjuje pogoje za finančni konglomerat, ter na izmenjavo podatkov o obstoječih finančnih konglomeratih.

Agencija sodeluje tudi z nadzornimi organi zavarovalnega oziroma finančnega nadzora držav članic EEA[1], Hrvaške, BiH, Srbije, Makedonije, Kosova in Črne Gore. V okviru medsebojnega sodelovanja Agencija tudi neformalno svetuje nekaterim nadzornim organom glede uvajanja zavarovalniške zakonodaje. V letu 2012 je Agencija sodelovala s pristojnim nadzornim organom Makedonije pri skupnem izvajanju pregleda zavarovalnice v Makedoniji iz zavarovalne skupine, katere nadrejena zavarovalnica ima sedež v Republiki Sloveniji.

Zaposleni na Agenciji so dejavno sodelovali na kolegijih nadzornikov (angl. College Meeting) zavarovalnih skupin iz držav članic EU, ki imajo hčerinske družbe v Republiki Sloveniji.

V skladu s pravili o nadzoru nad finančnimi konglomerati, zavarovalnimi skupinami in predpisi Eiope (angl. European Insurance and Occupational Pensions Authority) je Agencija v novembru 2012 organizirala dva kolegija nadzornikov (angl. College – sestanek vseh nadzornikov v skupini) za zavarovalni skupini s sedežem v Republiki Sloveniji. Sestanek je potekal v skladu z navodili Eiope, pri čemer je Agencija organizacijo kolegija nadzornikov prilagodila dejstvu, da je večina nadzornikov skupin, registriranih v Republiki Sloveniji, iz t. i. tretjih držav. Ne glede na to je bila organizacija kolegija nadzornika uspešna. Na kolegiju nadzornikov so navzoči tudi predstavniki Eiope, kar zagotavlja zavezo Agencije, da pri nadzoru zavarovalnih skupin sledi pravilom in praksi te ustanove.

5.2. Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine – Eiopa

Eiopa je bila kot Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine ustanovljena 1. 1. 2011 z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. novembra 2010 (angl. Regulation of the European Parliament and of the Council establishing and European Supervisory Authority (ESA)) in je nadomestila dotedanji CEIOPS (angl. Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors). Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine je bil ustanovljen hkrati z Evropskim bančnim organom (angl. European Banking Authority – EBA) ter Evropskim organom za vrednostne papirje in finančne trge (angl. European Securities and Markets Authority – ESMA) kot odziv na svetovno finančno krizo. Glavna naloga Eiope je povezava med nacionalnimi nadzornimi organi s ciljem poenotiti nadzorno regulativo oziroma zakonodajo in nadzorne prakse. Organi vodenja Eiope so predsednik (angl. Chairman), izvršni direktor (angl. Executive Director), Odbor nadzornikov (angl. Board of Supervisors) in Upravni odbor (angl. Management Board).

Trenutno je predsednik Eiope predstavnik portugalske finančne nadzorne institucije, njegov namestnik pa je predsednik luksemburške nadzorne institucije. Upravni odbor Eiope poleg predsednika sestavljajo še šest izvoljenih predstavnikov nadzorov iz držav članic (Avstrije, Irske, Poljske, Italije, Danske in Velike Britanije) in predstavnik Evropske komisije.

V letu 2012 je Agencija sodelovala na šestih zasedanjih Odbora nadzornikov, ki ga sestavljajo vsi predstojniki zavarovalnih nadzorov držav članic in so potekala v Frankfurtu.

Eiopa ustanavlja stalne in začasne oziroma projektne delovne skupine za izpolnjevanje svojih nalog. Tako je najobsežnejša naloga Eiope projekt Solventnost II, v okviru katerega je delo delovnih skupin po vzoru že sprejete nove bančne regulative (Basel II) razdeljeno po t. i. stebrih preudarnega nadzora. V okviru prvega stebra delovna skupina pripravlja strokovne rešitve, stališča in nasvete s področja kapitalskih zahtev življenjskih in premoženjskih zavarovalnic, zavarovalno-tehničnih rezervacij in lastnih virov sredstev. V okviru drugega stebra deluje delovna skupina, ki je zadolžena za revizijo nadzornega procesa oziroma za t. i. kvalitativno področje poslovanja zavarovalnic in izvajanje nadzora nad njim, delovna skupina v okviru tretjega stebra pa pripravlja stališča s področja računovodenja in razkritij.

[1] Evropsko ekonomsko območje (ang. EEA – European Economic Area) je začelo veljati 1. 1. 1994 po podpisu sporazuma med državami članicami EU in državami članicami Evropskega območja proste trgovine (angl. European Free Trade Association – EFTA) ter Evropsko skupnostjo. Podpis sporazuma o Evropskem ekonomskem območju državam članicam EFTA omogoča, da sodelujejo na enotnem evropskem trgu brez pridružitve Evropski uniji. To so Islandija, Liechtenstein in Norveška.

Namen navedenega projekta na področju zavarovalništva ni samo izboljšati merila v zvezi s kapitalskimi zahtevami in režimom solventnosti, temveč tudi prenoviti obstoječa pravila nadzora s ciljem oblikovati celovit sistem izvajanja preudarnega nadzora ter tudi poenotiti predpise in nadzorne prakse s področja poslovanja zavarovalnic v vseh državah članicah EU. Pri tem glavni cilj novega sistema solventnosti še vedno ostaja in je v prvi vrsti varstvo zavarovancev.

Kot že rečeno, Solventnost II poleg kvantitativnih zahtev, ki jih vsebuje prvi steber, pokriva tudi kvalitativne elemente trdnosti določene zavarovalnice, kot so denimo primernost in sposobnost uprave za vodenje, primerne notranje kontrole, notranji nadzor, spremljanje tveganj itd. K tveganjem usmerjen pristop vključuje tudi uporabo notranjih modelov za upravljanje tveganj in za boljše prikazovanje strukture tveganj, kot je to mogoče z dosedanjimi standardnimi formulami izračunov solventnosti. Tako lahko notranji model povzroči tudi višji ali nižji izračun solventnostnega kapitala v primerjavi s standardnim pristopom.

Poleg tega, da je glavni poudarek projekta Solventnost II na kapitalskih zahtevah, nadzornih pregledih ter poročanju nadzornikov in javnih razkritjih o individualnih pravnih subjektih, so v okviru tega upoštevani tudi vsi pomembnejši vidiki nadzora zavarovalnih skupin in finančnih konglomeratov, vključno z izkušnjami na podlagi obeh tovrstnih direktiv iz leta 1998 oziroma 2002. V okviru zavarovalnih skupin in finančnih konglomeratov imajo prav tako pomembno vlogo uporaba notranjih modelov ocenjevanja tveganj v finančnih skupinah in posledično izračun zahtevanega solventnostnega kapitala za celotno skupino, način sprejemanja odločitev pri materinski družbi, primerna delitev odgovornosti med različnimi nadzorniki, ocena pravil za porazdelitev kapitala itd.

V okviru Eiope delujejo naslednje začasne oziroma projektne delovne skupine, ustanovljene skladno s področji predloga nove solventnostne direktive:

- skupina za finančne zahteve,
- skupina za notranje modele,
- skupina za notranje upravljanje, nadzorni pregled in poročanje,
- skupina za nadzor zavarovalnih skupin.

V okviru Eiope delujejo še naslednje stalne delovne skupine:

- skupina za pokojninska zavarovanja,
- skupina za finančno stabilnost oziroma makroekonomske vidike zavarovalništva,
- skupina za poenotenje nadzorne prakse po državah članicah EU,
- skupina za vprašanja zavarovalnih posrednikov,
- skupina za revizijo t. i. Sienna Protocola o sodelovanju nadzornikov pri čezmejnih zavarovalnih poslih.

Predstavniki Agencije so v letu 2012 dejavno sodelovali v različnih delovnih skupinah Eiope, in sicer v skupini za finančne zahteve, v skupini za notranje upravljanje, nadzorni pregled in poročanje, v skupini za notranje modele, v skupini za poklicna pokojninska zavarovanja, v skupini za nadzor zavarovalnih skupin in v skupini za revizijo t. i. Sienna Protocola o sodelovanju nadzornikov pri čezmejnih zavarovalnih poslih.

5.3. Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov – IAIS

Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov (angl. International Association of Insurance Supervisors), ki je bilo ustanovljeno leta 1993, združuje zavarovalne nadzornike iz več kot 200 držav in opazovalce. IAIS objavlja osnovna načela zavarovalništva (angl. Insurance Core Principles), standarde in usmeritve ter organizira izobraževanja in druge oblike podpore, potrebne za učinkovito delo zavarovalnih nadzornikov. IAIS sodeluje z drugimi telesi, ki objavljajo standarde nadzora, reguliranja in poslovanja v finančnem sektorju, ter mednarodnimi organizacijami, ki si prizadevajo za finančno stabilnost. Znotraj IAIS delujejo tehnična komisija, implementacijska komisija, komisija za finančno stabilnost in proračunska komisija.

Predstavniki Agencije so v letu 2012 dejavno sodelovali v komisiji za finančno stabilnost, ki se je pretežno ukvarjala z identifikacijo sistemsko pomembnih zavarovalnic in z ukrepi za njihov nadzor. Poleg tega so predstavniki komisije kot opazovalci sodelovali tudi pri delu tehnične komisije.

6. DELO NA ZAKONODAJNEM PODROČJU

6.1. Podzakonski predpisi

V skladu z drugo točko 256. člena ZZavar je Agencija pristojna za pripravo in sprejetje podzakonskih predpisov, določenih v ZZavar.

V letu 2012 je Agencija pripravila, spremenila oziroma dopolnila štiri podzakonske predpise. Vsi podzakonski predpisi so že bili objavljeni v uradnih listih v letu 2012.

Agencija je januarja sprejela Sklep o pogojih za pridobitev in preizkus strokovnih znanj, potrebnih za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja (Uradni list RS, št. 7/2012).

V decembru je Agencija sprejela tri podzakonske predpise, in sicer Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o podrobnejših pravilih naložb, ki niso financirane iz zavarovalno-tehničnih rezervacij (Uradni list RS, št. 99/2012), Navodilo o načinu elektronskega poročanja zavarovalnice o naložbah kritnega premoženja in premoženja kritnega sklada ter o naložbah, ki niso financirane iz zavarovalno-tehničnih rezervacij (Uradni list RS, št. 99/2012), ter Sklep o podrobnejših pravilih in merilih upoštevanja osebne okoliščine spola (Uradni list RS, št. 97/2012).

6.2. Sodelovanje pri pripravi zakonov

Agencija je v letu 2012 sodelovala z Ministrstvom za finance pri pripravi novega predloga Zakona o zavarovalništvu, ki bo implementiral Direktivo 2009/138 – Solventnost II. Pri pripravi predloga Zakona o zavarovalništvu so v okviru delovne skupine, ki je bila ustanovljena leta 2011, predstavniki Agencije sodelovali s predstavniki zavarovalne industrije in Ministrstva za finance. Prav tako je Agencija v letu 2012 organizirala delo v okviru interne delovne skupine, katere naloge so predvsem pregled vsebine, dopolnitve in komentarji oziroma pripombe po posameznih členih predloga novega Zakona o zavarovalništvu. Na podlagi pravil, ki veljajo za usklajevanje zakonov v okviru Vlade Republike Slovenije, je treba istočasno s predlogom zakona predložiti tudi osnutke tistih podzakonskih predpisov, za katere zakon predvideva njihovo obvezno izdajo. Zato je Agencija v letu 2012 ustanovila delovno skupino, ki je pripravila osnutke obveznih podzakonskih predpisov na podlagi osnutka Zakona o zavarovalništvu.

Prav tako je Agencija v letu 2012 sodelovala pri pripravi sprememb obstoječega ZZavar (sprememba ZZavar-I).

Agencija je v letu 2012 sodelovala tudi z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve pri pripravi novega Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

V letu 2012 je bila imenovana delovna skupina za področje makrobonitetnega nadzora, ki so jo sestavljali predstavniki Agencije za zavarovalni nadzor, Agencije za trg vrednostnih papirjev, Banke Slovenije in Ministrstva za finance. Naloga delovne skupine za področje makrobonitetnega nadzora je bila priprava osnutka zakona, s katerim bo v slovenski pravni red implementirano Priporočilo ESRB z dne 22. 11. 2011 o makrobonitetnem mandatu nacionalnih organov. Delovna skupina je imela v letu 2012 več delovnih sestankov, na katerih je potekala razprava o različnih možnih oblikah implemetacije navedenega priporočila. Rezultat dela skupine je bila priprava predloga Zakona o makrobonitetnem nadzoru, ki je bil posredovan Ministrstvu za finance v zadnji četrtini leta 2012. Predlog zakona med drugim ureja odbor za finančno stabilnost, njegove naloge in pristojnosti, sestavo za finančno stabilnost in vrste odločitev odbora za finančno stabilnost, makrobonitetni nadzor in instrumente ter druga vprašanja.

7. SODNI POSTOPKI

7.1. Sodni postopki na Vrhovnem sodišču Republike Slovenije

Po stanju na dan 1. 1. 2012 je bilo pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije v teku šest postopkov sodnega varstva zoper odločbe Agencije.

V letu 2012 je Agencija prejela dve tožbi, s katerimi so se izpodbijale njene odločbe, in je nanju podala tudi odgovore. Tožbi sta bili vloženi zoper odločbo o odvzemu dovoljenja zavarovalno zastopniški družbi in zoper odločbo o odvzemu dovoljenja zavarovalnemu zastopniku.

V istem letu je Agencija prejela osem odločitev Vrhovnega sodišča. Od tega je Vrhovno sodišče v treh primerih zadevo vrnilo Agenciji v ponoven postopek, v petih primerih pa je sodišče s sodbo tožbe zavrnilo.

Na dan 31. 12. 2012 Agencija na Vrhovnem sodišču Republike Slovenije nima odprtih postopkov.

7.2. Drugi sodni postopki

Na Okrožnem sodišču v Ljubljani je bil v letu 2012 odprt postopek zoper Agencijo. O postopku v letu 2012 še ni bilo odločeno.

Agencija v letu 2012 ni bila udeležena v sodnih postopkih pred drugimi sodišči v Republiki Sloveniji.

8. POROČILO O DRUGIH DEJAVNOSTIH

8.1. Program ocene finančnega sektorja Republike Slovenije

Agencija je bila v letu 2012 vključena v oceno finančnega sektorja v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: projekt FSAP), ki jo je opravil Mednarodni denarni sklad. V oceno so bile vključene vse tri nadzorne institucije in Ministrstvo za finance. V okviru preverjanja dela Agencije je ta skupaj z Mednarodnim denarnim skladom izvedla preverbo usklajenosti delovanja Agencije z nekaterimi temeljnimi zavarovalnimi načeli (angl. Insurance Core Principles, v nadaljevanju: ICP), ki jih pripravlja in opredeljuje IAIS.

Agencija je preverila standarde na naslednjih temeljnih načelih: ICP 2 – standardi, ki so opredeljeni za delovanje nadzornika, njegovo samostojnost, transparentnost pri poslovanju, pravno varstvo in profesionalni standardi, ki jih ta uporablja pri delu; ICP 10 – izvajanje preventivnih in korektivnih ukrepov; ICP 11 – uveljavljanje korektivnih ukrepov; ICP 14 – kriteriji glede vrednotenja obveznosti in sredstev; ICP 15 – zahteve za potrebe ocene kapitalske ustreznosti, ki jih nadzornik postavlja na področju naložbene dejavnosti zavarovalnic z namenom ustrezne cene tveganja za zavarovalce; ICP 17 – oblikovanje pravil pri zagotavljanju kapitalske ustreznosti na način, da zavarovalnice lahko pokrijejo tudi pomembne nepričakovane izgube; ICP 23 – nadzor nad zavarovalnimi skupinami; ICP 24 – ocena makrobonitetnih tveganj in njihov učinek na nadzor zavarovalnic. Agencija je v okviru projekta FSAP preverila osem od 26 temeljnih zavarovalnih načel.

Mednarodni denarni sklad je na podlagi preverbe izdal poročilo, ki ugotavlja v veliki meri ustreznost nadzora nad zavarovalno dejavnostjo in vsebuje tudi nekaj priporočil. Nekatera med njimi so v času priprave tega poročila že v celoti upoštevana, za uveljavljanje preostalih pa Agencija v okviru svojih pristojnosti že izvaja aktivnosti.

8.2. Poročanje drugim nadzornim organom in institucijam

Agencija v skladu s predpisi in dogovori redno pripravlja poročila za domače in tuje nadzorne organe. Agencija redno poroča o stanju na zavarovalnem trgu Banki Slovenije, in sicer v okviru četrtletnih standardiziranih poročil, štirikrat letno o stanju na trgu poroča tudi Statističnemu uradu Republike Slovenije, štirikrat letno pripravi poročilo o izvajanju pokojninskih zavarovanj za Ministrstvo za delo. Poleg tega Agencija redno polletno pripravlja poročila o stanju na zavarovalniškem trgu ter ločeno o stanju na trgu pokojninskih zavarovanj za Evropsko agencijo za zavarovanja in poklicne pokojnine (Eiopa). Enkrat letno Agencija pripravlja tudi ločena poročila o poslovanju slovenskih zavarovalnic in pokojninskih družb za potrebe Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) in Eurostata.

8.3. Vodenje registrov in drugih javno dostopnih seznamov

Agencija na podlagi 76. a člena ZZavar vodi register pooblaščenih aktuarjev. Podrobnejša pravila, ki se nanašajo na postopek vpisa in izbrisa vpisanih podatkov, so predpisana v Pravilniku o registru pooblaščenih aktuarjev. Iz registra pooblaščenih aktuarjev na dan 31. 12. 2012 izhaja, da ima 82 oseb dovoljenje Agencije za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja.

Agencija na podlagi 261. člena ZZavar in Sklepa o registrih zavarovalnih zastopnikov in posrednikov ter zavarovalnih zastopniških in posredniških družb vodi naslednje registre:

- register zavarovalnih zastopniških družb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja (register zavarovalno zastopniških družb);
- register zavarovalnih zastopnikov podjetnikov, ki so pridobili dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja (register zavarovalnih zastopnikov podjetnikov);
- register zavarovalnih posredniških družb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti zavarovalnega posredovanja (register zavarovalno posredniških družb);
- register zavarovalnih posrednikov podjetnikov, ki so pridobili dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti zavarovalnega posredovanja (register zavarovalnih posrednikov podjetnikov);
- register podružnic zavarovalnih zastopniških oziroma posredniških družb držav članic, ki so na območju Republike Slovenije v skladu z ZZavar upravičene opravljati storitve zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja. Za družbo države članice se štejejo družbe, ki imajo sedež na območju države članice Evropskih skupnosti in ki delujejo v okviru EU (register podružnic držav članic);
- register zavarovalnih zastopniških oziroma posredniških družb in zavarovalnih zastopnikov oziroma posrednikov držav članic, ki so na območju Republike Slovenije v skladu z ZZavar upravičeni neposredno opravljati storitve zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja (register zavarovalnih zastopnikov oziroma posrednikov držav članic);
- register podružnic tujih zavarovalnih zastopniških oziroma posredniških družb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za ustanovitev podružnice. Za tujo zavarovalno zastopniško oziroma posredniško družbo se šteje zastopniška oziroma posredniška družba, ki ima sedež na območju države, ki ni država članica (register podružnic tujih zavarovalno zastopniških oziroma posredniških družb).

Po podatkih na dan 31. 12. 2012 lahko v Republiki Sloveniji opravlja dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja:

- 469 zavarovalno zastopniških družb,
- 1298 zavarovalnih zastopnikov podjetnikov,
- 80 zavarovalno posredniških družb,
- 8 zavarovalnih posrednikov podjetnikov in
- 2 podružnici držav članic.

Agencija vodi tudi javno dostopni seznam zavarovalnih subjektov (zavarovalnic, pokojninskih družb in drugih nadzorovanih institucij) s sedežem v Republiki Sloveniji z navedbo zavarovalnih vrst, v katerih so posamezni subjekti pridobili dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti, ter javno dostopen seznam zavarovalnih subjektov s sedežem v tujini, ki so priglasili opravljanje dejavnosti na ozemlju Republike Slovenije z navedbo zavarovalnih vrst, za katere velja priglasitev.

Vsi registri, ki jih mora Agencija voditi v skladu z ZZavar, so javno objavljeni na njenih spletnih straneh.

8.4. Strokovno izpopolnjevanje zaposlenih

Zaposleni Agencije so se v letu 2012 udeležili številnih delovnih sestankov ter določenih seminarjev in strokovnih posvetov doma in v tujini.

V tujini so se zaposleni v večini udeležili seminarjev, ki so potekali v okviru Eiope in so se večinoma nanašali na projekt Solventnost II.

Zaposleni so se v letu 2012 med drugim udeležili tudi 20. dnevov slovenskega zavarovalništva v Portorožu, Davčne konference, Simpozija o financah, računovodstvu in reviziji, Konference revizorjev v Radencih, Dnevov slovenskih pravnikov, Letne konference notranjih revizorjev, Kongresa Dnevi slovenskih pravnikov, IBM Foruma, Konference revizorjev informacijskih sistemov in 3. kongresa slovenskega inštituta za revizijo.

III. LETNI OBRAČUN ZA LETO 2012 (revidirani podatki)

IN REVIZIJA

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Naslovnik: *Strokovni svet*
AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR
Trg republike 3,1000 Ljubljana,

Revidirali smo priložene računovodske izkaze **Agencije za zavarovalni nadzor, Trg republike 3, 1000 Ljubljana**, ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2012 in z njo povezan izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov enotnega kontnega načrta za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne informacije.

Odgovornost poslovodstva za računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z Zakonom o računovodstvu in s Slovenskimi računovodskimi standardi in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi naše revizije. Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen poslovodstva kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj **Agencije za zavarovalni nadzor, Trg republike 3, 1000 Ljubljana** na dan 31. decembra 2012 ter njen poslovni izid za tedaj končano leto v skladu z Zakonom o računovodstvu in s Slovenskimi računovodskimi standardi.

IN Revizija d.o.o.
Tržaška cesta 134, Ljubljana

Pooblaščeni revizor
Potočki Robert, univ. dipl. ekon

Ljubljana, dne 21.03.2013

IN REVIZIJA
Družba za revidiranje in svetovanje d.o.o.
Ljubljana, Tržaška cesta 134

BILANCA STANJA na dan 31.12.2012 (v EUR - brez centov)

Členitev skupine kontov	NAZIV SKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	ZNESEK Tekoče leto	ZNESEK Predhodno leto
1	2	3	4	5
	SREDSTVA			
	A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU (001 = 002 - 003 + 004 - 005 + 006 - 007 + 008 + 009 + 010 + 011)	001	101.961	83.121
00	NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	002	332.259	315.728
01	POPRAVEK VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV	003	309.575	300.152
02	NEPREMIČNINE	004	0	0
03	POPRAVEK VREDNOSTI NEPREMIČNIN	005	0	0
04	OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	006	410.492	423.778
05	POPRAVEK VREDNOSTI OPREME IN DRUGIH OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	007	331.215	356.233
06	DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	008	0	0
07	DOLGOROČNO DANA POSOJILA IN DEPOZITI	009	0	0
08	DOLGOROČNE TERJATVE IZ POSLOVANJA	010	0	0
09	TERJATVE ZA SREDSTVA DANA V UPRAVLJANJE	011	0	0
	B) KRATKOROČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (012 = 013 + 014 + 015 + 016 + 017 + 018 + 019 + 020 + 021 + 022)	012	3.574.776	3.358.122
10	DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI IN TAKOJ UNOVČLJIVE VREDNOSTNICE	013	0	0
11	DOBROIMETJE PRI BANKAH IN DRUGI H FINANČNIH USTANOVAH	014	596.656	86.782
12	KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV	015	1.107	146
13	DANI PREDUJMI IN VARŠČINE	016	96	3.192
14	KRATKOROČNE TERJATVE DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	017	2.835.585	3.208.989
15	KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	018	0	0
16	KRATKOROČNE TERJATVE IZ FINANCIRANJA	019	0	0
17	DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE	020	119.117	36.491
18	NEPLAČANI ODHODKI	021	0	0
19	AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	022	22.155	22.522
	C) ZALOGE (023 = 024 + 025 + 026 + 027 + 028 + 029 + 030 + 031)	023	0	0
30	OBRAČUN NABAVE MATERIALA	024	0	0
31	ZALOGE MATERIALA	025	0	0
32	ZALOGE DROBNEGA INVENTARJA IN EMBALAŽE	026	0	0
33	NEDOKONČANA PROIZVODNJA IN STORITVE	027	0	0
34	PROIZVODI	028	0	0
35	OBRAČUN NABAVE BLAGA	029	0	0
36	ZALOGE BLAGA	030	0	0
37	DRUGE ZALOGE	031	0	0
I.	AKTIVA SKUPAJ (032 = 001 + 012 + 023)	032	3.676.737	3.441.243
99	AKTIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	033	0	0
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV			
	D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (034 = 035 + 036 + 037 + 038 + 039 + 040 + 041 + 042 + 043)	034	198.676	192.298
20	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE	035	0	23
21	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH	036	122.559	104.000
22	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	037	51.635	51.030
23	DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	038	24.482	37.245
24	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	039	0	0
25	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO FINANCERJEV	040	0	0
26	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ FINANCIRANJA	041	0	0
28	NEPLAČANI PRIHODKI	042	0	0
29	PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	043	0	0
	E) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI (044 = 045 + 046 + 047 + 048 + 049 + 050 + 051 + 052 - 053 + 054 + 055 + 056 + 057 + 058 - 059)	044	3.478.061	3.248.945
90	SPLOŠNI SKLAD	045	0	0
91	REZERVNI SKLAD	046	0	0
92	DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	047	0	0
93	DOLGOROČNE REZERVACIJE	048	0	0
940	SKLAD NAMENSKEGA PREMOŽENJA V JAVNIH SKLADIH	049	0	0
9410	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	050	0	0
9411	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA FINANČNE NALOŽBE	051	0	0
9412	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	052	3.175.639	2.593.574
9413	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	053	0	0
96	DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	054	0	0
97	DRUGE DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	055	0	0
980	OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	056	841	841
981	OBVEZNOSTI ZA DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	057	0	0
985	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	058	301.581	654.530
986	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	059	0	0
I.	PASIVA SKUPAJ (060 = 034 + 044)	060	3.676.737	3.441.243
99	PASIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	061	0	0

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV - DOLOČENIH UPORABNIKOV od 01.01.2012 do 31.12.2012 (v EUR - brez centov)

Členitev skupine kontov	NAZIV PODSKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	ZNESEK Tekoče leto	ZNESEK Predhodno leto
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (860 = 861 + 862 - 863 + 864)	860	2.775.311	3.171.976
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	861	2.775.311	3.171.976
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	862	0	0
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	863	0	0
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	864	0	0
762	B) FINANČNI PRIHODKI	865	87.856	78.163
763	C) DRUGI PRIHODKI	866	574	0
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (867 = 868 + 869)	867	0	0
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	868	0	0
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	869	0	0
	D) CELOTNI PRIHODKI (870 = 860 + 865 + 866 + 867)	870	2.863.741	3.250.139
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (871 = 872 + 873 + 874)	871	841.778	839.629
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	872	0	0
460	STROŠKI MATERIALA	873	21.858	17.754
461	STROŠKI STORITEV	874	819.920	821.875
	F) STROŠKI DELA (875 = 876 + 877 + 878)	875	1.611.519	1.544.664
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	1.309.529	1.265.291
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	877	224.465	212.906
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	878	77.525	66.467
462	G) AMORTIZACIJA	879	33.664	38.415
463	H) REZERVACIJE	880	0	0
465	J) DRUGI STROŠKI	881	7.619	7.881
467	K) FINANČNI ODHODKI	882	580	103
468	L) DRUGI ODHODKI	883	0	0
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (884 = 885 + 886)	884	105	1.346
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	885	105	90
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	886	0	1.256
	N) CELOTNI ODHODKI (887 = 871 + 875 + 879 + 880 + 881 + 882 + 883 + 884)	887	2.495.265	2.432.038
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (888 = 870 - 887)	888	386.476	818.101
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (889 = 887 - 870)	889	0	0
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	890	66.895	163.571
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (891 = 888 - 890)	891	301.582	654.530
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (892 = (889+890) oz. (890-888))	892	0	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let , namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	0	0
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	29	27
	Število mesecev poslovanja	895	12	12

1. RAČUNOVODSKI IZKAZI

V skladu z drugim odstavkom 20. člena Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 - ZJF-C, 114/06 – ZUE; v nadaljevanju: ZR) in Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (v nadaljevanju: Pravilnik o sestavljanju letnih poročil) je oblika in vsebina računovodskih izkazov predpisana.

Po Pravilniku o sestavljanju letnih poročil sta računovodska izkaza, ki ju mora sestaviti Agencija:

- bilanca stanja, sestavljena na obrazcu Bilanca stanja (Priloga 1 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil), in
- izkaz prihodkov in odhodkov, sestavljen na obrazcu Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov (Priloga 3 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

2. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavljena iz vrednostnih pojasnil, opisnih pojasnil in pojasnil računovodskih izkazov.

2.1. Vrednostna pojasnila k računovodskim izkazom

Po Pravilniku o sestavljanju letnih poročil so vrednostna pojasnila k bilanci stanja ter izkazu prihodkov in odhodkov predpisana v obliki obveznih prilog in evidenčnih izkazov.

Obvezni prilogi k bilanci stanja sta preglednici, ki sta sestavljeni na obrazcih:

- Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Priloga 1/A k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil) in
- Stanje in gibanje dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil (Priloga 1/B k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

Obvezna priloga k izkazu prihodkov in odhodkov je preglednica, ki je sestavljena na obrazcu Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti (Priloga 3/B k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

Evidenčni izkazi, ki jih določajo 21. do 25. člen Pravilnika o sestavljanju letnih poročil, so sestavljeni na obrazcih:

- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka (Priloga 3/A k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil);
- Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov (Priloga 3/A-1 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil) in
- Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov (Priloga 3/A-2 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

2.2. Opisna pojasnila k računovodskim izkazom

2.2.1. Uporabljene temeljne računovodske predpostavke

Po ZZavar je Agencija pravna oseba javnega prava. V skladu z Zakonom o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 110/02 in drugi; v nadaljevanju: ZJF) oziroma Pravilnikom o določitvi neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov državnega in občinskih proračunov je Agencija opredeljena kot posredni uporabnik državnega proračuna. V skladu z ZR oziroma Pravilnikom o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (v nadaljevanju: Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju) in ZJF oziroma Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil je opredeljena kot določeni uporabnik enotnega kontnega načrta.

Pri vodenju poslovnih knjig ter sestavi, izdelavi in predložitvi letnih poročil Agencija upošteva določbe ZR in druge predpise, tudi ZJF, ter v skladu z 2. členom ZR tudi Slovenske računovodske standarde (SRS), ki jih izdaja Slovenski inštitut za revizijo.

Agencija na podlagi 31. člena ZR, ki se uporablja od 1. januarja 2000, vrednoti postavke v računovodskih izkazih v skladu z računovodskimi standardi, če ni z ZR in drugimi predpisi določeno drugače.

Pri uporabi SRS se upošteva tudi 16. člen Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju, ki določa, da določeni uporabniki enotnega kontnega načrta ugotavljajo in razčlenjujejo prihodke in odhodke ter vrednotijo sredstva in obveznosti do virov sredstev v skladu z ZR in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi. Pri razčlenjevanju in izkazovanju prihodkov in odhodkov upoštevajo tudi določbe pravilnika, ki ureja enotni kontni načrt. Za vse ostalo, kar ni urejeno z navedenimi predpisi, veljajo računovodski standardi.

Agencija ima organizirano lastno računovodstvo, v kateri se vsa dokumentacija vodi in sestavlja v slovenskem jeziku in evrih. Poslovno leto je enako koledarskemu letu.

2.2.2. Financiranje

Sredstva za delo Agencije se na podlagi ZZavar zagotavljajo iz sredstev, pridobljenih iz taks in nadomestil, določenih s Tarifo - 1, ki jo izda Agencija v soglasju z Vlado Republike Slovenije, ter iz drugih prihodkov, ki jih ustvari Agencija s svojim poslovanjem. Tarifa - 1 določa stopnje letnega nadomestila stroškov za opravljanje nadzora, ki ga plačujejo zavarovalnice, pozavarovalnice, pokojninske družbe in drugi nadzorovani subjekti. Tarifa 1 določa tudi višino taks za odločanje o posamičnih zadevah ter za izdajo izpisov iz registrov, ki jih vodi Agencija, in višino pavšalnih nadomestil stroškov, ki so jih za opravljanje nadzora dolžne plačevati pravne osebe, nad katerimi Agencija opravlja nadzor po ZZavar. Na podlagi ZZavar se iz presežka prihodkov nad odhodki, realiziranega v preteklem letu, del izloči v rezerve Agencije, v višini presežka prihodkov finančnega načrta Agencije za leto, v katerem je bil presežek realiziran, ostanek pa se usmeri v proračun Republike Slovenije. ZZavar določa tudi, da se presežek odhodkov nad prihodki Agencije pokrije iz njenih rezerv, če pa rezerve ne zadostujejo, se presežek odhodkov krije iz proračuna Republike Slovenije. Sredstva proračuna se lahko zagotovijo le, če bi bilo resno ogroženo opravljanje nalog Agencije.

Razen ob ustanovitvi junija 2000 Agencija nikdar ni prejela proračunskih sredstev.

2.3. Pojasnila računovodskih izkazov

2.3.1. Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za obdobje od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012

A. PRIHODKI v višini 2.863.741 EUR

Prihodki obračunskega obdobja se pripoznajo po načelu nastanka poslovnega dogodka. Zaradi spremljanja gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov se ugotavljajo in razčlenjujejo tudi po načelu denarnega toka, kar je določeno s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za druge uporabnike enotnega kontnega načrta.

Agencija pridobiva sredstva za izvajanje z zakonom predpisanih pooblastil in pristojnosti iz taks in nadomestil ter drugih prihodkov, ki jih ustvari s svojim poslovanjem, ne ustvarja pa prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu.

Glavni vir prihodkov Agencije v letu 2012 so bila letna in pavšalna nadomestila ter takse, ki jih določa Tarifa - 1 in predstavljajo 96,9 % vseh prihodkov.

Tabela 1:
Prihodki od poslovanja Agencije v obdobju od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012

	EUR	%
1. Prihodki od poslovanja	2.775.312	96,9
a. letna nadomestila stroškov	2.486.331	86,8
b. takse in pavšalna nadomestila	288.980	10,1
2. Finančni prihodki	88.430	3,1
3. Izredni prihodki	0	0
4. Prevrednotovalni prihodki	0	0
SKUPAJ PRIHODKI	**2.863.741**	**100**

V skladu s Tarifo - 1 so stopnje letnih nadomestil stroškov za opravljanje nadzora naslednje:

- za zavarovalnice in pokojninske družbe: 0,12 % od vplačane premije v preteklem letu;
- za zavarovalnice v zavarovalniški skupini: 0,13 % od vplačane premije v preteklem letu;
- za Slovensko zavarovalno združenje: 0,12 % od prispevkov zavarovalnic v preteklem letu v škodni sklad.

S Tarifo – 1 je določena tudi višina taks, ki so jih zavezanci dolžni plačati za odločanje o posamičnih zadevah in za izdajo izpisov iz registrov, ki jih vodi Agencija, ter tudi višina pavšalnega nadomestila stroškov za opravljanje nadzora.

Prihodki iz naslova letnih nadomestil so v letu 2012 znašali 2.486.331 EUR, s finančnim načrtom za leto 2012 je bilo predvidenih 3.026.122 EUR prihodkov, v letu 2011 pa so znašali 2.937.983 EUR. Prihodki so se znižali zaradi manjšega obsega vplačanih zavarovalnih premij (pribl. 3 %), ki se uporabljajo kot osnova za izračun letnega nadomestila stroškov; večji delež zmanjšanja prihodkov v tem letu gre na račun delnega vračila letnega nadomestila zavezancem za plačilo, za katerega se je Agencija odločila, ko je konec leta ugotovila, da vplačana letna nadomestila presegajo stroške in odhodke tekočega leta. Strokovni svet Agencije je tako pred koncem leta 2012 izdal sklep na podlagi 10. člena Tarife – 1, s katerim je Agencija zavezancem vrnila letno nadomestilo v skupni višini 410.039 EUR in je v tej višini tudi znižala prihodke.

Prihodki iz naslova taks in pavšalnih nadomestil so v letu 2012 znašali 288.980 EUR, kar je več kot leta 2011, ko so znašali 233.992 EUR. S finančnim načrtom za leto 2012 je bilo predvidenih 250.000 EUR prihodkov od taks in pavšalnih nadomestil.

Finančni prihodki Agencije nastajajo v zvezi s terjatvami na podlagi finančnih naložb v obliki depozitov pri bankah in Enotni zakladnici računa. Izkazujejo se tudi zaradi nepravočasno plačanih terjatev in tečajnih razlik. Finančni prihodki obsegajo 3,1 % vseh prihodkov Agencije.

B. STROŠKI IN ODHODKI v višini 2.495.265 EUR

Odhodki obračunskega obdobja so tisti zneski stroškov, ki nastanejo v posameznem obračunskem obdobju, in drugih stroškov, ki v skladu s sprejetimi računovodskimi pravili (predpisi, računovodskimi standardi, internimi akti) o vštevanju stroškov v odhodke obračunskega obdobja vplivajo na poslovni izid obračunskega obdobja. Ker Agencija opravlja naloge in pooblastila, ki jih določa zakonodaja, ne opravlja pa na primer proizvodne dejavnosti, so stroški, ki nastanejo v posameznem obračunskem obdobju, odhodki tega obračunskega obdobja, razen kadar se stroški v skladu s sprejetimi računovodskimi pravili vštevajo v odhodke v času, ki sledi obračunskemu obdobju (razmejevanje stroškov, zlasti prek aktivnih časovnih razmejitev). Odhodki se pripoznajo po načelu nastanka poslovnega dogodka. Agencija jih mora evidentirati tudi po načelu denarnega toka zaradi spremljanja gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov, kar je določeno s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za druge uporabnike enotnega kontnega načrta.

Odhodki vsebujejo praviloma tudi vrednost (vstopnega) davka na dodano vrednost, saj Agencija ni davčni zavezanec.

Načrtovani stroški in odhodki Agencije v finančnem načrtu za leto 2012 so bili 2.768.807 EUR, v letu 2011 pa so stroški in odhodki znašali 2.432.038 EUR.

Iz primerjave skupnih realiziranih stroškov in odhodkov s finančnim načrtom za leto 2012 izhaja, da so

realizirani stroški za 10 % nižji od načrtovanih oz. za pribl. 273.500 EUR; znotraj tega podatka lahko razberemo iz Priloge 1 (Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov) še naslednje indekse: stroški blaga, materiala in storitev 94, stroški dela 88, amortizacija 110.

Tabela 2:
Stroški in odhodki Agencije v obdobju od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012

	EUR	%
Stroški materiala	21.858	0,9
Stroški storitev	819.920	32,9
Stroški dela	1.611.519	64,6
Amortizacija	33.664	1,3
Drugi stroški	7.619	0,3
Finančni odhodki	580	0
Drugi odhodki	0	0
Prevrednotovalni odhodki	105	0
SKUPAJ STROŠKI IN ODHODKI	**2.495.265**	**100**

STROŠKI MATERIALA obsegajo nakup strokovne literature, časopisov in revij; porabo pisarniškega materiala in druge stroške materiala. Stroški materiala so v letu 2012 znašali 21.858 EUR, v letu 2011 pa 17.754 EUR. V finančnem načrtu za leto 2012 so bili predvideni stroški materiala v višini 22.000 EUR.

Stroški pisarniškega materiala za leto 2012 znašajo 10.370 EUR in so za 7 % nižji kot v letu 2011, ko so znašali 11.125 EUR. V letu 2010 so stroški pisarniškega materiala znašali 9.711 EUR, v letu 2009 pa 10.350 EUR.

Stroški strokovne literature, časopisov in revij za leto 2012 znašajo 7.803 EUR in so višji kot leta 2011, ko so znašali 4.832 EUR; v letu 2010 so tovrstni stroški znašali 6.706 EUR; v letu 2009 pa 8.535 EUR; nekaterim strokovnim revijam in publikacijam ter časopisom se naročnina obnavlja vsaki dve leti, ker je to finančno ugodneje.

Drugi stroški materiala v letu 2012 znašajo 3.686 EUR, v letu 2011 pa 1.798 EUR. V letu 2010 so ti stroški znašali 3.306 EUR in v letu 2009 1.441 EUR (mednje spadajo identifikacijske kartice, vizitke, zunanji diski, modem za prenosnike, USB-ključki, torbice za prenosnike, senčila v knjižnici in drug drobni inventar).

STROŠKI STORITEV obsegajo storitve za opravljanje dejavnosti, storitve tekočega in investicijskega vzdrževanja opreme in programske opreme, storitve izobraževanja zaposlenih, odvetniške in prevajalske storitve, storitve revizorjev, svetovalne storitve, stroške v zvezi s službenimi potovanji, stroške najemnine z obratovalnimi stroški, poštne in kurirske storitve, uporabo interneta, stroške po pogodbah o delu, avtorskih pogodbah in stroške sejnin.

Na kontu intelektualne storitve Agencija evidentira stroške izobraževanja zaposlenih, stroške seminarjev, stroške revidiranja računovodskih izkazov Agencije in strošek notranje revizije, odvetniške storitve, prevajalske storitve. Strošek navedenih storitev je v letu 2012 znašal 43.139 EUR, v letu 2011 pa 79.654 EUR; s finančnim načrtom za leto 2012 je bilo za to postavko predvidenih 69.601 EUR.

Tabela 3:
Stroški intelektualnih storitev Agencije v obdobju od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012 in v obdobju od (v EUR)

Vrsta storitve	Leto 2012	Leto 2011	Indeks 12/11
Izobraževanje, seminarji	18.793	24.012	78
Revizorske storitve	18.228	27.778	66
Odvetniške storitve	166	20.681	1
Prevajalske storitve	4.934	3.477	142
Ostalo	1.018	3.706	27
SKUPAJ	**43.139**	**79.654**	**54**

Pod postavko **ostalo** so evidentirani stroški obdobnih zdravstvenih pregledov zaposlenih v skladu s predpisi o varstvu pri delu. V letu 2011 so se na tej postavki pojavili še stroški svetovanja na področju odnosov z javnostjo, ki jih v letu 2012 ni bilo.

Agencija mora vsako leto opraviti dve reviziji: notranjo in revizijo zaključnega računa; v letu 2011 so se povečali stroški zaradi izvedbe notranje revizije za dve leti, ker je bil pregled, začet v letu 2010, zaključen šele v maju 2011, jeseni pa je bilo treba začeti izvajati že naslednji pregled notranje revizije. Odvetniške storitve so v tekočem letu bistveno nižje kot v letu prej. V letu 2011 so bili višji stroški odvetniških storitev predvsem posledica večjega števila zapletenih upravnih postopkov in daljše bolezenske odsotnosti enega pravnika.

Stroški službenih poti zaposlenih za leto 2012 znašajo 179.732 EUR, za leto 2011 so stroški znašali 169.554 EUR. V finančnem načrtu za leto 2012 je bila ta postavka predvidena v višini 202.945 EUR. Stroške službenih poti je Agencija v prvi polovici leta obračunavala zaposlenim v skladu z Uredbo o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino, Kolektivno pogodbo za javni sektor in Kolektivno pogodbo za negospodarske dejavnosti ter na podlagi Zakona o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov (Uradni list RS, št. 87/97, 9/98, 48/01, 61/05, 71/06, 62/07, 19/08, 67/08; v nadaljevanju: ZPSDP). S 1. 6. 2013 je začel veljati ZUJF, ki je posegel v druge zakone in uredbe ter precej zmanjšal višino povračil nekaterih stroškov (dnevnice, kilometrina). V juliju je Uredba o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino zmanjšala še dnevnice v tujini za 20 %.

Stroški službenih poti v Sloveniji se nanašajo na kontrolne preglede subjektov nadzora, ki so jih zaposleni Agencije opravili zunaj Ljubljane (Maribor, Novo mesto, preostala Slovenija), ter na stroške (dnevnice, kilometrine) udeležbe zaposlenih na strokovnih seminarjih, konferencah in posvetih zunaj Ljubljane.

Zaposleni Agencije dejavno sodelujejo v večini delovnih skupin Evropskega organa za zavarovanja in poklicne pokojnine (v nadaljevanju: Eiopa). Prav tako so se zaposleni Agencije v letu 2012 udeležili mednarodnih izobraževanj, ki jih organizira Eiopa in so zlasti namenjena izobraževanju glede uvedbe Solventnosti II, ter sestankov mednarodnega združenja zavarovalnih nadzornikov (IAIS).

Stroški najemnin obsegajo najemnino za poslovne prostore in najem parkirnih mest, ki jih Agencija najema za svoje zaposlene, in tudi najem dvorane za organizacijo posameznih dogodkov. Agencija ima v najemu 810 m^2 poslovnih prostorov in 31 m^2 skladiščnega prostora, opremljenega s policami v kleti TR3. Stroški najema poslovnih prostorov v letu 2012 znašajo 214.613 EUR, stroški najema parkirnih mest pa 20.632 EUR. Agencija ima v garaži pod poslovno stavbo najetih devet parkirnih mest.

Na posebnem analitičnem kontu v okviru konta najemnin Agencija evidentira tudi obratovalne stroške, ki vključujejo stroške čiščenja, komunalnih storitev, stroške vzdrževanja dvigal in požarnovarnostnih naprav, stroške varovanja in recepcije ter stroške elektrike in toplotne energije. Obratovalni stroški najema poslovnih prostorov v letu 2012 znašajo 60.807 EUR.

Iz najemne pogodbe izhaja, da se cena najemnine mesečno spreminja skladno z indeksom rasti cen življenjskih potrebščin. V letu 2012 je tako Agencija za vse stroške najemnin namenila 296.052 EUR, s finančnim načrtom za leto 2012 pa so bila predvidena sredstva v ta namen 301.490 EUR.

Stroški PTT in telekomunikacijskih storitev za leto 2012 znašajo 33.573 EUR, za leto 2011 pa 31.277 EUR. S finančnim načrtom za leto 2012 so bila za to postavko predvidena sredstva v višini 33.020 EUR.

Tabela 4:
Stroški PTT in telekomunikacijskih storitev Agencije v obdobju od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012 ter v obdobju od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2011 (v EUR)

Vrsta storitve	Leto 2012	Leto 2011
Poštne in kurirske storitve	8.424	9.535
Uporaba interneta in antivirusno varov.	6.054	5.760
Dostop do portala IUS info	7.809	7.688
Telefon in storitve GSM/UMTS	11.286	8.294
SKUPAJ STROŠKI PTT IN TELEKOMUNIKACIJSKIH STORITEV	**33.573**	**31.277**

Stroški za sejnine, avtorske pogodbe in pogodbe o delu za leto 2012 znašajo 46.433 EUR, za leto 2011 pa 67.404 EUR. Sredstva za to postavko, predvidena s finančnim načrtom, so znašala 65.950 EUR. Stroški sejnin so v letu 2012 tako znašali 43.102 EUR in v letu 2011 45.945 EUR. V letu 2012 kot tudi leto prej se je strokovni svet sestal na 23 rednih sejah.

V letu 2012 so bile sklenjene tri pogodbe o delu oziroma avtorske pogodbe, in sicer za lektoriranje in za izvedbo dveh izpitov, ki jih organizira Agencija za pridobitev licence pooblaščenega aktuarja. Skupni strošek pogodb je znašal 3.331 EUR, ta strošek je v letu 2011 znašal 21.460 EUR, saj je bilo sklenjenih več pogodb.

Pod postavko **druge storitve** je v Izkazu prihodkov in odhodkov za leto 2012 in tudi za leto 2011 združenih več vrst storitev, ki jih Agencija evidentira na različnih kontih, kot je prikazano v tabeli 5.

Tabela 5:
Stroški drugih storitev Agencije v obdobju od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012 in v obdobju od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2011
(v EUR)

Vrsta storitve	Leto 2012	Leto 2011	Indeks 12/11
Storitve za opravljanje dejavnosti	9.953	7.168	139
Storitve tekočega in invest. vzdrževanja	20.112	19.853	101
Provizije plačilnega prometa	240	343	70
Reprezentanca	15.100	11.425	132
Ostale storitve	175.585	150.244	117
SKUPAJ	**220.990**	**189.033**	**117**

S finančnim načrtom za leto 2012 je bilo za postavko **druge storitve** v Izkazu prihodkov in odhodkov predvideno za 198.820 EUR sredstev, dejansko nastalih stroškov pa je bilo na tej postavki 220.990 EUR, kot je razvidno iz tabele 5.

Med storitvami za opravljanje dejavnosti so evidentirani stroški objav predpisov Agencije v Uradnem listu Republike Slovenije in drugih tiskanih medijih, pa tudi stroški študentskega dela (nadomeščanje delavke v tajništvu zaradi daljše bolezenske odsotnosti).

Med stroški reprezentance so tudi del stroškov za izvedbo sestanka delovne skupine EIOPA Rin Req, stroški v zvezi z izvedbo kolegijev nadzornikov dveh skupin in reprezentančni stroški konference CESEE ISI (angl. CESEE Insurance Supervision Initiative).

Na kontu drugih storitev so v letu 2012 evidentirani stroški v višini 175.585 EUR. To postavko sestavljajo: stroški vzdrževanja spletne strani Agencije v višini 1.818 EUR; enoletne licence antivirusnih programov Lotus domino in licenca za posodobitev požarnega zidu v višini 4.805 EUR (v letu 2011 je znašal strošek licenc Lotus domino 2.823 EUR); dostop do terminala Bloomberg v višini 18.370 EUR (v letu 2011 je bil strošek 16.254 EUR); članarine v mednarodnih organizacijah Eiopa in IAIS v višini 90.989 EUR (v letu 2011 je bil strošek 74.595 EUR); tisk in vezava letnega poročila v višini 3.758 EUR (v preteklem letu je bil strošek 10.562 EUR); vzdrževanje in nadgradnja sistema In-Reg (program za e-poročanje zavarovalnic, Vizor) v višini 38.000 EUR, enako kot leto prej; dostop do baz KDD in pridobivanje podatkov po naročilu v višini 9.945 EUR (ta dostop je Agencija vzpostavila v letu 2012) in še nekateri drugi stroški, kot so oblikovanje in tisk vizitk, spremljanje medijev, tehnična izvedba kolegijev nadzornikov, konferenc in delovnih skupin z najemom dvorane.

STROŠKI DELA predstavljajo bruto plače in nadomestila plač zaposlenih, prispevke in davke na bruto plače, regres za letni dopust in povračila stroškov za prevoz in prehrano ter jubilejne nagrade in strošek za dodatno pokojninsko zavarovanje javnih uslužbencev.

Število zaposlenih na dan 31. 12. 2012 je znašalo 33, na dan 31. 12. 2011 pa 31, v finančnem načrtu za leto 2012 je Agencija do konca leta 2012 načrtovala 35 zaposlenih.

Stroški bruto plač skupaj z dajatvami izplačevalca in povračili stroškov v zvezi z delom so za leto 2012 znašali 1.611.519 EUR, za leto 2011 pa 1.544.664 EUR. S finančnim načrtom za leto 2012 je bil predviden obseg sredstev za bruto plače skupaj z dajatvami izplačevalca in povračili stroškov v zvezi z delom 1.836.873 EUR.

V letu 2012 je Agencija skladno s finančnim načrtom zaposlila štiri ljudi; po enega v sektorju za zunanji nadzor, v sektorju za kvalitativni nadzor, v sektorju za postopke in v oddelku za splošne zadeve. V letu 2012 se je upokojil en delavec, enemu delavcu pa je Agencija v letu 2012 odpovedala delovno razmerje.

Na stroške plač je vplivala tudi nova zakonodaja, ki je vsem zaposlenim na Agenciji znižala osnovne plače za 8 %.

STROŠEK AMORTIZACIJE je obračunan v skladu s Pravilnikom o stopnjah in načinih odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Navedeni pravilnik določa metodo enakomernega časovnega amortiziranja.

Redni odpis oziroma obračun amortizacije je oblikovanje popravkov vrednosti osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev v poslovnih knjigah za znesek amortizacije, obračunan po letnem obračunu. Izredni odpis se opravi v primeru odtujitve, trajne izločitve iz uporabe ali zaradi prevrednotenja osnovnih sredstev zaradi oslabitve.

Znesek amortizacije za leto 2012 znaša 33.664 EUR. S finančnim načrtom je bil predviden znesek v višini 30.508 EUR. V letu 2011 je strošek amortizacije znašal 38.415 EUR.

Od načrtovanih investicij za leto 2012 v višini 135.000 EUR je Agencija uspela realizirati investicije v višini pribl. 52.600 EUR. Sredstva so bila porabljena za nakup računalniške strojne in programske opreme ter za pisarniško opremo (tiskalniki, telefonska centrala itd.) in za nakup službenega vozila v vrednosti 15.890 EUR (v finančnem načrtu je bil planiran nakup dveh službenih vozil).

Največja postavka načrtovanih investicij, ki v letu 2012 ni bila realizirana, je bila nadgradnja programske opreme za elektronsko poročanje. Načrtovani strošek nadgradnje programske opreme za elektronsko poročanje je bil 65.000 EUR.

Tabela 6:
Stroški amortizacije Agencije v obdobju od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012 in v obdobju od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2011
(v EUR)

Amortizacija	Leto 2012	Leto 2011
Neopredmetena dolgoročna sredstva	9.423	4.620
Računalniki	12.566	14.564
Druga računalniška oprema	5.178	12.206
Pisarniška oprema, pohištvo	4.529	7.025
Drobni inventar	1.637	0
Službena vozila	331	0
STROŠEK AMORTIZACIJE	**33.664**	**38.415**

C. DAVEK OD DOHODKA PRAVNIH OSEB

Agencija je v letu 2012 po evidentiranju vseh prihodkov ter vseh stroškov in odhodkov obračunala davek od dohodka v višini 66.895 EUR. Davčna stopnja je za leto 2012 je znašala 18 %. V letu 2012 je Agencija plačala 163.571 EUR (kot mesečne akontacije glede na obračun v letu 2011), zato od Davčne uprave lahko pričakuje vračilo DDPO v višini 96.676 EUR.

D. PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI v višini 301.581 EUR

V obdobju od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012 je bilo realiziranih 2.863.741,48 EUR prihodkov ter 2.495.265,56 EUR stroškov in odhodkov, kar pomeni presežek prihodkov nad odhodki v znesku 368.475,92 EUR. Ugotovljeni presežek prihodkov se zmanjša še za obračunani davek od dohodka, ki znaša 66.895,29 EUR. Ugotovljeni presežek prihodkov nad odhodki za leto 2012 tako znaša 301.580,63 EUR.

Agencija v skladu z drugim odstavkom 262. člena ZZavar prenese presežek prihodkov v rezerve v okviru skupine 94, in sicer do višine, predvidene s potrjenim finančnim načrtom za leto 2012, ki je predvideval presežek prihodkov v višini 474.190,00 EUR.

Agencija bo skladno s sklepom Vlade Republike Slovenije z dne 10. 4. 2013, celoten presežek prihodkov nad odhodki iz leta 2012 v višini 301.580,63 EUR usmerila v proračun Republike Slovenije.

2.3.2. Bilanca stanja na dan 31. 12. 2012

A. DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

V razredu 0 izkazuje Agencija le neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena osnovna sredstva ter sredstva v upravljanju, ki predstavljajo opremo, prevzeto od Ministrstva za finance ob ustanovitvi Agencije kot samostojne pravne osebe dne 1. 6. 2000.

Tabela 7:
Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju Agencije na dan 31. 12. 2012 (v EUR)

	NABAVNA VREDNOST	ODPISANA VREDNOST	SEDANJA VREDNOST
Programska oprema	181.345	158.661	22.684
Programska oprema – tuje financ.	150.914	150.914	0
Oprema – računalniki	91.358	84.331	7.027
Druga računalniška oprema	130.725	123.784	6.941
Oprema pisarniška (pohištvo itd.)	72.698	56.094	16.604
Službena vozila	15.890	331	15.559
Drobni inventar	64.183	64.183	0
Oprema v upravljanju	3.333	2.492	841
Druga osnovna sredstva - slike	32.305	0	32.305
SKUPAJ	**742.751**	**640.790**	**101.961**

Delež dolgoročnih sredstev v aktivi bilance stanja Agencije znaša 2,8 %, medtem ko je v letu 2011 znašal 2,4 %, v letu 2010 3,5 %, v letu 2009 6 % in v letu 2008 8,4 %.

B. KRATKOROČNA SREDSTVA

Delež kratkoročnih sredstev v vseh sredstvih znaša 97,2 %. Navedena sredstva zajemajo predvsem denarna sredstva na računu Agencije, ki obsegajo 16,2 % vseh sredstev, in kratkoročne depozite, ki predstavljajo 77,1 % vseh sredstev, v manjši meri pa tudi kratkoročne terjatve iz poslovanja in dane predujme (0,03 %) ter druge kratkoročne terjatve (3,2 %), pri katerih je najvišja postavka terjatev za preveč plačani davek od dohodka do Davčne uprave. Aktivne časovne razmejitve se nanašajo na kratkoročno odložene stroške (članarina IAIS za leto 2013, naročnine nekaterih strokovnih publikacij ZRFR za leto 2013), njihov delež v vseh sredstvih Agencije pa znaša 0,6 %.

Agencija je imela ob koncu leta vse depozite naložene pri Enotni zakladnici računa (EZR), in sicer v višini 2.835.556 EUR. Na podlagi Odredbe o vzpostavitvi sistemov enotnega zakladniškega računa (Uradni list RS, št. 54/02) je Agencija vključena v sistem EZR države (obstaja tudi EZR občin); ta odredba določa kriterije razvrščanja vključenih subjektov, opredelitev sistema, vrste podračunov ipd. Skladno s Pravilnikom o nalaganju prostih denarnih sredstev posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov ter ožjih delov občin, ki so pravne osebe (Uradni list RS, št. 42/03, 88/05, 137/06), mora Agencija prosta denarna sredstva od 100.000 EUR ponuditi EZR. Povprečna obrestna mera EZR za vloge (vezava 1 leto) je v aprilu 2011 znašala 4,28 %, v aprilu 2012 2,52 %, v decembru leta 2012 pa le še 0,90 %. V marcu leta 2013 znaša obrestna mera za istovrstne vloge 1,82 %, medtem ko za sredstva na TRR obrestna mera znaša 0,03 % (v marcu 2012 je znašala 0,25 %).

C. OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

KRATKOROČNE OBVEZNOSTI

Tabela 8:
Kratkoročne obveznosti Agencije na dan 31. 12. 2012

	EUR	%
Obveznosti do zaposlenih	122.559	3,3
Obveznosti do dobaviteljev	51.635	1,4
Druge kratkoročne obveznosti	24.482	0,7
SKUPAJ	**198.676**	**5,4**

Delež kratkoročnih obveznosti v pasivi Agencije znaša 5,4 %. Obveznosti do zaposlenih predstavljajo decembrsko bruto plačo zaposlenih in dve odpravnini; ob upokojitvi in zaradi prekinitve delovnega razmerja. Med obveznostmi do dobaviteljev ni zapadlih obveznosti, ampak le take, ki zapadejo v plačilo v letu 2013, praviloma v januarju.

Druge kratkoročne obveznosti v višini 24.482 EUR obsegajo prispevke na bruto plače zaposlenih, obveznosti iz naslova dodatnega pokojninskega zavarovanja ter tudi davke, prispevke in neto izplačila pogodb o delu in avtorskih pogodb – vse obveznosti so bile poravnane v januarju 2013.

LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI

Tabela 9:
Lastni viri in dolgoročne obveznosti Agencije na dan 31. 12. 2012

	EUR	%
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	0	0
Obveznosti za neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena OS v upravljanju	841	0,0
Presežek prihodkov nad odhodki leta 2012	301.581	8,2
Rezerve, oblikovane po ZZavar	3.175.639	86,4
SKUPAJ	**3.478.061**	**94,6**

Delež lastnih virov v pasivi bilance stanja Agencije znaša 94,6 %.

Presežek prihodkov nad odhodki v letu 2012 znaša 301.581 EUR; del presežka prihodkov se v skladu z drugim odstavkom 262. člena ZZavar prenese v rezerve, in sicer v višini, predvideni s finančnim načrtom za leto 2012. Finančni načrt je bil sprejet marca 2012 na strokovnem svetu Agencije ter potrjen s strani Vlade Republike Slovenije in načrtuje presežek v višini 474.190 EUR, zato bo v skladu z ZZavar celoten presežek prihodkov leta 2012 razporejen v rezerve na skupino 94, ki bo tako evidentirana v višini 3.477.220 EUR.

Poročilo je bilo sprejeto 21. 3. 2013 na 298. seji strokovnega sveta Agencije za zavarovalni nadzor. Vlada Republike Slovenije je na seji dne 10. 4. 2013 dala soglasje k poročilu, razen v delu, ki se nanaša na razporeditev presežka prihodkov nad odhodki leta 2012, kjer je podala soglasje na spremembo določila na način, da se celoten presežek v znesku 301.580,63 EUR usmeri v proračun Republike Slovenije. Strokovni svet je spremenjeno poročilo sprejel na 305. seji dne 21. 6. 2013.

Predsednik strokovnega sveta Agencije
Sergej Simoniti

Priloge:

- Priloga 1: Izkaz prihodkov in odhodkov v primerjavi s Finančnim načrtom 2012
- Priloga 2: Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka
- Priloga 3: Bilanca stanja
- Priloga 4: Izkaz prihodkov in odhodkov v primerjavi s preteklim letom

Priloga 1:
Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov (v EUR)

		LETO 2012	FN 2012	IND 1/2
		1	2	
A.	**PRIHODKI**			
1.	Prihodki iz sredstev javnih financ	0	0	
2.	Prihodki od opravljanja dejavnosti (a + b)	2.775.311	3.276.122	85
	a. letna nadomestila za opravljanje nadzora	2.486.331	3.026.122	82
	b. takse in pavšalna nadomestila	288.980	250.000	116
I.	SKUPAJ poslovni prihodki (1 + 2)	2.775.311	3.276.122	85
II.	Prihodki iz financiranja	88.430	85.000	104
III.	Drugi prihodki	0	0	
IV.	Prevrednotovalni prihodki	0	0	
	SKUPAJ PRIHODKI (I + II + III + IV)	**2.863.741**	**3.361.122**	**85**
B.	**ODHODKI**			
I.	Stroški blaga, materiala in storitev (1 + 2)	841.778	893.826	94
1.	Stroški materiala	21.858	22.000	99
2.	Stroški storitev (a + b + c + d + e + f)	819.920	871.826	94
	a. intelektualne storitve (izobr., svetov., odvetn., prevajalske ...)	43.139	69.601	62
	b. stroški službenih potovanj	179.732	202.945	89
	c. najemnine	296.052	301.490	98
	d. PTT in telekomunikacijske storitve	33.573	33.020	102
	e. sejnine	43.102	48.560	89
	f. avtorske pogodbe, pogodbe o delu	3.331	17.390	19
	f. druge storitve	220.990	198.820	111
II.	**Stroški dela (1 + 2 + 3)**	**1.611.519**	**1.836.873**	**88**
	1. Bruto plače zaposlenih in regres za letni dopust	1.309.529	1.522.832	86
	2. Prispevki delodajalca na plače (vključno Pdpz)	224.465	254.491	88
	3. Drugi stroški dela	77.525	59.550	130
III.	**Amortizacija**	**33.664**	**30.508**	**110**
IV.	**Drugi stroški**	**7.619**	**7.600**	**100**
V.	**Finančni odhodki**	**580**	**0**	
VI.	**Drugi odhodki**	**0**	**0**	
VII.	**Prevrednotovalni odhodki**	**105**	**0**	
	SKUPAJ ODHODKI (I + II + III + IV + V + VI +VII)	**2.495.265**	**2.768.807**	**90**
C.	**PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI**	**368.476**	**592.315**	**62**
D.	**Davek od dohodka pravnih oseb**	**66.895**	**118.125**	**57**
E.	**REZULTAT OBDOBJA**	**301.581**	**474.190**	**64**

Priloga 2:
Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka (v EUR)

		LETO 2012	FN 2012
A.	**PRIHODKI**		
	Prihodki od prodanih storitev iz naslova izvajanja javne službe	2.656.127	3.214.161
	Prihodki od obresti	111.257	28.331
	Drugi nedavčni prihodki	0	0
	SKUPAJ PRIHODKI	**2.767.384**	**3.242.492**
B.	**ODHODKI**		
	Plače in drugi izdatki zaposlenim	1.365.106	1.343.789
	Prispevki delodajalca za soc. zav.	221.755	214.814
	Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe	936.515	1.038.596
	Nakup osnovnih sredstev	57.585	6.352
	SKUPAJ ODHODKI	**2.580.961**	**2.603.551**
C.	**PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI**	**186.422**	**638.941**

Priloga 3:
Bilanca stanja (v EUR)

		LETO 2012	FN 2012	IND 1/2
A.	SREDSTVA			
I.	Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju (1 - 2 + 3 - 4)	101.961	83.121	123
	1. Neopredmetena dolgoročna sredstva	332.259	315.728	105
	2. Popravek vrednosti neopred. dolgoročnih sredstev	309.575	300.152	103
	3. Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva	410.492	423.778	97
	4. Popravek vrednosti opreme in dr. opredmet. OS	331.215	356.233	93
II.	Kratkoročna sredstva in aktivne časovne razmejitve (1 + 2 + ... 7)	3.574.776	3.358.122	106
	1. Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah	596.656	86.782	688
	2. Kratkoročne terjatve do kupcev	1.107	147	753
	3. Dani predujmi in varščine	96	3.192	3
	4. Kratkoročne finančne naložbe	2.800.000	3.150.000	89
	5. Kratkoročne terjatve iz financiranja	35.585	58.989	60
	6. Druge kratkoročne terjatve	119.177	36.491	327
	7. Aktivne časovne razmejitve	22.155	22.522	98
	AKTIVA SKUPAJ	3.676.737	3.441.242	107
B.	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV			
I.	Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve	198.676	192.297	103
	1. Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine	0	22	0
	2. Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	122.559	104.000	118
	3. Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	51.635	51.030	101
	4. Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	24.482	37.245	66
II.	Lastni viri in dolgoročne obveznosti (1 + 2 + 3)	3.478.061	3.248.945	107
	1. Dolgoročne PČR			
	2. Obveznosti za neopredm. dolgoroč. sredstva in opredm. OS	841	841	100
	3. Presežek prihodkov nad odhodki (a + b + c)	3.477.220	3.248.104	107
	a. presežek prihodkov nad odhodki preteklih let			
	b. presežek prihodkov nad odhodki tekočega leta	301.581	654.530	46
	c. oblikovane rezerv po Zzavar	3.175.639	2.593.574	122
	PASIVA SKUPAJ	3.676.737	3.441.242	107

Priloga 4:
Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov (v EUR)

	LETO 2012 1	FN 2012 2	IND 1/2
PRIHODKI			
Prihodki iz sredstev javnih financ	0	0	
Prihodki od opravljanja dejavnosti (a + b)	2.775.312	3.171.976	87
a. letna nadomestila za opravljanje nadzora	2.486.331	2.937.983	85
b. takse in pavšalna nadomestila	288.980	233.992	124
SKUPAJ poslovni prihodki (1 + 2)	**2.775.312**	**3.171.976**	**87**
Prihodki iz financiranja	88.430	78.164	113
Drugi prihodki	0	0	
Prevrednotovalni prihodki	0	0	
SKUPAJ PRIHODKI (I + II + III + IV)	**2.863.741**	**3.250.139**	**88**
ODHODKI			
Stroški blaga, materiala in storitev (1 + 2)	**841.778**	**839.629**	**100**
Stroški materiala (a + b + c)	21.858	17.754	123
a. pisarniški material	10.370	11.125	93
b. strokovna literatura, časopisi, revije	7.803	4.832	161
c. drugi stroški materiala	3.686	1.798	205
Stroški storitev (a + b + c + d + e + f)	**819.920**	**821.875**	**100**
a. intelektualne storitve (izobr., svetov., odvetn., prevajalske ...)	43.139	79.654	54
b. stroški službenih potovanj	179.732	169.554	106
c. najemnine	296.052	284.953	104
d. PTT in telekomunikacijske storitve	33.573	31.277	107
e. sejnine	43.102	45.945	94
f. avtorske pogodbe, pogodbe o delu	3.331	21.460	16
g. druge storitve	220.990	189.033	117
Stroški dela (1 + 2 + 3)	**1.611.519**	**1.544.664**	**104**
1. Bruto plače zaposlenih in regres za letni dopust	1.309.529	1.265.291	103
2. Prispevki delodajalca na plače (vključno Pdpz)	224.465	212.906	105
3. Drugi stroški dela	77.525	66.467	117
Amortizacija	**33.664**	**38.415**	**88**
Drugi stroški	**7.619**	**7.881**	**97**
Finančni odhodki	**580**	**104**	**557**
Drugi odhodki	**0**	**0**	
Prevrednotovalni odhodki	**105**	**1.346**	**8**
SKUPAJ ODHODKI (I + II + III + IV + V + VI + VII)	**2.495.265**	**2.432.039**	**103**
PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	**368.476**	**818.101**	**45**
Davek od dohodka pravnih oseb	**66.895**	**163.571**	**41**
REZULTAT OBDOBJA	**301.581**	**654.530**	**46**

AZN
Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency

Trg republike 3, 1000 Ljubljana, Slovenija

telefon: 01 2528 600
telefax: 01 2528 630
e-mail: agencija@a-zn.si

www.a-zn.si